

FEJÉR MEGYEI
KÖNYVTÁROS

XXXI ÉVFOLYAM

1991/1

FEJÉR MEGYE KÖNYVTÁROSAINAK TÁJÉKOZTATÓJA

FEJÉR MEGYEI

KÖNYVTÁROS

XXXI. évfolyam

1991. 1. szám

FEJÉR MEGYE KÖNYVTÁROSAINAK TÁJÉKOZTATÓJA

TARTALOM

- TÓTHNÉ
SZEMES ERZSÉBET Helyzetkép a szakszervezeti könyvtárakról - 1991 3
- K. PAPP ISTVÁN Egy szakkönyvtár a megújuló pedagógiáért 9
- A Fejér Megyei Könyvtáros a negyedik évtized
küszöbén /Összeáll.: Hegedüs Éva/
- Láttuk, olvastuk
- Ujjászületett az MTA Mezőgazdasági Kutatóintézeté-
nek szakkönyvtára /Üvegesné dr. Hornyák Mária/ 19
- Norvégia könyvtáros szemmel /Beniczky Péterné/ 20
- Kiss László: Várakozás a kertben /Fodor András/ 22
- Gazdag program a könyvhéten - 1991 /Némefhné
Felföldy Magdolna/ 23
- Egy könyvtáros verseskötete /Román Károly/ 28
- Fejér megye településeinek közművelődési
könyvtári ellátása 1990-ben 31
- Könyvjelző /Kömlósi József/ 38
- Tájékoztató /Mikola Katalin/ 42
- Kövek, színek, emberek
- JÁVOR OTTÓ Búcsú Csanádi Imrétől 51
- MAGONY IMRE Hatvan éve jelent meg a Székesfehérvári Szemle 53
- In memoriam dr. Kerekes András 54
- Krónika 1990. december 16. - 1991. június 15. 55
- Nyugdíjazások 61
- Egyesületi hírek 63

Fejér Megyei
Könyvtáros

Fejér megye
könyvtárosainak
tájékoztatója
/Körlevélként/

SZERKESZTI

a Szerkesztő Bizottság
Felelős szerkesztő:
Hegedüs Éva

KIADJA

a Vörösmarty Mihály
Megyei Könyvtár,
Székesfehérvár,
Bartók Béla tér 1.
Telefon: 12-684
Telex: 21351
Felelős kiadó:
Escher Ilona

KÉSZÜLT

A Vörösmarty Mihály
Megyei Könyvtár
szedésével
IMPEX MARKETING Kft.
nyomdaüzemében
300 példányban
Székesfehérvár

ISSN 0139-2115

E SZÁMUNK MUNKATÁRSAI

BENICZKY PÉTERNÉ, a Videoton Oktatási Központ és Könyvtár könyvtárigazgatója; FODOR ANDRÁS költő; HEGEDÜS ÉVA, a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár osztályvezetője; JÁVOR OTTÓ író; KOMLÓSI JÓZSEF, a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár csoportvezetője; MAGONY IMRE, a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár munkatársa; MIKOLA KATALIN, a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár csoportvezetője; NÉMETHNÉ FELFÖLDY MAGDOLNA, a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár munkatársa; K. PAPP ISTVÁN, a Fejér Megyei Pedagógiai Intézet szakkönyvtárának vezetője; ROMÁN KÁROLY tanár; SOÓS SÁNDORNÉ, a Fejér Megyei Pedagógiai Intézet munkatársa; TÓTHNÉ SZEMES ERZSÉBET, a Szakszervezetek Fejér Megyei Könyvtárának munkatársa; ÜVEGESNÉ DR. HORNYÁK MÁRIA, az MTA Mezőgazdasági Kutatóintézet szakkönyvtárának vezetője;

E számunkban közölt fotókat Csaba Orsolya /25.1. fent/ és Hegedüs Éva készítette /25., 26., 27., 30. lap/.

Helyzetkép a szakszervezeti könyvtárakról - 1991

Előttem a feladat. Helyzetképet kell írnom a megye szakszervezeti könyvtárainról. Információk hevernek körülöttem. Valóság tartalmuk, értékük napról-napra változik, módosul, csökken.

Amit ma leirok, azért vállalnom kell a felelősséget. Amit ma leirok, az már holnap, vagy holnapután nem igaz, nem így igaz, nem teljesen így igaz. Egy biztos csak paradox módon, bármilyen közhelyszerűen is hangzik: a teljes bizonytalanság. A szakszervezeti könyvtárak nem egyik napról a másikra, hanem fokozatosan kívül rekedtek lettek, s egyre inkább gazdátlanabbak. Igen, voltak, vannak nyilatkozatok a közművelődésben betöltött fontos szerepükről, de a valóság az, hogy még a könyvtáros szakmában sem egységes a megítélésük. Helyzetkép róluk? Inkább csak egymás mellé sorakoztatott pillanatfelvételek; s nem is mindegyikről. Nehéz feladat, mintha szalmaszálakat próbálnék valamilyen makacs megfontolásból akkurátus rendbe rakni, miközben egyre erősebben fúj a szél.

1979-ben retrospektív kiállítás készült a megyei szakszervezeti könyvtárhálózat bemutatására. Az akkori kollégák örömmel és megelégedéssel állapították meg, hogy az addig eltelt husz év alatt a hálózat kiépült, megerősödött, az ellátóközponti, körzeti könyvtárak /Székesfehérvár, Dunaújváros/, az önálló, valamint a letéti könyvtárak betöltik hivatásukat, funkciójuknak megfelelően, eredményesen dolgoznak. Mára a gazdasági válság, a rendszerváltás, a privatizáció alapjaiban rendítette meg a hálózatot. Működésének anyagi alapja eddig az állami költségvetésből adott - az MSZOSZ, illetve az ágazati szakszervezeti központok által elosztott - állami támogatás volt, illetve a helyi fenntartó vállalat, működtető szakszervezet által adott anyagi támogatás, valamint a saját bevétel. Ez a rendszer ma már nem működik ilyen „olajozottan”. Az állami támogatást az országgyűlés még az idén megszavazta, de országosan 10-15 %-kal csökkentett összegben.

A helyi vállalati és intézményi támogatások száma és összege

pedig tendenciózusán csökken, ennek következtében az önálló könyvtárak élete került veszélybe, illetve felgyorsult és várhatóan még gyorsul is a munkahelyi letéti /fiók/ könyvtárak felszámolása. Nemcsak az életképtelenek „halnak el”, de megszűnnek a ténylegesen élő, jó olvasottságú két-hárromezer kötetes letétek is. Egyre jobban felszínre kerülnek, kérdésessé, megkérdőjelezhetővé válnak olyan dolgok, amelyek azelőtt a szakszervezeti könyvtárak másságát voltak hivatva jelölni, s egyszerűen tényként szerepeltek. Többek között ilyen dolog a fenntartó, működtető kapcsolata az intézményekkel, viszonya a könyvtárakhoz. Teljesen más szemlélettel közelít ma a kérdezők többsége /kivülállók és szakmabeliek egyaránt/ a szakszervezeti könyvtárakhoz, különösen a munkahelyiekhez, megkérdőjelezvén szükségességüket. Kellemetlen, rossz mellékíze lett mára ennek a két szónak, hogy „szakszervezeti könyvtár”. /S hivatalosan is „másodrangú állampolgárrá” lett „lefokozva” az ott dolgozó szakképzett könyvtáros is, hiszen - az állam és a munkahelyek, szakszervezetek közötti mindmáig tisztázatlan kulturális feladatmeghatározás, illetve elhatárolás miatt - az önkormányzati könyvtárosokéval azonos bér-emelésben nem részesülhettek./

A fent leírt problémák természetesen jelentkeznek a megye legnagyobb szakszervezeti? munkahelyi? városi? könyvtárában a dunaújvárosi MMK könyvtárában. A könyvtár városi intézményként szerepel, városi feladatokat lát el a saját állományával és öt fiókkönyvtárával. Ugyanakkor szakszervezeti ellátóközpontként is szerepel, letéti könyvtárakat lát el a Dunai Vasmű területén és a város egyéb vállalatainál, üzemeinél. A letétek nálunk is csökkennek. A Vasműben már csak 8 működik, valamikor 25 volt, s a 10 egyéb helyre kihelyezett letétből is szűnt már meg néhány.

- Hogyan álltok anyagilag? - kérdezem a könyvtár igazgatónőjét.
- „Ebben az évben még talpon vagyunk” - válaszolja, s ha esetleg nem lesz elég a pénzünk, az önkormányzat tartalék alapjából kaphatunk segítséget. Sorolni kezdi a támogatások megoszlását. /Az összegek az egész házra vonatkoznak./ Állami támogatás 4,8 millió, a fenntartó Dunai Vasműtől 6,2 millió, a működtető szakszervezeti bizottságtól 400 ezer Ft, a városi vállalatoktól 60 ezer, a letéteket is működtetőktől 40 ezer, az önkormányzattól 4,6 millió Ft. A ház összbevétele 4 millió 300 ezer Ft. A könyvtárnak saját bevételei is vannak /főlős példányok árusítása, fénymásolás, zene-, nyelvi anyagok másolása, könyvkötés/. Ebben az évben bevezették a beiratkozási díjat, „keményen” megkérlik a késedelmi díjat és a felszólítások postaköltségét is. Az olvasók száma érzékelhetően nem csökkent eddig, viszont a megszűnt letétek dolgozóit nagyrészt elvesztik. A könyvtár „Évente 750-800 ezer Ft-ot fordít állománygyarapításra”... olvasom a már említett kiállítási anyagban. És most 12 évvel később? Ugyanannyit, 800 ezret. Ebből csak 500 ezret kötnek le a TÉKÁ-nál, a fennmaradó összeget az újdön-

ságok közvetlen vásárlására fordítják. 1979-ben 18-20 ezres gyarapodást tett lehetővé ez az összeg, 1990-ben pontosan 6.684 darabot!

A könyvtárban a hatalmas tereken két műszakban 33-an dolgoznak. 24 szakalkalmazottból 14 kollégának felsőfokú szakirányú végzettsége van, nyolc kollégának középfokú és kettőnek alacsonyabb fokú. A nyugdíjba vonulók helyett már évek óta nem vesznek fel senkit. Városi könyvtárban, városi könyvtárosként dolgoznak - „szakszervezeti” fizetéssel, átlagbérük 12 ezer Ft. A városi funkció az a fogódzó, amelybe belekapaszkodva „át lehet menteni” /nem pejorativ értelemben/ a könyvtárat a következő éveknek. A tervek szerint jövőre átvenné a könyvtárat az önkormányzat, az MMK-t pedig támogatná. /Ennek megvalósításához fontos feladat a ház tulajdonviszonyainak tisztázása. /

Addig is a könyvtárosok minden kínálkozó alkalmat megragadnak /pályázatok sorozatos feladásával/, hogy bővíthessék a könyvtár szolgáltatásait.

Folytassuk a sort a szakszervezeti könyvtárhálózat önálló könyvtárai-val. Más megyék ugyanilyen típusu könyvtáraihoz képest eltérő és elég sajátos helyzet alakult ki nálunk. A 10 önálló könyvtár közül 7 lakóterületre települve működik, olyan városi lakótelepeken, falvak elkülönült részeiben, amelyekben más közművelődési intézmény és könyvtár nincs, ilyen módon kiegészítve a volt tanácsi közművelődési könyvtárhálózatot. Szolgáltatásaikat egyre inkább növekvő arányban a település /településrész/ lakói veszik igénybe anélkül, hogy ezt a tevékenységet az önkormányzatok anyagi támogatással „megtámasztani” tudják. A fenntartó vállalatok pedig hivatkozva a rendszerváltásra, a munkahely megszűnésekkel járó átszervezésekre, s arra, hogy amúgy sem az ő dolgozóik veszik már döntő többségben igénybe az intézményt, csökkentik, vagy megszüntetik az anyagi támogatást.

Legmegdöbbentőbb példa erre a VOK Könyvtára. Fehérvár egyik legkorszerűbb intézménye hónapról-hónapra él. Az állami támogatáson túl, ami ebben az évben 2 millió 100 ezer Ft, csak saját bevételeire számíthat a könyvtár 13 fős kollektívája. /9 fő felsőfokú szakképzett könyvtáros, 2 technikus és 2 részfoglalkozású dolgozó. / Az elmúlt évben 600.173 Ft-ot tudtak fordítani az állomány gyarapítására, s ebből 3.673 dokumentumot vásároltak. Az idei első félév könyvbeszerzési összege 120.096 Ft, ezért 781 darab könyvet vettek. Összehasonlításképpen a tavalyi első félév adatai: 220.000 Ft-ért 1871 db könyv! Az állomány nagysága 1990. év végén: 106.416 db dokumentum; az olvasók száma 5.316. Az idei első félévben már 166-tal több, mint tavaly. Az ellehetetlenülés határán mindezek ellenére mégis valós értékük a számoknak. A helyzet és a hangulat érzékeltetésére idézek pár sort abból a levélből, amit cikkem megírása kapcsán kaptam a könyvtár vezetőjétől.

„Május 23-án. Ilyenkor szokott először összerándulni a gyomrom.

Eszembe jut a fizetés! Honnan lesz megint pénzünk? Az elküldött levelet ki olvassa el, ki reagál rá: a vállalat, a szakszervezet, netán az önkormányzat? Ma megint csupa rossz hírt olvastam: Fejér megyében egyre nő a munkanélküliek száma, azt még nem lehet tudni, hogy mi lesz a VIDEOTON-nal, de már „pontos” számokat közölnek az elbocsátásra váró dolgozókról.

Ma számoljuk fel a 14. fiókkönyvtárunkat és ilyenkor sok minden eszembe jut: a sok munka, a szállítások, a leltárak, az állomány átrendezése, a vetélkedők, Ki nyer ma? játékok, a fiókkönyvtárosok, akikkel együtt dolgoztunk, a közös kirándulások... Persze kár érzelegni, hiszen ha megmaradnak a fiókkönyvtárak, akkor miből vennék nekik új könyveket?...

„Az újdonságokat a bevételeinkből vesszük /tanfolyam, fölőspéldányok árusítása, kiadványok, stb./ és folyton számolunk, mint a gondos háziasszony: mennyi a bevétel, mire lesz elég és mire kell ahhoz „vállalkozni”, hogy meg tudjuk venni legalább 1 példányban azt, amire szükségünk van.”...

Az IKARUS Művelődési Ház és Könyvtár sorsa a gyárnak a szovjetekkel nemrég kötött üzlete reményében talán jobbra fordul. Most még azonban nincs munka. A dolgozók többsége 80 %-os fizetéssel otthon van. A könyvtárnak a gyár területén működött 11 fiókjából az elmúlt évek alatt már csak 3 maradt, de ilyen körülmények között azok sem kölcsönöznek. A híres IKARUS könyvtárbuszt sem a dolgozók látogatják már, s hogy ne legyen kihasználatlan, megkapta a maroshegyi Táncsics Ált. Iskola. A könyvtár - az átélt sokk-helyzetek ellenére - él. 120 ezer Ft-ot tudott lekötni könyv- és hangzóanyag vásárlására. Olvasóinak száma tavaly 1592 fő volt, s a napi forgalom egyáltalán nem csökken.

Sajnos visszafejlődés tapasztalható a MÁV Művelődési Ház Könyvtárában. Pár évvel ezelőtt még 2 főhivatású könyvtáros dolgozott, ma már csak egy, de ő sem teljes munkaidőben. Csökkent a nyitvatartási napok száma, s ennek következtében minden fontosabb mutatószám is.

A lakóterületi önálló könyvtárak közül csak egyedül a KÖFÉM Könyvtára az, amelyik még nem küzd a már leírt gondokkal. A tavaly megnyitott, felújított intézmény alapterülete bővült, új berendezést, új technikai eszközöket kapott. Vállalati intézményként működik, állami támogatás nélkül. Az elmúlt évben 140.951 Ft-ot fordítottak állománybeszerzésre, s ebből 1.123 dokumentumot vásároltak. Olvasóik száma 685 fő volt, az állomány 27.790 db.

A munkahelyeken belül működő önálló könyvtárak sorsa is visszafejlődés?! A 26.sz. Állami Építőipari Vállalatnál - ahol még körülbelül másfél éve főfoglalkozású könyvtáros dolgozott közművelődési és műszaki könyvtárosként - most részfoglalkozású, nem szakképzett könyvtárost találunk.

Az Alba Volán székesfehérvári központjában főfoglalkozású szakképzett és egy hatórás könyvtári fakultációt végzett könyvtáros dolgozott. Ma már csak egy nem szakképzett, tiszteletdíjas alkalmazottja van a könyvtárnak. A Volánnál 23 ezres könyvállomány van, értékes kézikönyvtárral, s a kapun túl nincs a közelben közművelődési könyvtár.

A vidéki önálló könyvtárak közül a kincsesbányai Művelődési Ház és Könyvtár már nem a miénk. A múlt év végén még közös fenntartású intézményt /pontosabban az állóeszközöket/ a Tapolcai Bauxitbánya Vállalat könyvjóváírással átadta a kincsesbányai önkormányzatnak. Az „átmentés” sikerült, de jelentős szakmai „vérveszteséggel”. Az intézmény fokozatosan elvesztette főhivatású státuszait és szakképzett alkalmazottait: /a könyvtárban 2 státusz volt/; s a jelenlegi egyetlen szakképzett könyvtáros ősszel pályaelhagyó lesz. Addig is egyszemélyben könyvtáros, népművelő és gazdasági vezető. Az aránytalanságok érzékeltetésére: 60 ezer Ft-os beszerzési kerete van; az állomány nagysága 16.237 db dokumentum.

A bodajki szakszervezeti könyvtár a bányász lakótelep könyvtári ellátását szolgálta, tavaly 593 olvasója volt. A múlt év decemberében a bodajki FIL KFT bejelentette a bányánál, hogy igényt tart a könyvtár által bérelt helyiségekre. A szénbánya felajánlotta a könyvtár állományát /a főhivatású könyvtárossal együtt/ az önkormányzatnak. Ám az csak egyes állományrészeket fogadott volna el, ami a szakszervezeti könyvtár megszűnésével járt volna. A bánya és a szakszervezeti bizottság ragaszkodott a könyvtár működéséhez, s más kedvező megoldást nem találva, elköltöztette a bányához, Balinka I-re, a könyvtár teljes állományát, közel 18 ezer kötet könyvet. A könyvtár itt is szabadpolcos rendszerben működik. Törzsállományából Balinka II-ön - egy önálló helyiségben - családi könyvtárat hoztak létre. Az intézmény sorsa rövid távon így nyugvópontra jutott. Félő, hogy az olvasók számának várható csökkenése /hiszen ezen a területen nincs lakónépesség/, előbb-utóbb megkérdőjelezi létezésének jogosultságát.

A zichyújfalui önálló szakszervezeti könyvtár épületét az Agárdi Állami Gazdaság hosszas várakozás után rendbehozatta, galéria építésével bővítve a belső teret. A könyvtár a település egyetlen közművelődési intézménye, az általános iskola rendszeresen igénybe veszi szolgáltatásait. Sorsa a privatizációtól függ: egyelőre főhivatású könyvtárossal működik, állományának nagysága 12.161 kötet. 50.000 Ft-ot költött beszerzésre, 825 dokumentumot vásárolt.

Utoljára hagytam a hálózat legbizonytalanabb létezésű intézményét, a központi könyvtárat. Létének fenyegetettsége nyilvánvalóan többoldalú: a veszély ugyanigy jelentkezik a fenntartás, a működtetés, de az eredeti funkció kényszerű csökkenése irányából is.

Megyei intézményként azMSZOSZ közvetlen felügyelete alatt áll. A szakszervezeti „egység” robbanása után - a legújabb információk szerint - a „hagyományos” szakszervezetek és a függetlenek egy része is igényli elviekben a miénkhez hasonló típusú intézmények létezését. Hiányzik azonban a szakszervezetek közötti gyakorlati megoldás módozatainak, a támogatás arányainak kidolgozása, kimunkálása. A központi könyvtár állami támogatása 1.650.000 Ft, a működtetés költségei azonban nem szerepelnek ebben az összegben.

A veszélyhelyzet másik forrása a letéti könyvtárak helyzete. A központi könyvtár beszerzési keretét alapvetően a letéti ellátást kérő vállalatok és szakszervezetek által nyújtott támogatás biztosította. /Ezt egészítette ki másolásból, tanfolyamokból, fölőspéldányok kiárusításával szerzett pénzösszeg./ Az elmúlt évben a könyvtár 454.501 Ft-ért 3.524 db könyvet tudott venni saját és 63 letétje számára. A letétekbe tavaly 251 alkalommal 9.381 könyvet juttattunk ki.

Az már nyilvánvaló, hogy a könyvtár kevesebb vállalattal tudott és tud szerződést kötni ebben az évben; de az is, hogy a letéti ellátásra még mindig van igény Fehérváron és vidéken egyaránt. /Néhány helyen a dolgozók kifejezett kérésére, követelésére maradt életben a könyvtár. Jellemző, hogy a megszűnt, jól működő letétekben nem a dolgozók kezdeményezték a könyvtár felszámolását./ Az üzemi letéti ellátásnak valószínűen nincs hosszútávon jövője, a területi kölcsönzést is folytató letétek működéséhez viszont ragaszkodnunk kell. /Fehérváron a SZIM könyvtára, vidéken a pusztai települések könyvtárai./ Ezek a területeken az egyetlen művelődési intézmény esetleges megszüntetésével az ott élők könyvtári művelődéshez való joga is megszűnik.

A központi könyvtárban az állomány nagysága /172.638 kötet/ és minősége, összetétele lehetővé teszi, hogy új feladatokat keressünk és vállaljunk el. /Nyilvános kölcsönzés; letét biztosítása középiskoláknak, kisebb településeknek; s ha igény lesz rá, városi könyvtárközi kölcsönzés lebonyolítása./

Befejezésül hadd éljek egy hasonlattal. A szakszervezeti könyvtárhálózat és a központi könyvtár egy olyan mozdonyhoz hasonlít, amely mögül sorra lekapcsolják a vagonokat. Számomra ebből nem az következik, hogy kohóba kell küldeni. A „mozdony” még teherbíró, fel lehet újítani, másik pályára állítani, új vagonokat kapcsolni mögéje; esetleg összekötni „más mozdonyokkal”, hogy együtt erősebben húzhassanak egy meghatározott cél felé.

T ó t h n é
S z e m e s E r z s é b e t

Egy szakkönyvtár a megújuló pedagógiáért

Az elmúlt évtizedek formailag is egységesítésre törekvő oktatáspolitikájában a pedagógiai információs rendszer szinte kizárólagos feladata volt, hogy közvetítse a központi elvárásokat. Az egységes tankönyv, tanterv nem segítette a helyi kezdeményezéseket. A rendszer bázisa - korábbi nevén a „Pedagógiai Kabinet” - és benne a szakkönyvtár léte is gyakran megkérdőjeleződött.

Mivel megyénkben pedagógusképző intézet már több évtizede nem működik, a szakkönyvtárnak fel kellett vállalnia a legnépesebb értelmiségi réteg, a pedagógusok szakirodalmi ellátását. Az 1978-cal induló tantervi reformok rést ütöttek a korábbi gyakorlaton, de az intézet feladatainak ellentmondásos megfogalmazása nem kényszerítette ki a teljes átalakulást. A reform deklarálta a pedagógusok, iskolák önállóságát, bizonyos kereteken belül ösztönözte a pedagógiai innovációt. Az oktatás és folyamatainak erőteljes differenciálódása az iskolai könyvtárak, valamint a pedagógiai szakirodalom iránti igények jelentős erősödését vonta maga után. A napi politikai, pénzügyi megfontolások továbbra is bizonytalan helyzetben tartották az intézetet és egyenetlen működési feltételeket teremtettek a szakkönyvtár részére is.

A felgyorsult társadalmi változások okozta kapkodás, a szorító gazdasági helyzet újabb veszélyt jelent a Pedagógiai Intézet, s benne az erőteljesen növekvő igények kielégítésére törekvő Pedagógiai Szakkönyvtár számára.

Pedagógiai Szakkönyvtárunk három dolgozója az intézeti munkamegosztás keretében számos „hagyományos” és - az új igények hatására - kiépítés alatt álló új feladatot végez.

Ezek:

- szakkönyvtári ellátás a megye pedagógusainak, pedagógusjelölteinek, szülőknek és érdeklődőknek, intézeti dolgozóknak /kölcsonzés, helyben olvasás, tájékoztatás, bibliográfiák készítése, témafigyelés, könyvtárközi kölcsönzés, reprográfia, stb./
- iskolai könyvtárak központja /szervezés, módszertani gondozás, alapfokú könyvtárosi tanfolyamok, báziskönyvtárak kialakításának

segítése, adatbázis építés az iskolai könyvtárakról, könyvtári innováció támogatása, stb./

- megyei pedagógiai pályázatok gondozása
- megyei pedagógiai információs rendszer kialakítása, adatbázisok létrehozása, rendszerszemléletű működtetése
- ez évtől feladatunk az iskolai statisztika megyei szervezése és bonyolítása is.

Könyvtárunk állománya sajnálatosan magán viseli múltunk terheit, fejlődésünk egyenetlenségeit. Állományunk alakulása 1991. május 31-i adataink szerint:

12623 db könyv

401 db videokazetta

108 db hangzó anyag

236 db számítógép programot tartalmazó kazetta

2104 db egyéb av anyag /dia,transzparens, oktatócsomag, stb./

4700 db speciális pedagógiai dokumentum

2100 db pályázati és szakdolgozat

Összesen: 22272 dokumentum.

Könyvtári forgalmunk 1990. szeptember 1. és 1991. május 31. között az alábbiak szerint alakult:

Kölcsönöztünk:

7680 db könyvet

4900 db videokazettát

1506 db speciális pedagógiai dokumentumot

970 db számítógépes kazettát

210 db hangzó anyagot

94 db egyéb av anyagot

Összesen: 15360 db dokumentumot.

A fentiekén kívül nagyon jelentős még a csak helyben használathoz kötött pályázati és szakdolgozatok iránti igény, mely az év folyamán meghaladta a 300 db-ot, valamint a szintén nem kölcsönözhető 43féle pedagógiai folyóirat, melyeknek naponta több olvasója akadt. Szintén jelentős a speciális dokumentumok azon része iránti kereslet is, melyet példányszáma ritkasága vagy különleges értéke miatt prézens állományként kezelünk.

Állományunk kurrens része, amint a kölcsönzési adatainkból is kiderül, a videokazetta. Ennek kb. egyharmada a pedagógiai gyakorlat módszer-tanát reprezentáló megyei és más pedagógiai műhelyekben készült felvételek alkotják. Több mint ötven százaléka a tanórai szemléltetésre szolgáló ismeretterjesztő ill. oktatófilm, és csak 6-7 %-uk a házi olvasmányokat képviselő irodalmi filmadaptációk.

A megváltozott működési feltételek és elvárások arra készítettek bennünket, hogy újra gondoljuk működési stratégiánkat. Ezért 1990. szeptemberében cselekvési tervet dolgoztunk ki, amely 4-5 évre meghatározza előre-lépésünk irányát és ütemét.

Számolva azzal, hogy anyagi lehetőségeink nem bővíülhetnek az infláció

mértékében, állományunk alakításánál erős szelektivitásra törekszünk.

Állományunk speciális részét képezik a pedagógiai intézetek, kutatóhelyek, kísérletező iskolák, kezdeményező pedagógusok kéziratoss, esetenként nyomtatott, könyvárusi forgalomba nem kerülő kiadványai.

A korábbi ingyenesség helyett ezek árai is rohamosan emelkednek. E művek beszerzéséről nem mondhatunk le, még ha példányszámait csökkenteni kell is./E kiadványok ugyanis csak a mi könyvtárunkban található meg a megyében/.

Erősen korlátoztuk a folyóiratok beszerzését. A pedagógiai folyóiratok többes példányait csökkentettük, ezeken kívül csupán egyetlen napilap jár intézetünkbe.

A könyvállomány fejlesztésénél, a pedagógiai irodalomnál - a teljességre törekvés mellett - a példányszámokat igyekszünk a várható igények szerint differenciálni is. Erőteljesen növeljük az idegen nyelvek tanulásához szükséges nyelvkönyvek és audiovizuális ismerethordozók egy példányos beszerzését abból a megfontolásból, hogy bár az ilyen igények könyvtári kielégítése lehetetlen, de ezek alapján az iskola, a pedagógus eldöntheti, hogy megvásárolja-e.

Könyvtárunk raktári rendje a közművelődési könyvtárakéhoz hasonló volt. Ez körülményessé, nehézkesé tette a 6000 kötetet meghaladó pedagógiai állományrészben a keresést. A 37-es osztályt, ETO mélyítéssel, ill. a kettős pontos osztályozás elvével további 24 csoportra bontottuk. Így áttekinthetőbbé vált az állománytest, s egyben elvégeztük a korábbi évekből elmaradt 4-es főosztály átsorolását a 8-as főosztályba.

A könyvtár feltáró eszközei közül a korábbi években is sikerült a leíró katalógust naprakész állapotban tartani. Komoly gondot okozott azonban, hogy a szakkatalógus építésében az évek során több eltérő felfogás érvényesült. Ezért, s az 1988-as létszámleépítés következtében építése abba is maradt. De fontosnak ítéltük, hogy legalább a 0-3-as főosztályokat átépítsük, és naprakész állapotba hozzuk.

Könyvtárunk neuralgikus pontja volt a speciális pedagógia dokumentumokban való eligazodás. Ennek töredékét, az OPI kiadványait, 1987-ig feltárták, később ez is elmaradt. Így ez állományrészben a keresés a könyvtáros emlékezetére volt bízva. A pedagógiai gyakorlatban legjobban használható anyagról lévén szó, úgy döntöttünk, hogy fokozott ütemben feltárjuk. A feltárás hagyományos módja /cédula katalógus/ teljesen reménytelennek tűnt. Hiszen sokszor néhány lapról volt szó, máskor több tucat eltérő tárgyú művet tartalmazó kolligátumokról.

A számítógépes feldolgozás kerülhetett csak szóba. A MICRO/ISIS program segítségével nekiláttunk az állománytest feltárásához. Célul tűztük ki, hogy ezen állományrész új beszerzéseit analitikusan egy IBM PC-re visszük. Ennek eredményeképpen a megyei pedagógiai intézetek közül egyedülállóan a könyvtárunkban 1989-től beszerzett

speciális dokumentumok naprakészen feltárássra kerültek. Ez több mint 1400 dokumentum analitikus feltárását, s általa a hagyományosnál sokkal több keresési pontot jelent.

Könyvtárunk szolgáltatásai között már a korábbi években is jelentős szerepet kapott a bibliográfiai tevékenység. Régebben ezek készítése társadalmi, iskolai ünnepekhez, előírt témájú nevelési értekezletekhez kapcsolódott; napjainkban lényegesen differenciáltabb igények, elsősorban az új oktatási módszerek, eljárások megismerését célozzák. Növekedett a könyvtárunk által bonyolított könyvtárközi kölcsönzés, melyet az intézeti munkatársak, szaktanácsadók részére, egyéni kérésre, illetve más intézmények kérésére mi szolgáltatunk. /91 dokumentumot kértünk, és 103 dokumentumot küldtünk./

Komoly nehézségeket okoz olvasószolgálati munkánkban az az ellentmondás, mely a pedagógus használó speciális vagy egyéni érdeke, igénye, valamint a könyvtár hatékonysága, illetve végső soron a többi használó között feszül. A kikölcsönzött tanári segédleteket, feladatbankokat gyakran egész tanévre, esetenként többre is igénylik a pedagógusok. A pedagógus munka jellege, az adott helyzet ezt gyakran igazolhatja, de nem mindig. Ennek természetes következménye, hogy mások nem jutnak hozzá a szükséges dokumentumhoz. A könyvtár forgalma lelassul, hatékonysága csökken. Nem lehet célunk a formai elemek /kölcsönzési határidő/ erőltetése - függetlenül attól, hogy az adott dokumentumot keresik-e, - ugyanakkor felelősséggel tartozunk a többi olvasónak, azaz részükre is biztosítani kell a keresett dokumentumokat. A forgalom gyorsítása érdekében a korábban betürendben tartott személyi lapokat lejáratí határidős formában rendeztük, mely hatékonyabban biztosítja a késedelmes kölcsönzők figyelemmel kísérését. A megoldás esetünkben - az előbbieket miatt - nem problémamentes. A megnyugtató megoldást csak a kölcsönzés számítógépes nyilvántartásának bevezetése hozhatja.

Bizva abban, hogy megyénk pedagógus társadalmának hasznos segítői vagyunk és lehetünk, a hagyományos könyvtári szolgáltatások mellett a megye pedagógiai információs bázisává is válhatunk, ha fejlesztési terveink megvalósulnak.

K. P a p p I s t v á n

A Fejér Megyei Könyvtáros a negyedik évtized küszöbén

Az 1990. 2. számmal lezárult három évtized a Fejér Megyei Könyvtáros életében. A 31. évfolyam indulása előtt a folytatás hogyanjáról megkérdeztünk néhány kollégát, könyvtári fenntartót, véleményezzék a szakma Fejér megyei folyóiratát, hogy e sorsfordító időben a lap további sorsáról dönthessünk. Tehát nem kívánunk ünnepelni, s a három évtized összefoglalásától is eltekintünk. Az előbbire nincs igazán okunk, az utóbbit pedig - igaz „csupán” az első 25 év kapcsán - az 1986/2-es számban elvégeztük. A részletes eligazodást szolgálta a lap 1987-ben megjelent repertórium is. /Fejér Megyei Könyvtáros. Repertórium 1961-1985./ A következő öt évről pedig készül a folytatás.

Kérdéseinkre - maguk és munkatársaik nevében - a következők válaszoltak:

Kissné Horváth Cecilia Iovasberényi könyvtáros,

Kleinné dr. Horváth Magda, a móri Radó Antal Városi Könyvtár igazgatója,

Szabó Istvánné a mezőfalvi nagyközségi könyvtár vezetője,

Beniczky Péterné, a székesfehérvári József Attila Művelődési Ház és Könyvtár könyvtárigazgatója,

Mohácsi Erzsébet a székesfehérvári Velinszky László Városi Könyvtár mb. igazgatója

Adovics Istvánné Lepsény nagyközség polgármestere

Chilla Szilvia a martonvásári ÁMK könyvtárvezetője

Gazsiné Estélyi Katalin, a bicskei Vajda János Városi Könyvtár igazgatója

Üvegesné dr. Hornyák Mária, az MTA Mezőgazdasági Kutatóintézete szakkönyvtárának vezetője, Martonvásár

Klausz Gábor a gárdonyi városi könyvtár igazgatója

Fülöp Lászlóné, a Szakszervezetek Fejér Megyei Könyvtárának igazgatója

Imre László, a sárbogárdi Madarász József Városi Könyvtár igazgatója

Neményi László, a várpalotai Krúdy Gyula Városi Könyvtár igazgatója

A szerkesztő a válaszokhoz nem fűz kommentárt. A „szerkesztés” csupán annyi, hogy a válaszokat három téma köré csoportosítottuk.

L e g y e n v a g y n e l e g y e n ?

- Az esetleges megszüntetés mögött valószínűen a „pénz hiánya” áll. Reméljük erre nem kerül sor! /Kleinné/
- Meglepődve fogadtuk a hirt, hogy felmerülhet a Fejér Megyei Könyvtáros megszüntetésének gondolata. ... Mihamarabb szeretnénk hallani arról, hogyan döntöttek az illetékesek a kérdésben. /Szabóné/
- Gondoljuk, hogy részben anyagi okok miatt merült fel a változtatás, megszüntetés gondolata. Valamilyen formában mindenképpen meg kellene tartani a folyóiratot. Ennek változatai:
 - Rövidebb tartalommal, tájékoztató vagy hírlevél formában a legfontosabb híreket, eseményeket, újdonságokat, gyarapodást közölni, esetleg egy-egy cikkel kibővítve. Ebben a formában viszont jó lenne negyedévenként megjelentetni.
 - A költségek fedezésére esetleg a könyvtáraktól lehetne hozzájárulást kérni /persze ezt most a mi helyzetünkben felajánlani naivnak tűnik/.
 - Az egyes számokat megvásárolhatóvá tenni az intézmények, illetve a könyvtárosok számára.
 - Hirdetésekkal támogatást szerezni a kiadáshoz /Beniczkyé/
- Talán lehetne módot találni arra /szükség anyagi helyzetünk ismeretében is/, hogy továbbra is megjelenjen a Fejér Megyei Könyvtáros. Kollégáimmal együtt úgy véljük, hogy a FMK a „mi” lapunk. Megszünése esetén olyan információkról, hírekről, eseményekről nem értesülnénk, melyek érdeklik, érintik a könyvtárosokat. /Csökkenne szakmai összetartozásunk is./ /Mohácsi Erzsébet/
- Megszüntetni nem szabad, átalakítani lehet, bár én az átalakítást sem igénylem. Ha a lap sorsát a költségek növekedése peccsételne meg, az ellen tenni kell, és szerintem lehet. Csak alapítványban ne gondolkozzatok ... /Adovicsné/
- Ugy érzem a három évtized egy folyóirat életében, ha szerényen is, de mindenképp ünneplésre biztat bennünket. Ebből a gondolatból is érezheted, hogy optimista vagyok és nagyon bizakodó, hogy ez a folyóirat nem szűnhet meg - Fejér megye könyvtárosainak egyetlen szakmai folyóirata! Amennyiben a folyóirat fennmaradásához anyagi támogatás szükséges, javasolom, minden könyvtár ugyanúgy megrendelje, előfizesse, mint bármely más folyóiratot. /Chilla Sz./
- Egy megyei tájékoztató kiadványra szükség van. ... Terjedelme lehet kisebb, periodicitása gyakoribb. A tartalmában megújult lapot szívesen vásárolnák meg a könyvtárak illetve a könyvtárosok is. /G.-né/
- A magyar könyvtárügy egésze lenne szegényebb azzal, ha ez a lap megszűnne. ... A lapot azért is fontosnak tartom, mivel nélküle a megye különböző hálózatokba tartozó könyvtárosai alig valamit tudhatnának meg egymás munkájáról. ... És honnan értesülnének

- minderről a kollégák? Elsősorban a tájékoztatásukat szolgáló szaklapból. Ez persze csupán ... példa annak érzékeltetésére, hogy igenis szükség van erre a lapra. Esetleg ne legyen ingyenes, fizessük meg az árát, ennyit igazán minden könyvtár/os/ magára vállalhat. /Üvegesné/
- A lapot nagyon fontosnak tartom, hiszen a legnagyobb veszély manapság a szellemi elszigetelődés, a szakma „belterjességének” növekedése. ... Nem alkalmas azonban a gyors információáramlásra, az „igazi hiradásra”. ... A hiradót kétfelé kellene bontani: 1. Hirlevél. 2. Könyvtári Évkönyv. ... A fő gondot ez esetben a terjesztés jelentené. Én azt javaslom, hogy az évkönyvet áras kiadványként kezeljük, a Hirlevelet pedig fizessük elő ... Amennyiben ez a változat nem valósítható meg, akkor én is /mint gondolom mindenki/ a jelenlegi lap megtartására szavazok. /Klausz Gábor/
 - Egyöntetű véleményünk az, hogy maradjon meg a lap. Fennmaradásához csökkenteni kellene a kiadási költségeket:
 - alacsonyabb árakkal dolgozó nyomdára kellene bízni a sokszorosítást.
 - Olyan szponzorokat, egyesületeket, kiadókat /pl. Püski Kiadó/, intézményeket stb. kellene keresni, akik reklámjaik, kulturális hirdetéseik elhelyezéséért cserébe anyagiakkal támogatnák a lapot.
 - Felmerülhet az is, hogy előfizetésessé kell tenni a könyvtárost. Bár a könyvtárak többsége rossz anyagi helyzete miatt lehet, hogy ezt nem vállalná. Ennek ellenére meg lehetne fontolni egy „eszmei” igen alacsony ár kialakítását. /A nagyon szerény anyagiakkal rendelkező könyvtárak továbbra is ingyen kapnák a lapot./ /Fülöpné/
 - Az idők folyamán többször is felvetődött a megszüntetés gondolata. /Pl. amikor Neményi Laci elment./ A négy számból kettő lett, de túlélte a lap, sőt megszületett a negyedszázados repertórium is ... Először a sárbogárdiak köttették be az első 5 évfolyamot. Már 6 kötetünk van. Nem kívánunk még ezzel is szegényebbek lenni! Szeretnénk a következő tíz év repertórium-kötetét megérni! Legyen rövidebb, kisebb. Legyen akár házi sokszorosítással, legyen akár egy évben egy szám, legyen akár térítéssel stb. /Imre László/
 - A megszüntetés gondolata is merénylet a könyvtárkultúra, a szakirodalom ellen. Mindenképpen meg kell tartani. /Neményi László/
 - A „Könyvtáros” Fejér megyében ne szünjön meg. Annyira ne akarjunk újulni, hogy mindent elhagyunk. /Józsa Anna Borbála/
 - Mi nem akarjuk a Fejér Megyei Könyvtáros sorsát csupán anyagi kérdéssé minősíteni, hiszen sokan munkaeszközként használják. Csökkentettük a példányszámot, gondoltunk arra is, hogy kevesebb legyen az oldal. Ha az évi két megjelenés helyett az évkönyv jellegűt választanánk, az eredeti funkció látná kárát. Tény azonban, hogy az értékeket megtartva, frissíteni, újítani kell a lapot ... /Escher Ilona = Fejér Megyei Hirlap, 1991. ápr. 11. 5. l. K.E.: Maradandó értékek - apadó források. Jubileum kétségekkel./

Mit jelent számára a Fejér Megyei Könyvtáros?
Hogyan segítette a munkáját?

- Negyedik éve van élő kapcsolatom a lappal. Évek során érlelődött meg bennem a gondolat, hogy számomra - községi könyvtáros - ez a lap szinte az egyetlen olyan „hirharang”, amely révén megismerem sok kiemelkedően teljesítő kolléga munkáját. Gyakran meritettem, - loptam - ötletet az itt megjelent dolgozatokból. Pl. az utolsó szám Csanádi Imrével kapcsolatos munkája. Ezt az anyagot is, körítve a saját elképzeléseimmel, használni fogom irodalmi foglalkozáson.
- Sokszor kaptam fel nem tett kérdéseimre választ. Ki, hogyan alakítja könyvtári kapcsolatait? Nagyon tetszik az irodalomkutatás rovat, mely kitűnően használható olvasói tájékoztatásra. Minden rövid hirt is elolvasok, örömmel fedezve fel az ismerős helyeket, neveket, eredményeket. A Kövek, színek, emberek rovatot kedvelem a legjobban. Hiányozna a Könyvjelző és a Krónika is. Összességében a Fejér Megyei Könyvtáros igen jól szerkesztett, szép lap. Számomra többet ér az országos Könyvtárosnál. /Kissné/
- Fontos könyvtárosi tájékoztató, segédanyag, sőt ennél több is: megyénk, városunk, s a körzet számára jelentős hírösszefoglaló, összegzése a szakmai munkának, kitekintés szűkebb és tágabb szakmai „berkekre”. /Kleinné/
- Ugy ítéljük meg, hogy a vidéken egy-két fővel dolgozó könyvtárakban feltétlen olyan eligazítást, tájékoztatást, ötleteket ad, ami az említett kollégáknak elengedhetetlen. Ez a kérdés városi illetve megyei könyvtárosi kollektívákban bizonyára nem merül így fel. Megyénk könyvtárainak életéről, munkájáról elvétve olvashatunk országos lapban, így az egyetlen lehetőség ez a kiadvány, hogy jobban megismerjük saját házunk táját. Kiemelnénk a Fejér Megyei Könyvtáros tartalomjegyzékéből a Legfontosabb jogszabályok, a Tájékoztódás, a Könyvjelző és a Krónika rovatokat, amelyek hasznos útmutatást, segítséget adnak a tájékoztatásban, tájékozódásban is. /Szabóné/
- A Fejér Megyei Könyvtárost fontos tájékoztatási segédeszközként tartjuk számon, ami mással nem pótolható. Szakmailag igen sok érdekes és értékes információt adott. /Beniczkyné/
- A Fejér Megyei Könyvtáros nem csupán a megyei könyvtár lapja volt, én úgy gondolom sokkal inkább megyei, sőt azon is túlmutató lap. ... Ha a megyei könyvtár továbbra is lehetőséget kap arra, hogy szakmailag segítse, gondozza - főleg a falusi könyvtárakat -, még inkább szükségét látom annak, hogy a lap tovább „éljen”, és információival elősegítse az eredményesebb működést, a jó módszerek, ötletek terjesztését, alapot adjon a fenntartóknak az összehasonlításhoz, pozitív és negatív példákat hozva. /Adovicsné/
- A Fejér Megyei Könyvtáros igazán megteremtette a lehetőséget, hogy megismertessük és megismerjük a magunk és mások munkáját, problémáit is. Ezt egy szűkebb terület /megye/ esetében nagyon fontos-

- nak tartom. Számomra a Személyi hírek és a Krónika rovat annyit jelentett, mint a kíváncsi olvasónak az apróhirdetés. A különböző könyvtárak eredményeiről így nyertünk tudomást. /Chilla Szilvia/
- Jómagam elsősorban a könyv- és könyvtártörténeti témákhoz értek, így az ilyen jellegű közleményeiket külön örömmel olvastam, és - remélhetőleg - tudom majd olvasni ezután is. És esetleg írhatok is még Önöknek egyet s mást, e témakörbe illőt. /Üvegesné/
 - Bizonyos feladatokat - a viszonylag nagy átfutási idő ellenére - remekül ellát, megismerkedhetünk egymás munkájával, a megye könyvtári életének legfontosabb eseményeivel, a megyéről szóló legfontosabb kiadványokkal. Azt is meg kell állapítanunk, hogy - magamat is beleértve - a kollégák többsége nem szívesen ír arról, amivel foglalkozik, sokszor fontos és érdekes kezdeményezésekről sem adnak hírt. /Klausz Gábor/
 - Amikor megindult a lap az volt a cél, hogy a hiradó a megyei könyvtár és a községi könyvtárosok közötti kapcsolat új formájaként tevékenyen járuljon hozzá az eredmények további emelkedéséhez, hathatós támogatást nyújtson a falusi könyvtárosok munkájához. ... Az alapfunkció azóta sem változott, csak bővült, pl. kronológikus könyvtártörténet lett belőle stb. /Imre László/
 - Fontos fóruma a helyi művelődés- és könyvtártörténeti kutatásnak. A szakcikkek megyén kívül is tapasztalatcsere és példaértékűek. Krónika rovata a helyi könyvtártörténeti írás fontos forrása. /Neményi László/
 - Jó ez a kiadvány, mert értékes gondolatokat, jó tapasztalatokat ad közre. Mindig elolvasom ... Jók a rendezvényekről szóló írások is. /Józsa Anna Borbála/

Mit csinálna másképpen? JavaslatoK a jövőre

- Szívem szerint jóval tágabbra bőviteném a Kövek, színek, emberek rovatot. Vállalkoznék egy-egy fiatal Fejér megyei író, költő, műfordító - esetleg csak szárnyait próbálgató - bemutatására. Bemutatnám híres iskolák irodalmi szakköri munkásságát. Mivel a kis községi könyvtárak általában iskolai könyvtári feladatokat is el kell hogy lássanak, jó lenne néha módszertani segédletként egy-egy jól sikerült könyvtári óra anyagát részleteiben is megismerni. /Kissné/
- A változás, átalakítás gondolata természetesen felmerülhet, de ez úgy véljük eddig sem volt idegen a laptól. /Mohácsi Erzsébet/
- Ez a kiadvány vegye figyelembe a megye könyvtári adottságait. Ennek megfelelően praktikus ismereteket, információkat közöljön akár a városi, akár a falusi könyvtárosok számára. /Gazsiné/
- A hiradót kétfelé kellene bontani. 1. A gyorstájékoztatásra alkalmas havonta megjelenő /a jelenleginél jóval igénytelenebb kivitelű/ Hírlevél, amely a legfontosabb jogszabályi változásokról, a napi munkánkat érintő eseményekről, tervekről szólna, közölné a szakínával

kapcsolatos felhívásokat, kezdeményezéseket, pályázatokat stb.

2. Könyvtári Évkönyv: nagyobb lélegzetű, tudományos alapossággal kidolgozott anyagokat tartalmazna. /Szakdolgozat részletek, pályázati anyagok, egy település könyvtári életét vagy a könyvtári munka egy területét bemutató cikkek./ Ebben kapna helyet az éves statisztika, a személyi változásokról, a könyves ünnepek eseményeiről szóló tájékoztatás. /Klausz Gábor/

- Továbbra is maradjanak meg az aktuális mondanivalót hordozó, a tájékoztatást elősegítő írások, rovatok. Ezek értéke az időszerűségük. Éppen ezért valamilyen /még kitalálandó/ levélformában kellene megjeleníteni, csökkentett oldalszámmal, évente 3-4 alkalommal. A gyakorlati munkát segítő módszertani cikkeket, a történeti vonatkozású hosszabb tanulmányokat évi egy számban lehetne megjeleníteni.

Lehetővé kellene tenni, hogy a beérkező összes javaslat nyilvánosságra és megvitatásra kerüljön a könyvtáros kollégák körében.

/Fülöpné/

- Ha lehet - s ez többek javaslata - a formátumot B/5-re kellene változtatni, a jelenlegi A/4-es méretben pazarlónak tűnő „nagybetűs” és laza tördelés helyett. A képek maradjanak. /Neményi L./

A fentiekben idézett vélemények némelyike már e számunkban visszhangra talált. Szeretnénk, ha olvasóink tovább fűznék a gondolatokat, s a szerkesztőséget véleményükkel, javaslataikkal megkeresnék.

Összeállította: Hegedüs Éva

A szerkesztőbizottságba felkértek névsora:

Magony Imre, Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár
Pálfalvi Mária, Velinszky László Városi Könyvtár, Székesfehérvár
Szabó Istvánné, Móricz Zsigmond Nagyközségi Könyvtár, Mezőfalva
Tóthné Szemes Erzsébet, Szakszervezetek Megyei Könyvtára
Üvegesné dr. Hornyák Mária, az MTA Mezőgazdasági Kutatóintézetének
szakkönyvtára, Martonvásár

/Az iskolai könyvtári hálózathoz lapzártáig nem érkezett javaslat a felkérhető személyre./

Felelős szerkesztő: Hegedüs Éva

UJJÁSZÜLETETT
AZ MTA MEZŐGAZDASÁGI
KUTATÓINTÉZETÉNEK
SZAKKÖNYVTÁRA

1973 márciusában történt, hogy az épületbelső felújítása miatt a kutatóintézet könyvtárának el kellett hagynia a hajdani Brunszvik kastély impozáns, faburkolatú helyiségét. A „kizsuppolást” tulajdonképpen nem bántuk, mivel a helyet alaposan kinőttük, s egyébként is már készen álltak annak a nagyszabású „kulturális és gasztronómiai kombinátnak” a tervei, amelyben egy új, modern könyvtár is benne foglaltatott. Aztán teltek-múltak az évek, közben több könyvtár-terv is a papirkosárba került, mi pedig a laboratóriumból kialakított „ideiglenes” helyünkön vártuk, egyre csak vártuk könyvtáros-álmaink megvalósulását.

Most, kerek tizennyolc esztendő elmúltával, végre elmondhatjuk: a végleges helyünkre költöztünk! A kastély északnyugati szárnyában, az épület földszinti traktusának

tó felőli oldalán 252 m² alapterület áll rendelkezésünkre. Az épületrész könyvtárrá alakítása /tervezés, építés stb./ 7 millió forintba került, s további 3,5 millió forint volt a beruházási költség /belsőépítészeti tervek, egyedileg gyártott berendezési tárgyak és vásárolt mobil bútorok stb./ Az intézet végre színvonalához méltó könyvtárral büszkélkedhet.

Az új könyvtárba belépők egy pár négyzetméteres, fali fogasokkal ellátott előtérből jutnak abba a tágas és hangulatos, jobb híján fogadótérnek nevezhető helyiségbe, amelyben a kölcsönzés, a fénymásolatrendelés stb. zajlik. Itt vannak a katalógusok, és itt van lehetőség arra is, hogy valaki újságot olvasni kényelmesen letelepedhessen. Innen nyílik a szabadpolcos terem, ahol a kutatók a könyvek, a keresettebb bekötött folyóiratok és kurrens periodikák között válogathatnak. Az olvasószoba tizenegy férőhelyes. Raktározási célra két kisebb szoba és egy közlekedő folyosó szolgál. A könyvtárvezető irodája a fogadótérből nyílik.

Az új könyvtár feletti örömünkbe némi üröm is vegyül. Kiderült

ugyanis, hogy bizonyos kedvezőtlen építészeti adottságok és tervezési hibák miatt kicsi a könyvtár raktári háttere, magyarul szólva: a mostani 18.000 kötetünk elhelyezésére épp, hogy elégséges.

Különböző megoldásokkal próbálkozunk, hogy még újabb polcfolyóméterekhez juthassunk.

A martonvásári kutatóintézet könyvtára - tudományos szakkönyvtár -, nem nyilvános. Jellegéből adódóan elsősorban az intézmény kutatómunkájának a segítése a feladata. Könyvtárközi kölcsönzéssel azonban bármely könyvtárnak a rendelkezésére állunk. Körülményeink jobbrafordultával már a helybenolvasás lehetőségét is fel tudjuk ajánlani azoknak a szakembereknek és diákoknak, akik az intézetünk profiljába /a búza és kukorica komplex kutatása/ tartozó témák irodalma után érdeklődnek.

Üvegesné
Hornyák Mária

NORVÉGIA
KÖNYVTÁROS
SZEMMEL

Az ELTE Könyvtári Tanszéke szervezésében az idén márciusban egyhetes norvégiai tanulmányúton vettünk részt. Vendéglátónk az oslói Információs és Könyvtári Főiskola volt. Ennyi idő alatt természetesen nem lehet megismerni egy or-

szág könyvtárait, ezért elsősorban azokat a dolgokat emelném ki, amelyek tanulságosak voltak számomra.

Miben tér el a norvég könyvtárügy a hazaitól?

- A norvég könyvtárosképzés egységes, központja az oslói főiskola. A képzés ideje 1 + 2 év. Az első évben általános könyvtártant, igazgatást, irodalomkutatást, katalógizálást, osztályozást, tájékoztatást tanulnak. A második és harmadik évben a kiegészítő tárgyakat tanítják: matematikát, számítástechnikát, informatikát, marketinget, stb.
- Az állami oktatás teljesen ingyenes, a főiskolára bármilyen életkorban be lehet iratkozni.
- A norvég könyvtári törvényben szabályozzák a könyvtárak fenntartásának és működtetésének kérdéseit. A közkönyvtárak támogatásának kisebb része állami, nagyobb részét a helyi, kommunális adó fedezi, amelynek elosztásáról a területi önkormányzat dönt. Az iskolai könyvtárak fenntartója az iskola, de még a magániskolák könyvtárai is kapnak állami támogatást. A szakkönyvtárakat a vállalatok finanszírozzák.
- Kiemelten foglalkoznak a kisebbség könyvtári ellátásával és a hátrányos helyzetűekkel. /Pl. az oslói városi könyvtár 44 nyelven gyűjt irodalmat; 35 nyelven a bevándorlók részére, amelyben magyar nyelvű irodalom is található./ Szervezett a kórházi betegkönyvtári hálózat és a börtönkönyvtári ellátás is. /Az elítéltek évente átlag 76 könyvet olvasnak!/
 - Kevesebb a könyvtárak száma mint nálunk, de alapterületük, szolgál-

tatásuk színvonalá, technikai felszereltségük lényegesen jobb.

- A számítógép munkaeszköz a könyvtárakban. Mivel egységes rendszert alakítottak ki /software és hardware/, így náluk tényleg érvényesül az egyetemes hozzáférhetőség elve. A könyvtárak on-line kapcsolatban vannak egymással és több nagy adatbázissal. Elterjedt a CD-ROM használata is. A gépesítéssel három célt kívánnak elérni:

1. az egyszeri feldolgozás, többszöri felhasználás megvalósítását,
2. az állomány jobb kihasználását /az oslói városi könyvtárban 300 %-kal nőtt az előjegyzések száma, amióta a fiókkönyvtárakkal on-line kapcsolatban vannak/,
3. új információs szolgáltatások bevezetését.

- Egyelőre minden könyvtári szolgáltatás ingyenes.
- A könyvtárosok minden könyvtárban külön hangsúlyozták azt, hogy mit tesznek az adott közösségért, miként próbálják nélkülözhetetlenné tenni a könyvtárat a fenntartók számára.
- A könyvtárhasználók száma Oslóban a lakosság 30 %-a, egész Norvégiát tekintve ennél még magasabb az olvasók aránya.

Miben hasonlít a két ország könyvtárügye?

- Abban, hogy a könyvtárosok nagy része itt is nő, és a könyvtárosokat itt se fizetik túl jól /természetesen a norvég fizetésekhez képest!/.
- Az önkormányzat itt se szórja a pénzt, és keményen meg kell küz-

deni a könyvtárak elismertetéséért. Az egyik könyvtáros így fogalmazott: „Ha nincs pénz, akkor kénytelen az ember gondolkodni!”

Milyenek a norvég városok és emberek?

Osló gyönyörű tiszta, nemcsak a levegő, maga a város is. Ötszáz ezer lakójával csendes kisvárosnak tűnik Budapest mellett. Az emberek nyugodtak, türelmesen várják a percnyi pontossággal érkező, de elég ritkán járó villamosokat, autóbuszokat. Szeretik a természetet és a sportolást.

Nem mondhatom, hogy láttam Norvégiát, hiszen az idő legnagyobb részét Oslóban vagy autópályákon töltöttük. Beszámolóm ezért elsősorban egy könyvtáros útiélménye.

Beniczky Péterné

KISS
LÁSZLÓ

VÁRAKOZÁS A KERTBEN

Az első tulajdonság, mely Kiss László költőkarakteréből észrevéteti magát: a természethez való bensőséges kötődés. Korábban talán nem volt ennyire feltűnő, ha egy dunántúli fiatalember kertről, szőlőhegyről, az évszakok változásáról, az ég és föld jelenségeiről gyakorta szólt. Ma a falu és város egymáshoz hasonulása, a civilizációs szabványok jobbító, vagy roncsoló, de mindenképpen uniformizáló hatása közben már az is kuriózumnak számít, ha valaki szenvedélyes érzékenységgel reagál a környező vegetáció lélegzésére, ha észleli milyen az „Illatos robbanás a kertek határán”, s ahogy „az orgonák nem győzve nőni, bimbózni, / eszelős kapkodással / teregették szét a leveleiket”, s a „déli hőben, / mint repeszeket, / vetették szét bimbóik burkát. --” S mivel a pályatársak közt ritka, megkapó is a minuciózus figyelem, mely *Anatómia* cím alatt a virágok lassú tavaszi mocorgását, bontakozását regisztrálja: „Először még a tüskék is, / akárcsak a levelek, / puhák, puhák és vörösbarnák. / A fejlődés olyan, / mint lassú, fokozatos / nagyítás.”

S mivel a láttatás mögött mindig ott van a személyes élmény ereje, Kiss László természetlíróját nem rontják el a szentimentális tájba feledkezés közhelyei. Képei egyéniek, olykor szinte gorombán pontosak.

A tél rátámadt a tájra.

*Végignyalta dús, viruló testét,
kiharapta gyönyörű, kék szemét. --*

A havas tájban vak tómeder.

Ha összegezni kéne a négy ciklusba rendezett gyűjtemény további jellemzőit, minduntalan megfog bennünket a lírai hang kendőzetlen őszintesége. A szerző önmagáról épp olyan illúziótlan nyíltsággal beszél, mint emberi kapcsolatainak törekénységéről. Saját hibáinak és hiányérzetének kivallása éppen e férfias, érdes póztalanságtól lesz erényé. Így lehetséges, hogy olykor-olykor a feltoluló meleg érzések is hitelesek maradnak.

A szemléletmódnak ez az egzaktága győz meg másutt is arról, hogy nem csupán versíróval, hanem költővel van dolgunk. „A fény keskeny pengéje / ott rezeg / az ablaktáblák részében.” Bőven idézhetünk a kötetből ilyen mozzanatokat. A talán legszínesebb, méltán címadóvá emelt költeményben már-már a japán festők dinamikusan láttató kontrasztjaira ismerünk. Szerencsére nem csak az eleve poétikus természeti jelenségek iránti vonzalomban mutatkozik Kiss László megidéző képessége, a köznapi dolgok, az élet tárgyi változatainak megragadásában is friss a látása.

Mesterségbeli felkészültségéről a kötetzáró *Epilógus* tanúskodik legnyilvánvalóbban. A stílusosan érett költő emberi arcáról pedig az *Életem tanúi*-ből tudhatunk meg legtöbbet:

*Szívemben kiüt egy letörült arc faltja,
s mint szekrény alján a kacatok, hó,
egyedüli telek piszkos hava,*

és szeretetlen tavaszok

el nem bomló romladéka.

Rideg, de mégsem durva. Ilyen az arcom.

A Fejér megyei irodalmi füzetek
1991-ben megjelent kötete

Borító: Aknay János munkája

A kötet az ARÉV Nyomdában,
a borító a Vörösmarty Nyomdában készült
Kiadó a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár

GAZDAG PROGRAM
A KÖNYVHÉTEN
1991

Gazdag programot, három helyi kiadványt, neves vendégek sorát ígérte a vaskos meghívóköteg az 1991.évi ünnepi könyvhétre.

Jóval az országos megnyitó előtt kezdődtek a rendezvények. Elsőként május 24-én Jókai Anna az Írószövetség elnöke érkezett Agárdra, ő volt a Radó Antal Városi Könyvtár vendége is május 29-én Mórton.

Székesfehérváron is korai volt a nyitány, május 28-án a Megyei Művelődési Központban A népi egységtől a nemzeti egységig címmel nyílt kiállítás a Püski Kiadó történetéről. A kiállítást és a könyvhetet Balsay István Székesfehérvár polgármestere nyitotta meg. Köszöntötte a vendégeket, Püski Sándornét és Farkas Árpádot. Faragó Laura tolmácsolásában gyönyörű XIII. századi gregorián himnuszt hallhattunk. A megnyitót követően bemutatásra került Farkas Árpád A szivárgásban című verseskötete. A beszélgetést Péntek Imre költő vezette, közreműködtek Havas Judit és Faragó Laura előadóművészek.

Május 29-én Takács Imre volt a vendég a 320. sz. Árpád Ipari

Szakközépiskola és Szakmunkás-képző Intézetben rendezett író-olvasó találkozón.

Május 31-én nyitott a könyvudvar az MMK-ban, június 5-ig kínálta a könyvünnep új termését, s a megyei kiadványokat. Itt dedikáltak vendégeink.

Ezen a napon nyitott a Technika Házában a Betű-Grafika: Tiszteletadás Tótfalusi Kis Miklósnak című kiállítás. Óriási nagyításban mutatott be válogatást a Misztótfalun született erdélyi tipográfus által metszett latin, héber, görög, gruz és örmény betűkből.

Május 31-től június 7-ig volt látogatható a Könyvek a múltból című kiállítás a Szakszervezetek Fejér Megyei Könyvtárában. A könyvtár az 1945 előtt megjelent könyveiből válogatott a kiállításra.

Délután izgalmas találkozót ígért a Technika Háza. Rendszerváltás Közép- és Kelet-Európában nyugatról nézve címmel kerekasztal beszélgetés Timothy Garton Ash angol és Vaszilij Akszjonov Amerikában élő orosz íróval. Sajnos Akszjonov nem érkezett meg a rendezvényre.

Ugyanezen a napon este elsőkötetes költőt köszöntöttek a Püski Könyvesbolt és Galériában. A Fejér megyei irodalmi füzetek sorozatban jelent meg Kiss László Várakozás a kertben című kötete. A könyv borítóját Aknay János festőművész készítette, aki elhozta képeit is, a kiállítást Hann Ferenc művészettörténész nyitotta meg. A kötetet Fodor András költő, a könyv szerkesztője mutatta be. Ünnepi volt az alkalom azért is,

mert 3 év megszakítás után újra folytatódhatott a sorozat.

Ugyanitt jöttek össze irodalmi estre június 1-én Szabó Dezső *Az egész látóhatár* címmel megjelent gyűjteményes kötetének bemutatására. Az est vendége Gombos Gyula író volt. Közreműködött Pomogáts Béla, Szócs Zoltán és Maczó Ágnes.

Június 3-án újabb kiállítás nyílt. Már hagyomány, a Videoton József Attila Művelődési Ház és Könyvtár egy-egy illusztrátort bemutató kiállítását az ünnepi könyvhéten. Lendvai Antal festőművész rajzaival jelent meg 1990-ben Fülöp Gyula régész könyve *Árpád népe előtt* címmel. A művész grafikai kiállítását ugyanezzel a címmel nyitotta meg Fülöp Gyula.

Bicskén a Petőfi Művelődési Központ és a Vajda János Városi Könyvtár közös rendezésében rangos vendégkoszorút várt a nagyszámú közönség: Esterházy Pétert, Keresztury Dezsőt, Lakatos Istvánt, Polcz Alaint, Szabó Magdát. A nagyszerű rendezvényen közreműködött Kovács Dénes hegedűművész.

Ezen az estén mutatta be a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár olvasótermében dr. Mohácsy Károly tanár, a Vörösmarty Társaság alelnöke Jávor Ottó író, akinek *Nincs többé temetés* című kötete most jelent meg. A Székesfehérvárhoz ezer szállal kötődő író, aki ma már a Vörösmarty Társaság elnöke is, maga beszélt új kötetéről, s személyes élményeit

felelevenítve ajánlotta az olvasók figyelmébe.

Szellemi, írói arculatom megformálásában, a világhoz való kapcsolatomban igen nagy szerepet játszott, játszik szülővárosom, Székesfehérvár. Néki köszönhetem az emlékezés, a megőrzés, a hűség, erényét és örömet. Több regényem, kisregényem, színtere, ihletője. *(Az ember és a város, 1969; Fessétek ki a Kisjézust, 1980; Ez a tangó egy vallomás, 1987; Lőjtek sort Mayer úrnak, 1987)* – ahogy ezeknek a rövidebb írásoknak is, melyeket most módomban állt egy kötetbe összegyűjteni. Persze vigyázat: Csakvár nem Fehérvár. A leomlott várfalak köveiből Fehérvár lakói új várost építettek, amely már nem volt azonos a régivel, csak hasonlított hozzá. En is felépítettem a magam képzeletvárosát a meglévőnek az emlékeköveiből. Köszönöm a valóságos, annyiszor lerombolt, de mindig megújuló városnak, Fehérvárnak, hogy segítette ezt az építkezést.

Jávor Ottó

Jávor Ottó a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtárban

Ugyanezekben az órákban Fodor András találkozott Sárbogárdon olvasóival, őt másnap Székesfehérváron a Velinszky László Városi Könyvtárban várták, ahol Román

Károly volt a beszélgetőpartnere. Mindkét helyen bensőséges és információban gazdag találkozó volt, amely a költő új könyve - A Kollégium - kapcsán alakult ki.

Fodor András a Velinszky László Városi Könyvtárban

BAKONYI ISTVÁN

nyen könyv, ha erőfeszítések árán is, utolsó pillanatban. De kevesebbet vásároltak, drága volt a könyv!

Némethné
Felföldy Magdolna

A harmadik megyei kiadványt, Bakonyi István A folytatás reménye című tanulmánykötetét, június 5-én az MMK zöld szalonjában baráti hangulatú esten mutatta be Román Károly.

A könyvhét utolsó, záró rendezvénye Zámolyon volt június 8-án. Az idén elhunyt Csanádi Imre szülőházán avatott emléktáblát a költőtárs, a falu szülöttje: Csoóri Sándor. A leleplezés után a helyhez kötődő Csanádi versekből adtak műsort a zámolyi fiatalok. /Összeállította: Török Rózsa./ Szabó Gyula színművész versmondása és Horváth János polgármester köszöntője után koszorúk, virágok kerültek az emléktáblára, melyet Zámoly község lakossága és a Vörösmarty Társaság állíttatott.

Összegzésül elmondhatjuk: az idei könyvhéten bőségesen volt rendezvény, kiállítás, többségének népes közönsége. Volt minden rendezvé-

Szabó Gyula színművész

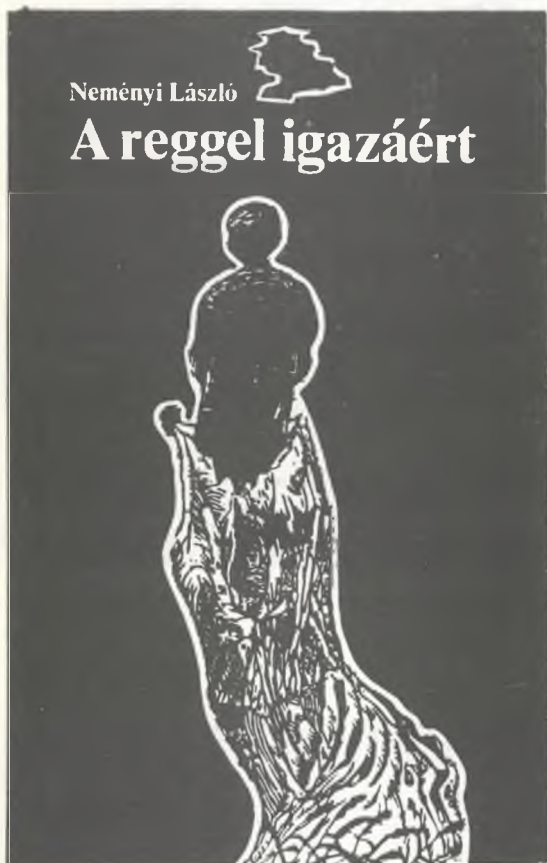
Horváth János polgármester

Csoóri Sándor költő

Zámolyi
fiatalok
Csanádi Imre
műveiből
összeállított
műsort
adnak elő

E G Y K Ö N Y V T Á R O S
V E R S E S K Ö T E T E

Hölgyeim és Uraim!
Tisztelt Közönség!

Szabadon szerettem volna beszélni, nem papirból, a megszólalás közvetlenségével oldani, esetleg színesíteni gondolataim szürkeségét. Aztán mégis úgy gondoltam, hogy legalább vázlatosan leirom, amit Neményi Lászlóról és kötetéről mondani akarok, mondani fogok. Így kellett tennem, mert most kivételesen nem az volt a gondom, hogy mit mondjak el, hanem hogy mennyit mondjak el abból, amit mondani tudnék Nemé-

nyi László kötetéről. Önző nem lehetek, nem lophatom el az időt a költőtől és verseitől. Ezért választottam ezt a merevebb megszólalási formát, a felolvasást.

Kezdjük az elején! A kötet borítóján, a fülrészen olvashatunk egy rövid, hárommondatos életrajzot. Abban az áll, hogy Neményi László 1936-ban született. És ez az első kötet. Címe: A reggel igazáért. Kiadója: a veszprémi Eötvös Károly Megyei Könyvtár. Tartalma: válogatás huszonöt év verseiből. Nyilvánvaló tehát, hogy ez a kötet bemutatkozás és összefoglalás egyszerre.

Egyszerű tények ezek, de ha belegondolunk, nem akármilyen dráma bujik meg mögöttük. Van egy ember, akinek van egy különös beszédformája, a vers; ebben tudja magát legjobban kifejezni, ebben tud igazán hitelesen, érvényesen, mások számára is érdekesen nyilatkozni, de éppen ezen a nyelven nem beszélhet, vagy csak igen ritkán, napilapokban, megyei antológiákban, egy-egy irodalmi hetilapban /Napjaink/, folyóiratban /Alföld/ juthat szóhoz.

Igazán drámaivá persze az teszi az esetet, hogy akit némaságra ítélték, Neményi László, tényleg költő. De mi az oka különös helyzetének, annak, hogy a céhet őrző hivatásos felvigyázók nem engedték be az elmúlt évtizedek nagyon is népes költőcsapatába? Jó lenne valami egyértelmű dolgot mondani, politikai vagy világnézeti okokra hivatkozni, de Neményi László esetében ilyeneket nem találunk, hiszen ő sohasem volt nagyhangú, széles gesztusokkal beszélő, lázadó költő. Nemet ő másként mondott.

Visszahúzódott az ijedelmes és meddő pörpatvaroktól, a maga világát élte, konokan követte a maga szikár izlését, normarendszerét. Így aztán az élmények szükösségére hivatkoztak inkább az elutasítók, mintha ezek mérete, mennyisége, s nem az átélés intenzitása tenné a költőt, s az a mód, ahogyan meghatározza magát a létben, ahogy felidézi környezetét.

Azonban még ezen sem csodálkozhatunk, mert errefelé, ezen a tájon, ebben az országban - és azt is tudjuk, hogy miért - az úgynevezett „elefántcsonttorony-nak” mindig is rossz sajtója volt. /Ld. Kosztolányi Aranyról szóló tanulmányát!/ A költőnek, aki itt magára, lelke szavára figyelt elsősorban, nem sok becsülete volt. „Megfut a harc elől”, biztos „buvóhelyre menekül”, „gyáva” - ez volt a szokásos és a legszelidebb minősítés. Mintha megszökhetne valaki, elbujhatna saját maga elől! Mintha lenne olyan hely, ahova nem követné az élet, a tulajdon élete, megnevezhetetlen szorongása, ahol ne érezné lépten-nyomon a létezés kinját, az elmúlást, romlását mindannak, amibe beleszületett.

Nem arról van szó, hogy vers csak ebből lehet, lehet másból is, akármiből, de ebből is. Igaz, csak akkor - és mindenből csak akkor -, ha az, amiről szól, a költő sajátja, személyes léttörténete.

Neményi verseiben ez van, erről szólnak a művek: bennük szervesen kapcsolódik össze a külső és belső világ. Huszonhét évesen írta a kötet első darabját, a bevezetőt, amelyben létének eredetét, érzékenységének genezisét határozta meg.

„S most állok egymagamban,
/sarkamból nő ki földem,
kezemben tűz és kard van/,

jöhet rám gyönyör, veszély:
mellemre forr a tenger,
a hátam csillagos éj.”

Különös létmeghatározás ez, mert valaki örökké lába elé ejti hallgatásait, sirása trombitáit, s nem védekezhet ellene, legfeljebb sóhajthat:

„pedig most épp
a csend fenekén készültem
leülni
békésebben mint az angyalok”

Ez a nyugtalanság van a Hitem, haragom című versben is. A teljesség utáni vágy és a lehetőségek ellentmondása feszül benne, hogy aztán a Kifosztva című versben így döbbenjen rá léthelyzetére:

„Nincs több tavaszra vissza-
nézzen,
olcsó zenék nyálazzák arcom.
Hunyorgásnyi világ a létem,
hogy szétszakadjak, hogy
összetartson.”

Pontos és őszinte kép. Aki így beszél, az nem hajlandó hazudni senkinek, legkevésbé önmagának. Magánbeszéd - mondhatnánk -, egyéni tragédia, ha a „hunyorgásnyi világ” nem lenne a mi sorsunk is, akik szintén múlttalanul és jövőtlenül voltunk kénytelenek élni az elmúlt évtizedeket. Vannak ennél persze tágasabb versei, teljesebb létdefiníciói Neményi Lászlónak, hallani is fognak majd ezekből néhányat, én azonban szándékosan ezeket idéztem, hogy bizonyítsam, versei

olyan metszetek, amelyek szük-
szavúságukkal is igen beszédesen
utalnak az egészre, a „kispol-
gári nap” alatt sütkérező élet
csonkaságára. Neményi László is
tudja ezt. Térkép című versének
gondolati középpontját például
ezek a sorok képezik:

„mindenre magyarázat ha
nevetés
világítja az estét
ha férfisirás”

Versben, egy sajátosan Neményi-
versben, ennyi pontosan elég a
boldogságról és a szenvedésről,
a többi már nem versszöveg,
hanem köznapi szerelmi turbéko-
lás, vagy válóperes anyag.

Valahogy így dolgozik Neményi
László, így ír verseket. Nem
rétor, nem szónok; nem is lehet
az, mert saját léttörténetét mond-
ja, de ahogy meghatározza önmagát
- a legkülönbözőbb emberi helyze-
tekben - koordinátáiban a saját
hiányainkra, saját helyzetünkre,
jobb ösztöneinkre is ráismerhetünk.

Román Károly

FEJÉR MEGYE TELEPÜLÉSEINEK KÖZMÜVELŐDÉSI KÖNYVTÁRI ELLÁTÁSA 1990-BEN

VÁROS, KÖZSÉG	NÉ- PES- SÉG	M Ű K Ű D É S I F E L T É T E L E K					F O R G A L M I A D A T O K								V I S Z O N Y S Z A M O K										
		A KÖNYV- TÁRHELYI- SÉGEK ALAPTER.	FŐFOGL. KÖNYV- TÁRSOK SZÁMA	LELTÁR- BA VETT ALL. EGYS. SZÁMA	HELYBEN LEVŐ ALLOMÁNY	AZ ALL.GYAR. FORDÍTOTT Ft.		BEIRAT- KÖZÖTT OLVASOK SZÁMA	LATOGA- TOK SZÁMA	KÖL- CSÖNZÖK SZÁMA	KÖLCS. ALL. EGYS. SZÁMA	A 14 ÉVES ÉS FIATALABB				ELLA- TOTTS. ALL. EGYS./ LAKOS	OLVASO ELL. ALL. EGYS./ OLVASO	OLVASO ARANY OLV./ LAKOS	OLVASO ÉRDEKL KÖLCS. ALL. EGYS./ OLVASO	LAKOS ÉRDEKL KÖLCS. ALL. EGYS./ LAKOS	LATOG. INTENZ LATOG/ OLVASO	FORGAS SER. KÖLCS. EGYS./ HELYB. LEVŐ	BESZER KVOTA KIEG FT/ LAKOS	ÁTLAG- AR FT/ BESZER ALL. EGYS.	TAROL INDEX ALL. EGYS./ m ²
						EREDETI KÖLT- SÉGVET.	ÖSSZE- SEM					BEIRAT- KÖZÖTT OLVASOK SZÁMA	LATOGA- TOK SZÁMA	KÖL- CSÖNZÖK SZÁMA	KÖLCS. ALL. EGYS. SZÁMA										
						1.	2.					3.	4.	5.	6.										

VÁROSOK

Székesfehérvár	111096	3546	52	17497	490486	2853699	3329696	20167	234555	132263	425696	6266	78198	39199	108480	4.4	24.3	18.2	21.1	3.8	11.6	0.9	30.0	190.3	138.3
Mór	14950	524	12	2472	81110	367754	363117	2384	22893	13850	41009	940	10177	5382	15167	5.4	34.0	15.9	17.2	2.7	9.6	0.5	25.6	155.0	154.8
Sárbogárd	12897	445	8	2013	63744	193000	218344	2197	21427	15338	55191	1230	13195	8811	24203	4.9	29.0	17.0	25.1	4.3	9.8	0.9	16.9	108.5	143.2
Bicske	12437	515	7	2133	66142	223947	231638	2000	22894	12343	41916	866	10128	4590	14020	5.3	33.1	16.1	21.0	3.4	11.4	0.6	18.6	108.7	126.4
Gárdony	8262	422	3	1301	28619	120000	135741	1788	15595	9716	32375	737	8571	4432	10360	3.5	16.0	21.6	18.1	3.9	8.7	1.1	16.4	104.3	67.8
ÖSSZESEN	159642	5452	82	25416	730101	3758400	4298736	28536	317364	183510	596186	10039	120267	62414	172230	4.6	25.6	17.9	20.9	3.7	11.1	0.8	26.9	169.1	133.9

KÖZSÉGEK

Ercsi	7621	152	2	790	20722	90000	95420	940	8034	6965	25290	521	4946	4079	12589	2.7	22.0	12.3	26.9	3.3	8.5	1.2	12.5	120.8	136.3
Enying	7183	316	3	701	25991	65000	71936	963	10707	5365	17808	485	6303	2913	7054	3.6	27.0	13.4	18.5	2.5	11.1	0.7	10.0	102.6	82.3
Polgárdi	5915	142	1	1136	16649	113600	127945	825	8806	6413	20445	422	4943	3511	9206	2.8	20.2	13.9	24.8	3.5	10.7	1.2	21.6	112.6	117.2
Pesztaszabolcs	5897	88	1	553	12417	59637	64819	620	4204	3580	10600	322	2853	2403	6098	2.1	20.0	10.5	17.1	1.8	6.8	0.9	11.0	117.2	141.1
Csákvár	4886	200	2	605	22146	81493	83746	637	7344	5060	17854	258	3899	2255	7475	4.5	34.8	13.0	28.0	3.7	11.5	0.8	17.1	138.4	110.7
Mezőfalva	4641	130	2	673	21341	65000	158402	903	9610	7918	22192	477	4036	3206	8008	4.6	23.6	19.5	24.6	4.8	10.6	1.0	34.1	235.4	164.2
Seregélyes	4617	141	1	629	14226	59473	59473	534	6313	6167	22381	315	4129	4023	14596	3.1	26.6	11.6	41.9	4.8	11.8	1.6	12.9	94.6	100.9
Martonvásár	4344	115	1	765	16544	93764	94944	657	8674	5418	11720	332	4773	2765	5499	3.8	25.2	15.1	17.8	2.7	13.2	0.7	21.9	124.1	143.9
Valence	4301	205	1	825	16241	100000	126836	660	5048	3762	14015	383	3125	2151	7369	3.8	24.6	15.3	21.2	3.3	7.6	0.9	29.5	153.7	79.2
Aba	3990	99	0	352	9484	29576	31349	336	2836	2736	7311	201	1929	1634	4386	2.4	28.2	6.4	21.8	1.8	8.4	0.8	7.9	69.1	95.8
Rácalmás-Kulcs	3983	104	1	503	12607	50000	56221	276	3751	1734	5420	117	1388	615	1794	3.2	45.7	6.9	19.6	1.4	13.6	0.4	14.1	111.8	121.2
Szabadbattyán	3897	88	1	522	9929	65750	65750	890	10943	9348	28853	339	6133	5216	15756	2.5	11.2	22.8	32.4	7.4	12.3	2.9	16.9	126.0	112.8
Bodajk	3787	150	1	437	12918	51326	52639	546	4237	2431	7309	261	2798	1402	3838	3.4	23.7	14.4	13.4	1.9	7.8	0.6	13.9	120.5	86.1
Perkáta	3764	260	2	723	15011	100932	100932	688	15002	8347	26189	251	8618	4165	10497	4.0	21.8	18.3	38.1	7.0	21.8	1.7	26.8	139.6	57.7
Előszállás	3634	173	1	393	14451	42528	42528	534	6560	3972	11643	258	3941	2288	5598	4.0	27.1	14.7	21.8	3.2	12.3	0.8	11.7	108.2	83.5

VÁROS, KÖZSÉG	NE- PES- SÉG	MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK					FORGALMI ADATOK								VISZONYSZÁMOK																		
		A KÖNYV- TÁRHELYI- SÉGER ALAPTER.	FŐFÖGL. KÖNYV- TÁROSOK SZÁMA	LELTAR- BA VETT ALL. EGYS. SZÁMA	MELYBEN LÉVŐ ALLONMŰ	AZ ALL.GYAR. FORDÍTOTT FL.		BEIRAT- KOZOTT OLVASOK SZÁMA	LATOGA- TOK SZÁMA	KÖL- CSÖNZÖK SZÁMA	KÖLCS. ALL. EGYS. SZÁMA	A 14 ÉVES ÉS FIATALABB				ELLÁ- TOTTS. ALL. EGYS./ LAKOS	OLVASO ELL. ALL. EGYS./ OLVASO	OLVASO ARANY OLV./ LAKOS 2	OLVASO ÉRDEK ALL. EGYS./ OLVASO	LAKOS ÉRDEK ALL. EGYS./ LAKOS	LATOG. INTENZ OLVASO	FORGAS SÉB. EGYS./ HÉLVŐ	RESZER KVÓTA FT/ RESZER ALL. EGYS.	ÁTLAG- ÁR ALL. EGYS. m ²	TÁROL INDEX								
						EREDETI KÖL- SÉGVET.	ÖSSZE- SEN					BEIRAT- KOZOTT OLVASOK SZÁMA	LATOGA- TOK SZÁMA	KÖL- CSÖNZÖK SZÁMA	KÖLCS. ALL. EGYS. SZÁMA											ALL. EGYS./ LAKOS	ALL. EGYS./ OLVASO	KÖLCS. ALL. EGYS./ OLVASO	KÖLCS. ALL. EGYS./ LAKOS	LATOG/ OLVASO	KÖLCS. HÉLVŐ	KIEG FT/ RESZER LAKOS	FT/ RESZER ALL. EGYS.
Adony	3455	102	1	328	12883	30000	36687	371	3792	2337	7950	219	2401	1468	4503	3.7	34.7	10.7	21.4	2.3	10.2	0.6	10.6	111.9	126.3								
Nagyvenye	3371	83	1	417	11227	34000	40405	315	1511	1545	5791	131	1051	946	3948	3.3	35.6	9.3	18.4	1.7	4.8	0.5	12.0	96.9	135.3								
Etyek	3188	158	1	702	14658	61934	65077	383	9936	2959	9059	208	4949	1732	4971	4.6	38.3	12.0	23.7	2.8	25.9	0.6	20.4	92.7	92.8								
Bakonycsérnye	3140	143	1	186	12687	21794	21794	348	5210	3939	12598	234	3749	2670	6928	4.0	36.5	11.1	36.2	4.0	15.0	1.0	6.9	117.2	88.7								
Sárosd	3085	98	1	374	10321	34531	34531	405	3940	3214	8472	211	2049	1673	4057	3.3	25.5	13.1	20.9	2.7	9.7	0.8	11.2	92.3	105.3								
Kápolnásnyék	3003	85	0	0	6846	0	0	251	1499	1360	3934	94	666	582	1473	2.3	27.3	8.4	15.7	1.3	5.9	0.6	0.0	0.0	80.5								
Lepsény	2932	125	1	836	8401	38479	57459	268	2457	1609	6355	134	1058	826	2884	2.9	31.3	9.1	23.7	2.2	9.1	0.8	19.6	68.7	67.2								
Cece	2817	78	1	393	9762	55169	55169	301	2148	1395	4270	140	986	532	1121	3.5	32.4	10.7	14.2	1.5	7.1	0.4	19.6	140.4	125.2								
Ráckeresztúr	2681	60	0	182	5154	17047	17047	102	674	627	2827	65	452	407	1644	1.9	50.5	3.8	27.7	1.1	6.6	0.5	6.4	93.7	85.9								
Baracs	2663	76	1	515	15156	44000	59417	553	9627	3873	10551	210	7576	1950	5669	5.7	27.4	20.8	19.1	4.0	17.4	0.7	22.3	115.4	199.4								
Kálgaz	2631	60	1	303	12797	38070	38070	288	2782	2479	7570	176	1756	1433	4416	4.9	44.4	10.9	26.3	2.9	9.7	0.6	14.5	125.6	213.3								
Lovasberény	2602	114	1	613	7288	15512	29191	434	4331	3226	12402	224	2423	1987	7939	2.8	16.8	16.7	28.6	4.8	10.0	1.7	11.2	47.6	63.9								
Baracska	2569	33	0	259	6210	31440	31440	185	1924	1618	4499	84	1100	918	2333	2.5	53.6	7.4	24.3	1.8	10.4	0.7	12.5	121.4	188.2								
Iváncsa	2458	72	1	268	9197	37264	37264	192	2136	1786	4585	109	1325	1031	2816	3.7	47.9	7.8	25.9	1.9	11.1	0.5	15.2	139.0	127.7								
Sárszentmihály	2434	64	0	250	7050	28629	28629	162	633	565	1462	106	502	446	979	2.9	43.5	6.6	9.0	0.6	3.9	0.2	11.7	114.5	116.2								
Lajoskőárok	2428	60	1	304	10324	32398	32398	252	3113	2095	7612	143	1633	1231	4405	4.3	41.0	10.4	30.2	3.1	12.4	0.7	13.3	106.6	172.1								
Kislánc	2421	91	1	396	10619	31000	43096	391	6272	3100	11490	291	5628	2562	8428	4.4	27.2	16.2	29.4	4.7	16.0	1.1	17.8	108.8	116.7								
Dég	2378	100	0	242	11271	33023	33023	158	1199	862	2103	116	848	591	1414	4.7	71.3	6.6	13.3	0.9	7.6	0.2	13.9	136.5	112.7								
Pákoz	2355	56	0	184	8559	25608	25608	290	2992	2458	8386	117	1687	1394	4156	3.6	30.6	11.9	30.7	3.6	10.7	1.0	10.9	139.2	152.8								
Pusztavén	2320	125	0	314	12072	27441	29266	264	2426	1965	6481	132	1183	981	2838	5.2	45.7	11.4	24.5	2.8	9.2	0.5	12.6	93.2	96.6								
Mezőszilas	2299	275	1	759	13090	40000	63267	624	2822	1732	6786	235	1710	1039	3101	5.5	21.0	28.2	10.9	3.1	4.5	0.5	28.6	83.4	47.6								
Sárkeresztúr	2202	37	0	170	4547	17135	17135	76	681	681	2854	32	355	355	1139	2.1	59.8	3.5	37.6	1.3	9.0	0.6	7.8	100.8	122.9								
Soponya	2160	40	0	201	5851	20053	20053	74	716	637	2365	53	535	457	2027	2.8	79.1	3.5	34.7	1.2	9.7	0.4	9.5	99.8	146.3								

KÖZSÉGEK

Adony	3455	102	1	328	12883	30000	36687	371	3792	2337	7950	219	2401	1468	4503	3.7	34.7	10.7	21.4	2.3	10.2	0.6	10.6	111.9	126.3
Nagyvenye	3371	83	1	417	11227	34000	40405	315	1511	1545	5791	131	1051	946	3948	3.3	35.6	9.3	18.4	1.7	4.8	0.5	12.0	96.9	135.3
Etyek	3188	158	1	702	14658	61934	65077	383	9936	2959	9059	208	4949	1732	4971	4.6	38.3	12.0	23.7	2.8	25.9	0.6	20.4	92.7	92.8
Bakonycsérnye	3140	143	1	186	12687	21794	21794	348	5210	3939	12598	234	3749	2670	6928	4.0	36.5	11.1	36.2	4.0	15.0	1.0	6.9	117.2	88.7
Sárosd	3085	98	1	374	10321	34531	34531	405	3940	3214	8472	211	2049	1673	4057	3.3	25.5	13.1	20.9	2.7	9.7	0.8	11.2	92.3	105.3
Kápolnásnyék	3003	85	0	0	6846	0	0	251	1499	1360	3934	94	666	582	1473	2.3	27.3	8.4	15.7	1.3	5.9	0.6	0.0	0.0	80.5
Lepsény	2932	125	1	836	8401	38479	57459	268	2457	1609	6355	134	1058	826	2884	2.9	31.3	9.1	23.7	2.2	9.1	0.8	19.6	68.7	67.2
Cece	2817	78	1	393	9762	55169	55169	301	2148	1395	4270	140	986	532	1121	3.5	32.4	10.7	14.2	1.5	7.1	0.4	19.6	140.4	125.2
Ráckeresztúr	2681	60	0	182	5154	17047	17047	102	674	627	2827	65	452	407	1644	1.9	50.5	3.8	27.7	1.1	6.6	0.5	6.4	93.7	85.9
Baracs	2663	76	1	515	15156	44000	59417	553	9627	3873	10551	210	7576	1950	5669	5.7	27.4	20.8	19.1	4.0	17.4	0.7	22.3	115.4	199.4
Kálgaz	2631	60	1	303	12797	38070	38070	288	2782	2479	7570	176	1756	1433	4416	4.9	44.4	10.9	26.3	2.9	9.7	0.6	14.5	125.6	213.3
Lovasberény	2602	114	1	613	7288	15512	29191	434	4331	3226	12402	224	2423	1987	7939	2.8	16.8	16.7	28.6	4.8	10.0	1.7	11.2	47.6	63.9
Baracska	2569	33	0	259	6210	31440	31440	185	1924	1618	4499	84	1100	918	2333	2.5	53.6	7.4	24.3	1.8	10.4	0.7	12.5	121.4	188.2
Iváncsa	2458	72	1	268	9197	37264	37264	192	2136	1786	4585	109	1325	1031	2816	3.7	47.9	7.8	25.9	1.9	11.1	0.5	15.2	139.0	127.7
Sárszentmihály	2434	64	0	250	7050	28629	28629	162	633	565	1462	106	502	446	979	2.9	43.5	6.6	9.0	0.6	3.9	0.2	11.7	114.5	116.2
Lajoskőárok	2428	60	1	304	10324	32398	32398	252	3113	2095	7612	143	1633	1231	4405	4.3	41.0	10.4	30.2	3.1	12.4	0.7	13.3	106.6	172.1
Kislánc	2421	91	1	396	10619	31000	43096	391	6272	3100	11490	291	5628	2562	8428	4.4	27.2	16.2	29.4	4.7	16.0	1.1	17.8	108.8	116.7
Dég	2378	100	0	242	11271	33023	33023	158	1199	862	2103	116	848	591	1414	4.7	71.3	6.6	13.3	0.9	7.6	0.2	13.9	136.5	112.7
Pákoz	2355	56	0	184	8559	25608	25608	290	2992	2458	8386	117	1687	1394	4156	3.6	30.6	11.9	30.7	3.6	10.7	1.0	10.9	139.2	152.8
Pusztavén	2320	125	0	314	12072	27441	29266	264	2426	1965	6481	132	1183	981	2838	5.2	45.7	11.4	24.5	2.8	9.2	0.5	12.6	93.2	96.6
Mezőszilas	2299	275	1																						

VÁROS, KÖZSÉG	NÉ- PES- SÉG	MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK						FORGALMI ADATOK								VISZONYSZÁMOK																						
		A KÖNYV- TÁRHÉLYI- SÉGER ALAPTER. #1	FŐÖBL- KÖNYV- TÁRSOK SZÁMA	LELTÁR- BA VETT ALL. EGYS. SZÁMA	HELYSEN LÉVŐ ALLONMÁY	AZ ALL.GYAR. FORDÍTOTT FL.		BEIRAT- KÖZÖTT OLVASOK SZÁMA	LATOGA- TOK SZÁMA	KÖL- CSÖNÖZÖK SZÁMA	KÖLCS. ALL. EGYS. SZÁMA	A 14 ÉVES ÉS FIATALABB				ELLA- TOTTS. ALL. EGYS./ LAKOS	OLVASO ELL. EGYS./ OLVASO	OLVASO ARANY OLV./ LAKOS ?	OLVASO ÉRPEKL ALL. EGYS./ OLVASO	LAKOS ÉRPEKL ALL. EGYS./ LAKOS	LATOG/ INTENZ OLVASO	FORGAS SÉB. KÖLCS. EGYS./ HELYB. LÉVŐ	BESZER KVOTA KIEG FT/ LAKOS	ÁTLAG- AR BESZER ALL. EGYS. #2	TAROL INDEX ALL. EGYS./ #2													
						EREDETI KÖLT- SÉGVET.	ÖSSZE- SEN					BEIRAT- KÖZÖTT OLVASOK SZÁMA	LATOGA- TOK SZÁMA	KÖL- CSÖNÖZÖK SZÁMA	KÖLCS. ALL. EGYS. SZÁMA											BEIRAT- KÖZÖTT OLVASOK SZÁMA	LATOGA- TOK SZÁMA	KÖL- CSÖNÖZÖK SZÁMA	KÖLCS. ALL. EGYS. SZÁMA	ALL. EGYS./ LAKOS	ALL. EGYS./ OLVASO	OLV./ LAKOS ?	KÖLCS. ALL. EGYS./ OLVASO	KÖLCS. ALL. EGYS./ LAKOS	LATOG/ OLVASO	KÖLCS. EGYS./ HELYB. LÉVŐ	KIEG FT/ LAKOS	BESZER ALL. EGYS. #2
Alap	2068	45	0	177	5864	16600	18200	273	2503	1517	4743	164	1544	1022	3027	2.8	21.5	13.2	17.4	2.3	9.2	0.8	8.0	102.8	130.3													
Szabadegyháza	2043	52	0	191	4810	16933	16933	97	2301	2025	4895	50	1247	1180	2360	2.4	49.6	4.7	50.5	2.4	23.7	1.0	8.3	88.7	92.5													
Pázmánd	2025	64	0	326	6278	25204	27585	214	2402	1629	5466	139	1641	1276	3757	3.1	29.3	10.6	25.5	2.7	11.2	0.9	13.6	84.6	98.1													
Mány	1974	45	0	194	7630	18405	18405	214	2223	1959	6361	111	1229	977	3043	3.9	35.7	10.8	29.7	3.2	10.4	0.8	9.3	94.9	169.6													
Zánoly	1822	40	0	427	8669	45785	45950	204	1576	1347	5006	79	638	616	1719	4.8	42.5	11.2	24.5	2.7	6.7	0.6	25.2	107.5	216.7													
Vértessacska	1668	76	0	193	6276	16158	18734	126	763	578	2624	56	404	300	1197	3.5	49.8	7.0	29.8	1.3	6.1	0.4	10.4	97.1	82.6													
Fehérvárcsurgó	1793	110	0	230	7990	35000	35000	181	1237	847	2409	91	766	545	1382	4.5	44.1	10.1	13.3	1.3	6.8	0.3	19.5	152.2	72.6													
Szárhegy	1743	25	0	323	4260	28303	28303	64	1387	496	1788	24	697	197	600	2.4	66.6	3.7	27.9	1.0	21.7	0.4	16.2	87.1	170.4													
Besnyő	1697	46	0	262	6822	29650	29650	56	433	425	2033	30	355	348	1665	4.0	121.8	3.3	36.3	1.2	7.7	0.3	17.5	113.2	142.1													
Mádaslady	1697	70	0	276	8365	35600	43875	280	4069	3548	11305	152	2059	1706	4827	4.9	29.9	16.5	40.4	6.7	14.5	1.4	25.9	162.5	119.5													
Szár	1632	36	0	331	6645	25320	27573	325	2890	2501	5695	81	1488	1250	2802	4.1	20.4	19.9	17.5	3.5	8.9	0.9	16.9	85.3	184.6													
Pátka	1606	32	0	201	6474	24070	24070	128	1231	937	3718	84	876	678	2642	4.0	50.6	8.0	29.0	2.5	9.6	0.6	15.0	119.8	202.3													
Felcsút	1502	42	0	228	7395	21432	21432	88	374	336	1342	41	177	159	660	4.9	84.0	5.9	15.3	0.9	4.3	0.2	14.3	94.0	176.1													
Vái	1466	110	0	283	8956	16362	19358	261	1607	1500	7712	180	900	850	4965	6.0	31.9	18.9	27.4	5.2	5.7	0.9	13.0	68.4	81.4													
Hagykarácsony	1464	28	1	129	5637	12000	12374	192	3237	2794	9403	107	2024	1734	4830	3.9	29.4	13.1	49.0	6.4	16.9	1.7	8.5	95.9	201.3													
Csór	1436	42	0	303	6882	30000	33942	164	1894	1894	7838	80	1338	1338	4779	4.8	42.0	11.4	47.8	5.3	11.5	1.1	23.6	86.2	163.9													
Aicsudoboz	1409	50	0	187	7952	15791	15791	96	281	251	736	47	164	146	343	5.6	88.4	6.4	8.2	0.5	3.1	0.1	11.2	84.4	159.0													
Nagyaralás	1404	60	0	184	6923	12805	14127	146	796	657	1739	81	537	442	1114	4.9	47.4	10.4	11.9	1.2	5.5	0.3	10.1	76.8	86.5													
Sárszentágota	1376	25	0	237	5666	39000	39000	0	0	0	0	0	0	0	0	4.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	21.8	116.7	226.6													
Iszakszentgy.	1370	70	0	247	7629	25816	26026	212	1453	1408	4546	114	1882	1639	2802	5.6	36.0	15.5	21.4	3.3	6.9	0.6	19.0	195.4	109.0													
Tordas	1357	105	0	466	4982	30257	37979	130	848	746	2021	70	422	359	747	3.7	38.3	9.6	15.5	1.5	6.5	0.4	28.0	81.5	47.4													
Mezőszentgyörgy	1347	100	0	0	5934	0	0	209	3740	1780	4597	116	2178	1068	2331	4.4	28.4	15.5	22.0	3.4	17.9	0.8	0.0	0.0	59.2													
Alsószentiván	1345	43	0	130	3112	8600	12486	29	261	215	339	19	229	190	258	3.8	176.3	2.2	11.7	0.3	9.0	0.1	9.3	96.0	118.9													

KÖZSÉGEK

Alap	2068	45	0	177	5864	16600	18200	273	2503	1517	4743	164	1544	1022	3027	2.8	21.5	13.2	17.4	2.3	9.2	0.8	8.0	102.8	130.3
Szabadegyháza	2043	52	0	191	4810	16933	16933	97	2301	2025	4895	50	1247	1180	2360	2.4	49.6	4.7	50.5	2.4	23.7	1.0	8.3	88.7	92.5
Pázmánd	2025	64	0	326	6278	25204	27585	214	2402	1629	5466	139	1641	1276	3757	3.1	29.3	10.6	25.5	2.7	11.2	0.9	13.6	84.6	98.1
Mány	1974	45	0	194	7630	18405	18405	214	2223	1959	6361	111	1229	977	3043	3.9	35.7	10.8	29.7	3.2	10.4	0.8	9.3	94.9	169.6
Zánoly	1822	40	0	427	8669	45785	45950	204	1576	1347	5006	79	638	616	1719	4.8	42.5	11.2	24.5	2.7	6.7	0.6	25.2	107.5	216.7
Vértessacska	1668	76	0	193	6276	16158	18734	126	763	578	2624	56	404	300	1197	3.5	49.8	7.0	29.8	1.3	6.1	0.4	10.4	97.1	82.6
Fehérvárcsurgó	1793	110	0	230	7990	35000	35000	181	1237	847	2409	91	766	545	1382	4.5	44.1	10.1	13.3	1.3	6.8	0.3	19.5	152.2	72.6
Szárhegy	1743	25	0	323	4260	28303	28303	64	1387	496	1788	24	697	197	600	2.4	66.6	3.7	27.9	1.0	21.7	0.4	16.2	87.1	170.4
Besnyő	1697	46	0	262	6822	29650	29650	56	433	425	2033	30	355	348	1665	4.0	121.8	3.3	36.3	1.2	7.7	0.3	17.5	113.2	142.1
Mádaslady	1697	70	0	276	8365	35600	43875	280	4069	3548	11305	152	2059	1706	4827	4.9	29.9	16.5	40.4	6.7	14.5	1.4	25.9	162.5	119.5
Szár	1632	36	0	331	6645	25320	27573	325	2890	2501	5695	81	1488	1250	2802	4.1	20.4	19.9	17.5	3.5	8.9	0.9	16.9	85.3	184.6
Pátka	1606	32	0	201	6474	24070	24070	128	1231	937	3718	84	876	678	2642	4.0	50.6	8.0	29.0	2.5	9.6	0.6	15.0	119.8	202.3
Felcsút	1502	42	0	228	7395	21432	21432	88	374	336	1342	41	177	159	660	4.9	84.0	5.9	15.3	0.9	4.3	0.2	14.3	94.0	176.1
Vái	1466	110	0	283	8956	16362	19358	261	1607	1500	7712	180	900	850	4965	6.0	31.9	18.9	27.4	5.2	5.7	0.9	13.0	68.4	81.4
Hagykarácsony	1464	28	1	129	5637	12000	12374	192	3237	2794	9403	107	2024	1734	4830	3.9	29.4	13.1	49.0	6.4	16.9	1.7	8.5	95.9	201.3
Csór	1436	42	0	303	6882	30000	33942	164	1894	1894	7838	80	1338	1338	4779	4.8	42.0	11.4	47.8	5.3	11.5	1.1	23.6	86.2	163.9
Aicsudoboz	1409	50	0	187	7952	15791	15791	96	281	251	736	47	164	146	343	5.6	88.4	6.4	8.2	0.5	3.1	0.1	11.2	84.4	159.0
Nagyaralás	1404	60	0	184	6923	12805	14127	146	796	657	1739	81	537	442	1114	4.9	47.4	10.4	11.9	1.2	5.5	0.3	10.1	76.8	86.5
Sárszentágota	1376	25	0	237	5666	39000	39000	0	0	0	0	0	0	0	0	4.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	21.8	116.7	226.6
Iszakszentgy.	1370	70	0	247	7629	25816	26026	212	1453	1408	4546	114	1882	1639	2802	5.6	36.0	15.5	21.4	3.3	6.9	0.6	19.0	195.4	109.0

VÁROS, KÖZSÉG	NÉP- SÉG	MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK					FORGALMI ADATOK								VISZONYSZÁMOK																			
		A KÖNYV- TÁRHELYI- SÉGEK ALAPTER. a ²	FÜGGŐ- KÖNYV- TÁRSOK SZÁMA	LELTÁR- BA VETT ALL. EGYS. SZÁMA	HELYREN LÉVŐ ALLONMÁNY	AZ ALL. GYAR. FORDÍTOTT FI.		BEIRAT- KÖZÖTT OLVASOK SZÁMA	LATOGA- TOK SZÁMA	KÖL- CSÖMÖZŐK SZÁMA	KÖLCS. ALL. EGYS. SZÁMA	A 14 ÉVES ÉS FIATALABB				ELLA- TOTTS. EGYS./ LAKOS	OLVASO ELL. EGYS./ OLVASO	OLVASO ARÁNY OLV./ LAKOS %	OLVASO ÉRDEK KÖLCS. ALL. OLVASO	LAKOS ÉRDEK KÖLCS. ALL. LAKOS	LATOS/ INTENZ OLVASO	FORGAS- SER. KÖLCS. EGYS./ HELYB. LÉVŐ	BESZER- KVOTA FT/ LAKOS	ÁTLAG- AR FT/ BESZER- EGYS.	TARDI INDEX ALL. EGYS./ a ²									
						EREDETI KÖLT- SÉGVET.	ÖSSZE- SEM					BEIRAT- KÖZÖTT OLVASOK SZÁMA	LATOGA- TOK SZÁMA	KÖL- CSÖMÖZŐK SZÁMA	KÖLCS. ALL. EGYS. SZÁMA											ALL. EGYS./ LAKOS	OLV./ LAKOS %	KÖLCS. ALL. OLVASO	KÖLCS. ALL. LAKOS	LATOS/ OLVASO	KÖLCS. EGYS./ HELYB. LÉVŐ	KIES FT/ LAKOS	FT/ BESZER- EGYS.	ALL. EGYS./ a ²
Igar-Vászárlóh.	1245	40	0	0	6197	0	0	165	1349	1343	2693	60	897	893	1664	5.0	59.0	8.4	25.6	2.2	12.8	0.4	0.0	0.0	154.9									
Csákberekny	1229	38	0	196	5631	18000	19262	295	2523	2198	13094	96	1358	1167	6945	4.6	19.8	23.2	45.9	19.7	8.9	2.3	15.7	98.3	148.2									
Úrhida	1208	35	0	0	2327	0	0	131	707	699	2143	43	432	427	1179	1.9	17.8	16.8	16.4	1.8	5.4	0.9	0.0	0.0	66.5									
Nagyfők	1170	12	0	92	5887	6936	6936	113	2034	2034	5444	60	1160	1100	3720	5.0	52.1	9.7	48.2	4.7	18.0	0.9	5.9	75.4	470.6									
Sárkeresztés	1156	35	0	205	3801	9300	16925	120	2125	2094	6526	61	1617	1610	4670	3.3	31.7	10.4	54.4	5.6	17.7	1.7	9.5	53.3	108.6									
Tác	1155	53	0	202	4497	22073	22073	106	662	662	2095	61	414	414	1050	3.9	42.4	9.2	19.8	1.8	6.2	0.5	19.1	109.3	84.8									
Beicziannisz	1142	80	0	183	7466	10000	16290	98	1295	707	2264	55	953	519	1528	6.5	75.6	8.6	23.1	2.0	13.2	0.3	14.3	88.1	92.6									
Jenő	1138	48	0	0	2989	0	0	110	726	688	1394	80	560	522	968	2.6	27.2	9.7	12.7	1.2	6.6	0.5	0.0	0.0	62.3									
Gyűrő	1099	16	0	130	4845	10847	10847	88	800	660	2061	56	649	649	1435	4.4	55.1	8.0	23.4	1.9	9.1	0.4	9.9	65.4	302.8									
Mezőkomárom	1097	90	0	31	6411	3273	3273	83	1213	1213	4322	38	1020	1020	2601	5.8	77.2	7.6	52.1	3.9	14.6	0.7	3.0	105.6	71.2									
Szabadhivőnép	1054	60	0	58	5315	4019	4019	93	761	668	2168	66	535	512	1418	5.0	57.2	8.6	23.3	2.1	8.2	0.4	3.6	69.3	88.6									
Vajta	1037	120	0	0	6596	0	0	165	2766	2327	5931	88	1524	1312	3405	6.4	46.0	15.9	35.9	5.7	16.8	0.9	0.0	0.0	55.0									
Csókakő	1024	36	0	74	5301	10242	10242	290	1296	1161	3628	105	902	784	2480	5.2	26.5	19.5	16.1	3.5	6.5	0.7	10.0	139.4	147.3									
Csész	1016	60	0	236	4401	17864	17864	159	1194	1179	3772	71	774	759	2067	4.3	31.7	13.7	27.1	3.7	8.6	0.9	17.6	75.7	73.4									
Hantos	1013	27	0	92	3849	9360	9360	0	0	0	0	0	0	0	0	3.8	6.0	9.0	6.0	6.0	0.0	0.0	9.2	99.6	142.6									
Bálinta	1003	32	0	310	6559	18368	19314	150	1668	848	4882	25	514	423	2409	6.5	43.7	15.0	32.5	4.9	7.1	0.7	19.8	63.9	205.0									
Ósárhely	927	38	0	0	1918	0	0	131	622	622	2663	32	398	398	1268	2.1	14.6	14.1	15.7	2.2	4.7	1.1	0.0	0.0	50.5									
Kajászó	912	40	0	145	4071	14961	14961	194	2266	1956	3586	49	1207	993	1674	4.5	21.0	21.3	18.5	3.9	11.7	0.9	16.4	103.2	101.8									
Vértesszőlő	911	16	0	0	4483	0	0	96	404	315	784	74	387	300	743	4.9	46.7	10.5	8.2	0.9	4.2	0.2	0.0	0.0	280.2									
Kisapostag	900	37	0	68	3935	9292	9292	53	744	251	511	74	260	161	307	4.4	74.2	5.9	9.6	0.6	14.0	0.1	10.3	136.6	106.4									
Istimér	894	45	0	143	6706	10412	11596	139	1065	892	2041	96	778	661	1558	7.5	48.2	15.5	14.7	2.3	7.7	0.3	13.0	80.0	149.0									
Mátyásodomb	872	40	0	0	3877	0	0	86	920	889	2209	57	678	647	1450	4.4	45.1	9.5	25.7	2.5	10.7	0.6	0.0	0.0	96.9									
Tebaidé	856	50	0	88	4615	8115	10902	143	1611	1260	3941	52	846	679	1988	5.4	32.3	16.7	27.6	4.6	11.3	0.9	11.7	116.3	92.3									

KÖZSÉGEK

Igar-Vászárlóh.	1245	40	0	0	6197	0	0	165	1349	1343	2693	60	897	893	1664	5.0	59.0	8.4	25.6	2.2	12.8	0.4	0.0	0.0	154.9
Csákberekny	1229	38	0	196	5631	18000	19262	295	2523	2198	13094	96	1358	1167	6945	4.6	19.8	23.2	45.9	19.7	8.9	2.3	15.7	98.3	148.2
Úrhida	1208	35	0	0	2327	0	0	131	707	699	2143	43	432	427	1179	1.9	17.8	16.8	16.4	1.8	5.4	0.9	0.0	0.0	66.5
Nagyfők	1170	12	0	92	5887	6936	6936	113	2034	2034	5444	60	1160	1100	3720	5.0	52.1	9.7	48.2	4.7	18.0	0.9	5.9	75.4	470.6
Sárkeresztés	1156	35	0	205	3801	9300	16925	120	2125	2094	6526	61	1617	1610	4670	3.3	31.7	10.4	54.4	5.6	17.7	1.7	9.5	53.3	108.6
Tác	1155	53	0	202	4497	22073	22073	106	662	662	2095	61	414	414	1050	3.9	42.4	9.2	19.8	1.8	6.2	0.5	19.1	109.3	84.8
Beicziannisz	1142	80	0	183	7466	10000	16290	98	1295	707	2264	55	953	519	1528	6.5	75.6	8.6	23.1	2.0	13.2	0.3	14.3	88.1	92.6
Jenő	1138	48	0	0	2989	0	0	110	726	688	1394	80	560	522	968	2.6	27.2	9.7	12.7	1.2	6.6	0.5	0.0	0.0	62.3
Gyűrő	1099	16	0	130	4845	10847	10847	88	800	660	2061	56	649	649	1435	4.4	55.1	8.0	23.4	1.9	9.1	0.4	9.9	65.4	302.8
Mezőkomárom	1097	90	0	31	6411	3273	3273	83	1213	1213	4322	38	1020	1020	2601	5.8	77.2	7.6	52.1	3.9	14.6	0.7	3.0	105.6	71.2
Szabadhivőnép	1054	60	0	58	5315	4019	4019	93	761	668	2168	66	535	512	1418	5.0	57.2	8.6	23.3	2.1	8.2	0.4	3.6	69.3	88.6
Vajta	1037	120	0	0	6596	0	0	165	2766	2327	5931	88	1524	1312	3405	6.4	46.0	15.9	35.9	5.7	16.8	0.9	0.0	0.0	55.0
Csókakő	1024	36	0	74	5301	10242	10242	290	1296	1161	3628	105	902	784	2480	5.2	26.5	19.5	16.1	3.5	6.5	0.7	10.0	139.4	147.3
Csész	1016	60	0	236	4401	17864	17864	159	1194	1179	3772	71	774	759	2067	4.3	31.7	13.7	27.1	3.7	8.6	0.9	17.6	75.7	73.4
Hantos	1013	27	0	92	3849	9360	9360	0	0	0	0	0	0	0	0	3.8	6.0	9.0	6.0	6.0	0.0	0.0	9.2	99.6	142.6
Bálinta	1003	32	0	310	6559	18368	19314	150	1668	848	4882	25	514	423	2409	6.5	43.7	15.0	32.5	4.9	7.1	0.7	19.8	63.9	205.0
Ósárhely	927	38	0	0	1918	0	0	131	622	622	2663	32	398	398	1268	2.1	14.6	14.1	15.7	2.2	4.7	1.1	0.0	0.0	50.5
Kajászó	912	40	0	145	4071	14961	14961	194	2266	1956	3586	49	1207	993	1674	4.5	21.0	21.3	18.5	3.9	11.7	0.9	16.4	103.2	101.8
Vértesszőlő	911	16	0	0	4483	0	0	96	404	315	784	74	387	300	743	4.9	46.7	10.5	8.2	0.9	4.2	0.2	0.0	0.0	280.2
Kisapostag	900	37	0	68	3935	9292	9292	53	744	251	511	74	260	161	307	4.4	74.2	5.9	9.6	0.6	14.0	0.1	10.3	136.6	106.4
Istimér	894	45	0	143	6706	10412	11596	139	1065	892	2041	96	778	661	1558	7.5	48.2	15.5	14.7	2.3	7.7	0.3	13.0	80.0	149.0
Mátyásodomb	872	40	0	0	3877	0	0	86	920	889	2209	57	678												

VÁROS, KÖZSÉG	NÉP- PES- SÉG	MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK						FORGALMI ADATOK								VISZONYSZÁMOK																		
		A KÖNYV- TÁRHELYI- SÉGEK ALAPTE- R.	FŐFOGL. KÖNYV- TÁRSOK SZÁMA	LELTÁR- BA VETT ALL. EGYS. SZÁMA	MELYRE LÉVO ALLONAMY	AZ ALL.GYAF.		REIRAT- KÖZÖTT OLVASOK SZÁMA	LATOGA- TOR SZÁMA	KÖL- CSÖNZÖK SZÁMA	KÖLCS. ALL. EGYS. SZÁMA	A 14 ÉVES ÉS FIATALAB- B				ELLÁ- TOTTS.	OLVASO ELL.	OLVASO ARANY	OLVASO ERDEKL	LAKOS ERDEKL	LATOG. INTENZ	FORGAS SEB.	RESZER KVOTA	ÁTLAG- ÁR	TAROL INDEX									
						EREDETI KÖLT- SÉGVET.	ÖSSZE- SEM					REIRAT- KÖZÖTT OLVASOK SZÁMA	LATOGA- TOR SZÁMA	KÖL- CSÖNZÖK SZÁMA	KÖLCS. ALL. EGYS. SZÁMA											ALL. EGYS./ LAKOS	ALL. EGYS./ OLVASO	KÖLCS. ERDEKL OLVASO	KÖLCS. ERDEKL LAKOS	LATOG/ OLVASO	KÖLCS./ HELYB. LÉVO	KIEG LAKOS	FT/ RESZER ALL. EGYS.	ALL. EGYS./ #
Gánt	833	20	0	163	5460	10000	15724	112	1402	1061	3857	51	909	606	1059	6.6	48.8	13.4	54.4	4.6	12.5	0.7	18.9	96.5	91.0									
Vereb	767	55	0	235	4503	10000	17278	74	963	780	3641	47	854	671	2907	5.9	66.9	9.6	49.2	4.7	13.0	0.8	22.5	73.5	81.9									
Sáregres	746	64	0	0	5055	0	0	118	1465	1320	4827	67	857	769	2141	6.8	42.6	15.9	40.9	6.5	12.4	1.0	0.0	0.0	79.0									
Sárkeszi	654	40	0	0	1708	0	0	17	93	93	200	14	81	81	174	2.6	100.5	2.6	11.8	0.3	5.5	0.1	0.0	0.0	42.7									
Moha	608	20	0	0	1599	0	0	31	107	105	264	21	70	70	170	2.6	51.6	5.1	8.5	0.4	3.5	0.2	0.0	0.0	80.0									
Füle	587	16	0	0	4742	0	0	126	1393	993	3020	73	861	635	1459	8.1	37.6	21.5	24.0	5.1	11.1	0.6	0.0	0.0	296.4									
Suzoró	562	28	0	0	4026	0	0	173	860	834	3151	39	462	436	1254	7.2	33.3	30.8	18.2	5.6	5.0	0.8	0.0	0.0	143.8									
Nagyveleg	520	50	0	121	5016	10000	14423	84	875	750	1986	48	537	457	1260	9.6	59.7	16.2	23.6	3.8	10.4	0.4	27.7	119.2	100.3									
Söréd	423	8	0	0	3024	0	0	30	304	280	848	22	261	249	772	7.1	100.8	7.1	28.3	2.0	10.1	0.3	0.0	0.0	378.0									
Nádap	384	20	0	0	3333	0	0	43	336	313	929	23	169	153	390	8.7	77.5	11.2	21.6	2.4	7.8	0.3	0.0	0.0	166.7									
Szár-Úibarak	335	12	0	0	660	0	0	42	498	171	186	29	312	123	127	2.0	15.7	12.5	4.4	0.6	11.9	0.3	0.0	0.0	55.0									
Rodmér	186	0	0	0	500	0	0	5	10	10	12	1	3	3	4	2.7	100.0	2.7	2.4	0.1	2.0	0.0	0.0	0.0	0.0									
Pettend	0	0	0	0	1030	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0									
MEGYE ÖSSZ.	361573	12709	117	51618	1502174	6272959	7149636	52608	576001	369472	1192795	22969	274747	170174	485982	4.2	28.6	14.5	22.7	3.3	10.9	0.8	19.8	138.5	116.2									

KÖZSÉGEK

Gánt	833	20	0	163	5460	10000	15724	112	1402	1061	3857	51	909	606	1059	6.6	48.8	13.4	54.4	4.6	12.5	0.7	18.9	96.5	91.0
Vereb	767	55	0	235	4503	10000	17278	74	963	780	3641	47	854	671	2907	5.9	66.9	9.6	49.2	4.7	13.0	0.8	22.5	73.5	81.9
Sáregres	746	64	0	0	5055	0	0	118	1465	1320	4827	67	857	769	2141	6.8	42.6	15.9	40.9	6.5	12.4	1.0	0.0	0.0	79.0
Sárkeszi	654	40	0	0	1708	0	0	17	93	93	200	14	81	81	174	2.6	100.5	2.6	11.8	0.3	5.5	0.1	0.0	0.0	42.7
Moha	608	20	0	0	1599	0	0	31	107	105	264	21	70	70	170	2.6	51.6	5.1	8.5	0.4	3.5	0.2	0.0	0.0	80.0
Füle	587	16	0	0	4742	0	0	126	1393	993	3020	73	861	635	1459	8.1	37.6	21.5	24.0	5.1	11.1	0.6	0.0	0.0	296.4
Suzoró	562	28	0	0	4026	0	0	173	860	834	3151	39	462	436	1254	7.2	33.3	30.8	18.2	5.6	5.0	0.8	0.0	0.0	143.8
Nagyveleg	520	50	0	121	5016	10000	14423	84	875	750	1986	48	537	457	1260	9.6	59.7	16.2	23.6	3.8	10.4	0.4	27.7	119.2	100.3
Söréd	423	8	0	0	3024	0	0	30	304	280	848	22	261	249	772	7.1	100.8	7.1	28.3	2.0	10.1	0.3	0.0	0.0	378.0
Nádap	384	20	0	0	3333	0	0	43	336	313	929	23	169	153	390	8.7	77.5	11.2	21.6	2.4	7.8	0.3	0.0	0.0	166.7
Szár-Úibarak	335	12	0	0	660	0	0	42	498	171	186	29	312	123	127	2.0	15.7	12.5	4.4	0.6	11.9	0.3	0.0	0.0	55.0
Rodmér	186	0	0	0	500	0	0	5	10	10	12	1	3	3	4	2.7	100.0	2.7	2.4	0.1	2.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Pettend	0	0	0	0	1030	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

MEGYE ÖSSZ. 361573 12709 117 51618 1502174 6272959 7149636 52608 576001 369472 1192795 22969 274747 170174 485982 4.2 28.6 14.5 22.7 3.3 10.9 0.8 19.8 138.5 116.2

A települések a népességszám szerinti sorrendben szerepelnek

S O L S Z Á M	Vállalat, intézmény neve, székhelye	Működési helyek száma	Szolgáltató helyek				MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK					
			száma	jellege			A könyvtár alapvető munkája	Főalkalmazottak száma	Állomány gyarapításra fordított összeg / Ft	Leltározott egységek száma	Állományegység	A könyvtárnak a ter- példokönyvek száma
				érfelő	leteli	rák.						
SZAKSZERVEZETI KÖNYVTÁRAK												
1.	Szaksz. Fü. Könyvtár **	-	1	1	-	-	227	5	454 501	3 524	172 638	71
2.	Dunaújváros x	61 854	39	2	10	27	3237	29	761 914	7 061	275 045	316
3.	VIDEOTON, Székesfehérvár x	10 000	22	1	-	21	719	9	600 173	3 673	106 410	240
4.	IKARUS, Székesfehérvár x	4 000	5	1	-	4	197	2	88 250	879	49 614	59
5.	KÖFEM, Székesfehérvár x	3 765	3	1	-	2	150	3	140 951	1 123	27 990	91
6.	ALBA-VOLÁN, Székesfehérvár	2 250	3	1	-	2	58	-	94 098	827	23 010	58
7.	ARIV, Székesfehérvár x	650	1	-	1	-	14	-	-	-	2 234	-
8.	Kórház, Csepel	280	1	1	-	-	72	1	33 936	288	8 625	33
9.	Kincsesbánya x	1 320	1	1	-	-	142	2	58 022	368	16 237	38
10.	Fejér m.-i Tanács Kórháza, Szfv.	2 082	9	-	9	-	12	-	-	-	3 634	-
11.	MÁV Művelődési Ház és Kövtér Szfv.	1 980	2	1	-	1	65	1	40 000	402	12 300	28
12.	Mezőgazdasági Kombinát, Ajdósd x	600	3	1	-	2	80	1	50 000	825	12 161	7
13.	Pályász Könyvtár, Dodaik x	1 377	3	1	-	2	104	1	38 897	373	17 931	22
14.	IKARUS, Mór	1 310	1	-	1	-	32	-	-	-	4 119	-
15.	Állami Gazdaság, Enying x	608	4	-	4	-	50	-	-	-	4 008	-
16.	SZIM, SZKG, Székesfehérvár x	880	1	-	1	-	90	-	-	-	6 989	-
17.	IKV, Székesfehérvár	700	1	-	1	-	18	-	-	-	2 883	-
18.	Víz- és Csatornamű, Székesfehérvár	300	1	-	1	-	-	-	-	-	1 410	-
19.	MÁV Járműjavító, Székesfehérvár	779	1	-	1	-	25	-	-	-	3 504	-
20.	FEFV, Székesfehérvár	400	1	-	1	-	20	-	-	-	1 544	-
21.	Csepel Művek Fémműve, Mór	541	1	-	1	-	15	-	-	-	1 586	-
22.	KDT Könyv. véd., Szfvár xxx	694	1	-	1	-	37	-	20 000	70	6 738	28
23.	Fm-i Állatforg. és Húsp. V., Szfvár	-	-	-	-	-	-	-	-	-	899	-
24.	MTA Kísérleti Gazd., Erdőhát x	614	1	-	1	-	-	-	-	-	1 147	-
25.	Cukorgyár, Ercsi x	593	1	-	1	-	18	-	-	-	3 173	18
26.	GARZON Bútorgyár, Szfvár	513	1	-	1	-	-	-	-	-	770	-
27.	Városi Kórház, Mór xxx	354	1	-	1	-	53	1	19 647	51	6 123	41
28.	Mezőgazd. Kombinát, Mezőfalva x	340	2	-	2	-	80	-	-	-	5 697	5
29.	300 fős alatti letérek	6 800	35	-	35	-	-	-	-	-	35 351	86
Szakszervezeti könyvtárak összesen:		105 584	146	12	73	61	566	55	2 400 391	19 464	813 782	1 141

- A közös fenntartású, szakszervezeti működtetésű könyvtárak - Dunaújváros, Kincsesbánya - adatait csak a szakszervezeti hálózatnál szerepelnek.

- Az x-szel megjelölt könyvtárak területi ellátást is biztosítanak, emiatt a dolgozókra vonatkozó néhány viszonzatszámot nem szerepeltetjük.

Sorszám	FORGALMI ADATOK						V I S Z O N Y S Z Á M O K									
	Beiratkozott olvasók száma	Látogatók száma	Kölcsönzött állomány egységek száma	14 éves és fiatalabb			Ellátottság áll. egység / dolgozó	Olvasóellátottság áll. egység / olvasó	Olvasóanyag olvasó / dolgozó %	Olvasóérdeklődés költ. áll. egys. / olvasó	Látogatási intenzitás összes lát. olvasó	Forgalmi sebesség költ. köt. / helyben lévő áll.	Deszertési kvóta kiegészített Ft / dolgozó	Beszerz. áll. egys. áll. ar. Ft / beszerzett áll. egys.	Tartalmi index áll. egys. / Ft	
				Beiratkozott olvasók száma	Látogatók száma	Kölcsönzött áll. egységek száma										
1.	28	2 452	5 992	41	177	319	-	-	-	-	-	-	-	129,-	-	
2.	13 272	116 922	329 526	4 337	43 044	94 247	4,4	20,7	21,4	24,8	8,8	1,2	12,30	107,90	84	
3.	5 316	61 370	112 052	1 255	12 880	21 309	-	20,0	-	21,0	11,5	1,0	-	163,40	148	
4.	1 592	10 707	29 508	46	4 774	8 408	-	31,1	-	18,5	6,7	0,6	-	100,40	252	
5.	685	3 506	9 483	20	1 584	3 672	-	40,8	-	13,8	5,1	0,3	-	125,50	187	
6.	643	9 689	32 945	-	-	-	10,2	35,	28,5	51,2	15,0	1,4	-	113,80	396	
7.	79	277	794	-	-	-	-	28,	-	10,0	3,5	0,3	-	-	159	
8.	32	5 556	10 009	-	-	-	-	11,	-	13,6	7,5	1,1	-	117,80	120	
9.	250	2 665	5 327	130	1 418	2 332	12,3	64,9	18,9	21,3	10,6	0,3	-	157,70	114	
10.	1 635	2 707	4 069	301	401	391	-	2,2	-	2,4	1,6	1,1	-	-	304	
11.	298	1 946	9 031	92	658	1 796	-	41,2	-	30,3	6,5	0,7	-	99,50	186	
12.	25	1 575	4 529	61	430	1 327	-	47,3	-	17,6	6,1	0,4	-	60,60	152	
13.	593	6 050	18 803	97	1 529	4 129	-	30,4	-	31,7	10,2	1,0	-	104,30	172	
14.	180	1 498	6 271	-	-	-	3,1	22,8	13,7	34,8	8,3	1,5	-	-	129	
15.	205	907	3 705	42	457	1 671	-	19,5	-	18,0	4,4	0,9	-	-	80	
16.	405	3 103	28 216	56	597	1 859	-	17,2	-	69,6	7,6	4,0	-	-	78	
17.	168	642	1 384	-	-	-	4,1	17,1	24,0	8,2	3,8	0,4	-	-	160	
18.	21	54	157	-	-	-	4,7	34,3	13,6	3,8	1,3	0,1	-	-	-	
19.	74	530	1 670	-	-	-	4,4	47,3	9,4	22,5	7,1	0,5	-	-	140	
20.	25	112	172	-	-	-	3,8	61,7	6,2	6,8	4,4	0,1	-	-	77	
21.	38	70	244	-	-	-	2,9	41,7	7,0	6,4	1,8	0,1	-	-	105	
22.	356	2 237	7 150	-	-	-	9,7	18,9	51,2	20,0	6,2	1,0	-	-	182	
23.	megzúnt															
24.	80	90	144	3	16	25	-	14,3	-	1,8	1,1	0,1	-	-	-	
25.	23	254	650	12	177	435	-	144,2	-	29,5	11,5	0,2	-	-	-	
26.	39	195	434	-	-	-	1,5	19,7	13,0	11,1	5,0	0,5	-	-	-	
27.	228	1 840	2 664	-	-	-	-	26,8	-	11,7	8,0	0,4	-	-	-	
28.	137	1 941	2 671	29	761	853	-	41,5	-	19,5	14,1	0,4	-	-	-	
29.	1 618	12 636	16 583	142	1 265	3 415	5,2	21,8	23,8	10,2	9,0	0,4	-	-	-	
29.	20 453	253 526	644 183	7 261	70 159	146 188	7,7	27,6	27,9	21,9	8,6	0,8	22,7	123,30	146	

- xx A Szakszervezetek Fejér Megyei Könyvtárának

állománya a letéteknél is szerepel /93 477 db/.

- xxx Több funkciójú könyvtár /letéti és önálló/.

- A kórházak esetében a betegforgalom nem szerepel

az ellátott dolgozók számában.

1991. január-május

Alba Regia Állami Építőipari Vállalat (Székesfehérvár)

Kollektív szerződés ... évre / Alba Regia Állami Építőipari Vállalat ... - 1991. - Székesfehérvár : Alba Regia ÁÉV, [1991]. - [44] ism. folsz. ; 30 cm

Antal Géza

A betegek véleménye az egészségügyi ellátásról / Antal Géza. - Szakdolgozat ; Orvostovábbképző Egyetem (Budapest). Egészségügyi Főiskolai Kar, 1991. - 1991. - [119] ism. folsz, [3] t. fol. : ill. ; 30 cm

Gépirat. - Bibliogr. : fol. [103-108.]. - Intézetvezetőképző szakon államvizsgára készített szakdolgozat

A vizsgálat a Székesfehérvári Szent György Kórházban készült

Bakonyi István

A folytatás reménye : Tanulmányok / Bakonyi István. - [Székesfehérvár] : Comenius Társ., 1991. - 177 p. ; 20 cm. - (A Vajda János Kör könyvsorozata, ISSN 0865-0667)

Közread. a Comenius Tanulmányi Társaság

ISBN 963 04 0910 0

Balajthy Ferenc

Bolyongó bolygók / írta Balajthy Ferenc ; rajz. Braun Péter. -

[Székesfehérvár] : Szerző, 1991. - [14] p. : ill. ; 16 cm

Balogh Gyula BOGUMIL

Algavit-módszer alkalmazása a reflexológiában : Masszázsolaj, ... alkalmazásának módszere izületi gyulladások, ... terápiás gyógy-módjának kiegészítőjeként : Gyakorlati útmutató / írta Balogh Gyula BOGUMIL ... - Dunaújváros : Balogh Gy. B., 1991. - 19 p. : ill. ; 17 cm

Bódog Andrea

Adalékok Moha Község történetéhez / kész. Bódog Andrea ... ; konzulens tanár Soponyainé Urbán Irén. - Szakdolgozat ; Illyés Gyula Pedagógiai Főiskola (Szekszárd), 1991. - 1991. - 31 p., XIV tföl. : ill. ; 30 cm

Gépirat. - Óvodapedagógiai tanszéken államvizsgára készített szakdolgozat

„Dunaújvárosért” Városszépítő és -védő Egyesület (Dunaújváros)

A „Dunaújvárosért” Városszépítő és -védő Egyesület közgyűlési beszámolója, 1991. - [Dunaújváros] : [Dunaújvárosért Városszépítő és -védő Egyes.], [1991]. - [16] p. ; 20 cm

Fejér megye statisztikai évkönyve / Központi Statisztikai Hivatal Fejér megyei Igazgatósága. - 1989. - Székesfehérvár : KSH Fejér M. Ig. : Bp. : SKV. 1990. - 29 cm
Indulás: 1965. - Megjelenés: 1966.
ISSN 0441-4937

Fekete Gabriella, szobrász : [István Király Múzeum ... , Székesfehérvár, 1991. március 9. - április 14.] = Fekete Gabriella, Bildhauer = Fekete Gabriella, sculptor / [a kiállítást rend. ... Kovács Péter, Kovalovszky Márta] ; [tanulm. ... Ingrid Sommer]. - Székesfehérvár : István Kir. Múz., 1991. - 30 p. : ill. ; 29 cm. - (István Király Múzeum közleményei. D. sor., ISSN 0586-3759 ; 201.)
ISBN 963 7390 08 1

Jávor Ottó
Nincs többé temetés / Jávor Ottó. - [Székesfehérvár] : Vörösmarty Társ., 1991. - 183 p. ; 20 cm
ISBN 963 04 1036 2

Kiss László
Várakozás a kertben / Kiss László. - Székesfehérvár : Vörösmarty M. Kvt., 1991. - 47 p. ; 21 cm. - (Fejér megyei irodalmi füzetek, ISSN 0236-7459)
ISBN 963 7591 09 5

Környezetkimélő Búzaatermesztési Tanácskozás (1990) (Székesfehérvár)
Környezetkimélő Búzaatermesztési Tanácskozás : Székesfehérvár, 1990. május 30. / [rend., közread. a Magyar Agrártudományi Egyesület Fejér Megyei Szervezete]. - [Székesfehérvár] : [MAE

Fejér M. Szerv.] , [1990]. - 116 p. : ill. ; 21 cm
Előadások
ISBN 963 8203 06 4

Kulcsár Mihályné
A tanulási nehézség oldható : Tanulási problémákkal küzdő gyermekek vizsgálati módszerei és terápiája / Kulcsár Mihályné. - Bicske : Szerző, 1990. - 99 p. : ill. ; 29 cm + mell. ([7/p.])
ISBN 963 400 435 0

Magony Imre
A Székesfehérvári Szemle repertóriumja / [összeáll., Magony Imre]. - Székesfehérvár : Vörösmarty M. Kvt., 1991. - 87 p. : ill. ; 26 cm
Közread. a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár
Sz. Szemle 1931-1955

Merényi Imre
A jó minőségű nyerstej termelésének feltételei / összeáll. Merényi Imre ; [közread. a Magyar Agrártudományi Egyesület Fejér Megyei Szervezete]. - Székesfehérvár : MAE Fejér M. Szerv., 1990. - 36 p. ; 21 cm
ISBN 963 8203 05 6

Nagy Sándor
Fejér megye éghajlata ... évi időjárási adatokkal / szerk. Nagy Sándor és Nagy Bálint ; kiad. a Magyar Agrártudományi Egyesület Fejér Megyei Szervezete. - 24. évf., 1990. - Székesfehérvár : MAE Fejér M. Szerv., 1991. - 28 p. : ill. ; 29 cm

Neményi László
A reggel igazáért / Neményi László ; [kiad. az Eötvös Károly Megyei Könyvtár]. - Veszprém :

EKMK, 1990. - 129, [5] p. : ill.
; 26 cm

Versek

ISBN 963 7199 29 2

Oláh Jánosné

Háztartási és vállalkozói alapismeretek / [írta Oláh Jánosné ...] ; [fel.kiad. a Fejér Megyei Pedagógiai Intézet ...]. - [Székesfehérvár] : Fejér M. Ped. Int., 1991. - 47 p. : ill. ; 24 cm

ISBN 963 04 0912 7

Ősz Gábor : [István Király Múzeum, Székesfehérvár, 1991. április 20-május 19.] / [a kiállítást rend. ... Kovalovszky Márta, Ősz Gábor]. = Ősz Gábor : [King Stephen Museum, Székesfehérvár, 20 th April - 19 th May, 1991] / [org.by Kovalovszky Márta, Ősz Gábor]. - [Székesfehérvár] : [István Kir. Múz.], [1991]. - 30 p. : ill. ; 28 cm. - (István Király Múzeum Közleményei. D. sor., ISSN 0586-3739 ; 202.)

ISBN 963 7390 09/!/

Pályaválasztási útmutató : A Fejér Megyei Pedagógiai Intézet tájékoztatója / [szerk. Borsy Gábor, Regőczy Miklós]. - 1991. - [Székesfehérvár] : Fejér M. Ped. Int., [1990]. - 79 p. ; 21 cm

Indulás: 1982. - Megjelenés: 1981.

ISSN 023-0230 [!ISSN 0864-7240]

Petőfi Sándor Gimnázium és Híradásipari Szakközépiskola (Sárbogárd)

A 40 éves sárbogárdi Gimnázium és Híradásipari Szakközépiskola évkönyve / ... szerk. és közlésteszti Szabó István ... - Sárbogárd : Bogárd és vidéke, 1991. -

125 p. : ill. ; 24 cm

Borítócím: A Petőfi Sándor Gimnázium és Híradásipari Szakközépiskola évkönyve, 1951/1991

Szabó Péter

A doni harcok magyar hősei / Szabó Péter. A 2. magyar hadsereg doni veszteségeinek mérlege / Stark Tamás ; [közread. a Doni Bajtársak Köre]. - Székesfehérvár : Szabadmüvel. Háza, 1990. - 19 p. ; 20 cm

Az 1990. máj. 5-én Székesfehérváron, a Doni Bajtársak Köre országos találkozásán elhangzott előadások szövege

Szabó Péter

Emlékezés a 2. magyar hadsereg-re / Szabó Péter ; [közread. a] Doni Bajtársak Köre. - Székesfehérvár : Szabadmüvel. Háza, 1990. - 15 p. ; 21 cm

Az 1990. jan. 12-én Székesfehérváron, a Doni Bajtársak Köre alakuló összejövetelén elhangzott előadás szövege

Székely Margit

Autisztikus kórképek diagnosztikája és terápiája : 1989. XI. 20-24. Székesfehérvár / Székely Margit ..., Weiss Mária ... - Székesfehérvár : [Fejér M. Kórház Rendelőint.], [1991]. - 235 p. : ill. ; 21 cm

A székesfehérvári Gyermek és Ifjúsági Ideggondozó Intézet által szervezett továbbképző tanfolyam szerkesztett anyaga

Szekeresné Burghardt Klára

Geschichte [!] und Brauchtum in Saar / Klara Burghardt-Szekeres ; [eine Ausg. der Gemeinde Saar ...] = Falutörténet és néphagyomány

Száron / Szekeresné Burghardt Klára ; [a Szár község kiadványa]. - Szár : [Polgármesteri Hiv.], 1990. - 305 p. : ill. ; 24 cm

A cím helyesen: Geschichte und Brauchtum in Saar. - Közr. Szár Község Polgármesteri Hivatala

ISBN 963 03 3266 3

Székesfehérvár bemutatkozik / [kiad. Polgármesteri Hivatal] ; [szerk. Fábíán Ferenc, Orbán Zoltán]. - Székesfehérvár : Polgármesteri Hiv., 1990. - 108 p. : ill. ; 25 cm

Magyar, német és angol nyelven

Székesfehérvári vállalkozói szaknévsor : [Évkönyv jellegű információs kiadvány a városban működő vállalkozásokról] / kiad. a Mátrix Számítástechnikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. ... - 1991. - Székesfehérvár : Mátrix Számítástechnikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. : Bluesoft Szoftverkészítő Kisvállalkozás, [1991]. - 35 p. ; 29 cm
Évenként. - Indulás: 1991. - Megjelenés: 1991.

Szentkuthy Jenő

Székelyföldre vágyom / írta Szentkuthy Jenő. - Székesfehérvár : Magánkiad., 1991. - [64] p. : ill. ; 18 cm

ISBN 963 400 442 3

Varga Péter Pál

Shvoy Lajos székesfehérvári püspökségének tizennyolc esztendeje, 1927-1945 / kész. Varga Péter Pál ... ; témavezető Fehér András ... - Szakdolgozat ; Kossuth Lajos Tudományegyetem

(Debrecen).

Bölcsészettudományi Kar, 1991. - 1991. - 78 fol. ; 31 cm

Gépirat. - Bibliogr. a jegyzetekben. - Történelem-népművelés szakon államvizsgára készített szakdolgozat

Virrasztás : Performance találkozó : Dunaújváros, 1990 / [szerk. Galambos Margit, Oláh László, Trencsényi István]. - Dunaújváros : Pantaleon Kult. Egyes., 1990. - 66 p. : ill. ; 25 cm. - (VIM-kiadvány, ISSN 0865-6312 ; 4.)

ISBN 963 04 052 [!ISBN 963 04 0405 2]

Wahorn András

Képek a vágyak és a szenvedélyek világából / Wahorn András ; kísérő szöveg Keserü Katalin, fe. Lugossy László, Wehner Tibor = Pictures of desires and passions / András Wahorn ; text by Katalin Keserü, László fe. Lugossy, Tibor Wehner. - Bp. : Dövény : Markó I. : ifj. Vasilescu J., 1991. - 201 p. : ill. ; 30 cm

A könyv a székesfehérvári István Király Múzeum Csók István Képtárában 1991. máj. 4-jún. 3-ig rendezett azonos c. kiállítás alkalmából és anyagából készült. - A kiállítást rend. Kovalovszky Márta, Ladányi József, Sasvári Edit. - A kiállított műveket vál. Kovalovszky Márta, Ladányi József. - A műtárgylistát és a bibliográfiát összeáll. Ladányi József. - Bibliogr.: p. 199.

ISBN 963 7895 26 4

Komlósi József

TÁJÉKOZÓDÁS

Roboz Péter: Tízéves az online információkeresés Magyarországon. = Tudományos és műszaki tájékoztatás. 1991. 1-2.sz. p. 3-9.

1980-ban indulhatott meg Magyarországon a kísérleti, majd 1982-ben az üzemszerű online keresés nyugati szolgáltatóközpontok mintegy 200 adatbázisából. A közben eltelt tíz év alatt közel 50 hazai intézményben összesen 15 szolgáltatóközpont sok száz adatbázisát használhatták kutatóink, ám sajnos nem olyan mértékben, mint amilyenre információszolgáltató szolgáltatásaink fel vannak készülve.

1979 végén az MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézetében /SZTAKI/ sikerült létrehozni egy számítógéprendszer, amely a Nemzetközi Alkalmazott Rendszerelemzési Intézet /IIASA, Ausztria/ számítógépével volt összekapcsolva bérelt postai vonalon. Az IIASA-ból mód volt az online kapcsolatra több adatbázis-szolgáltató központhoz /host/ is. Ezzel kezdődött el az a kétéves kísérleti időszak, amelyben bármely magyar felhasználó térítésmentesen vehetett részt. A költségeket az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság /OMFB/ és a SZTAKI fedezte. Ezalatt az online keresést összesen 39 intézmény mintegy 160 munkatársa vette igénybe.

Hazánkban - a legtöbb országtól eltérően - a telefonvonalak rossz minősége miatt nem kerülhetett sor a számítógépes adatátvitel zavarmentes használatára. A széles körű online kapcsolódáshoz adatátviteli hálózat létesítésére volt szükség. 1982-ben a telekommunikációs probléma is megoldódott. A Magyar Posta által indított vonalkapcsolt hálózat, a NEDIX, részben a magyarországi számítógépeket volt hivatott összekapcsolni, részben néhány vonalat tartott üzemben a Radio Austria /Radaus/ kapcsolóközpont és a budapesti NEDIX-központ között. Ez utóbbi lehetővé tette a magyar felhasználók online kapcsolódását bármelyik nyugati hosthoz.

Még ez évben sikerült megoldani a pénzügyi /valutáris/ gondokat is. Az Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár /OMIKK/ keretében működő OMIKK-Technoinform külkereskedelmi részleg megkapta a jogot és a valutakeretet az online információkereskedelemre. Azóta a

magyar online felhasználók részére az OMIKK-Technoinform köti meg a szerződéseket a hostokkal, beszerzi a kapcsolódási jelszavakat, és fizeti a használati díjakat. A felhasználók a használat ellenértékét forintban térítik az OMIKK-Technoinformnak.

A technikai háttér biztosítása a felhasználó intézmények feladata. Maguk gondoskodnak a megfelelő PC üzembe helyezéséről, a NEDIX-vonal beszerzéséről és modem bérletéről /ez sajnos hosszú várakozással jár és meglehetősen drága is/, a közvetítők képzéséről és a nyomtatott segédletek beszerzéséről.

Az első nyilvános, bárki által igénybe vehető, kereskedelmi alapon működő szolgáltatást az OMIKK e célra létesült szervezete /Számítógépes irodalomkutatási szolgálat/ hozta létre. Hasonló szolgáltatást vezetett be az elsők között a Veszprémi Vegyipari Egyetem Központi Könyvtára, elsősorban a dunántúli vegyipari üzemek és egyetemek számára. Később létrejött az ipari, az orvosi, a mezőgazdasági és más ágazati információs központok nyilvános online szolgáltatása is. A gyógyszergyárak - információigényeik kielégítésére - az elsők között voltak a saját online keresőhely létesítésében.

Magyarországon ma összesen 46 intézményben van online keresőhely, de az OMIKK-nak különleges szerepe van a felhasználók között. Mint központi információs intézmény, valamennyi magyar intézet, vállalat, kormány szerv munkatársait fogadja, közvetítői bármely témában vállalnak online keresést. Ezen túl mikroszámítógépét és NEDIX-állomását azon intézmények rendelkezésére bocsájtja, akiknek van ugyan saját jelszavuk, de technikai lehetőségek híján másutt kénytelenek keresni. Ezeket a szolgáltatásokat díjazás fejében végzi, mivel ez a tevékenységi köre önfenntartásra kötelezett üzem.

Egy 1989-ben végzett felmérés szerint a felhasználók által leginkább igénybe vett öt szolgáltatóközpont a Dialog, az STN International, a Data-Star, a DIMDI és az Orbit - ez az öt központ jelenti a teljes online keresés 80 %-át, a többin mintegy tíz host osztozik.

Hasonlóan a nemzetközi gyakorlathoz, hazánkban is vezet a kémiai tárgyú keresések száma, második helyen pedig az orvosi tárgyú keresések állnak. A Derwent-féle szabadalmi adatbázisok /WPI/WPIL/ nagymértékű igénybevétele a gyógyszergyári információigényekkel magyarázható. A legfeltűnőbb különbség a korábbi évekhez képest, hogy nőtt a szabadalmi keresések részaránya. Legszenbetűnőbb a növekedés a business jellegű keresések /céginformáció, piaci, kereskedelmi stb. adatok kérése/ aránya: az 1984. évi 8 %-nál kevesebb ilyen témával szemben 1989-ben együttesen 20 %-ot értek el.

Szomorú tény, hogy az utóbbi években csökkenő trendet mutat az OMIKK online felhasználása. Ennek egyik oka, hogy a nagy online felhasználók saját online használatra tértek át; ám a fő ok az ország gazdasági helyzetének romlása.

Az OMIKK felfogása szerint egy intézményben akkor gazdaságos saját online keresőhelyet létesíteni és fenntartani, ha az napi átlagban legalább 1-2 órán át üzemel. Ennél kevesebb igény esetén célszerűbb

valamely professzionális /ágazati vagy regionális/ információs központot megbizni online kereséssel. Ennek figyelembevételével szervezték meg a rendszeres közvetítőképzést, a más online keresőhelyeken dolgozókat pedig tanácsadással is segítik.

Magyarországon az egyik fő gond a telekommunikáció sok hiányossága, ami a vonalkapcsolat hálózat szűk keresztmetszetéből következik. Az átvitel lassú, a vonalak száma a Radaushoz elégtelen, gyakori az üzemzavar.

A másik gond anyagi természetű. A kutatóintézmények, vállalatok egyre kevésbé tudják megfizetni a korszerű, de drága információszolgáltatást. A műszaki fejlesztés megnyirbálása érezteti hatását az online keresések csökkentésében. Ehhez hozzájárul az a vállalatvezetői felfogás, hogy elsősorban az információszerzés költségeit faragják le takarékoskodás címén.

Mindezek ellenére elmondható, hogy Magyarország kiemelkedő szerepet játszik a kelet-európai országok között az online kultúra megteremtésében, s remélhetőleg ez a tendencia a jövőben is folytatódik.

Kuti Éva, Marschall Miklós: Ki finanszírozza a kultúrát, miért és hogyan? = Társadalmi szemle. 1991. 3. sz. p. [15]-24.

Az állami kultúrpolitika alapkérdése a finanszírozás; annak végiggondolása, hogy miért van szükség a kultúra közpénzekből való támogatására, és hogyan lehet ezt a leghatékonyabban megvalósítani. A szerzők alapos áttekintést adnak a kultúrafinanszírozás céljaira szóba jöhető forrásokról és azokról az ideológiákról, amelyek az egyes finanszírozási technikák mögött rejlenek. A lehetőségeket - egymástól markánsan elkülönülő forrásaik és logikájuk alapján - három fő csoportra osztják:

1. Össztársadalmi finanszírozás. Ebbe a csoportba a költségvetési támogatás, a különböző állami bevételek átengedése, illetve a minden gazdasági szervezet által kifizetendő kulturális hozzájárulás tartozik. A költségvetési vitákban a kultúra többnyire háttérbe szorul, támogatása gyakran esik áldozatul a különböző megszorításoknak. Ennek kivédésére szolgálnak azok a megoldások, amikor az állam nem közvetlen támogatást nyújt, hanem valamely bevételről mond le a kultúra javára. Ez legkézenfekvőbbben az adóbevételek egy részének átengedése lehet, de az megbontja az adórendszer egységét, s emiatt az érdekelt pénzügyi szervek erős ellenállásába ütközik. A minden gazdasági egység által fizetendő hozzájárulás buktatója az, hogy a gazdálkodó szervezeteknek már ma is igen sok adót kell fizetniük, ezért az adóterhek további növelésének kísérlete nyilvánvalóan az érintettek ellentámadását váltaná ki, s így esetleg a kultúra meglévő pozícióit is veszélyeztetné.

2. Ágazatok közötti átcsoportosítás. Ez a kulturális tevékenység más ágazatokban lecsapódó hasznának a kultúrába való visszaforgatását jelentené. Ezen ágazatok jórészt olyan profitot realizálnak, amelynek létrejöttében az olcsón - gyakran veszteségesen -

nyújtott kulturális szolgáltatások is hozzájárulnak, tehát méltányos lenne, ha az így szerzett haszon egy része visszaáramlana a kultúrába. Megfontolandó azonban, hogy ilyen típusú kötelezettség bevezetése az érintetteket esetleg további áremelésre indítaná.

3. Kultúrán belüli újraelosztás. Ideológiákban, technikákban is ez a csoport a leggazdagabb, de mindegyik módszer közös gyengeje, hogy a kulturális szférán belül elvonnak olyan összegeket is, amelyeket a kulturális vállalatok, intézmények egyébként belső mecénárára használnának fel. Idetartozik az élő kultúrának a konzerv kultúra rovására történő támogatása, a hazai kultúra előnyben részesítése a külföldivel, valamint az értékes az értéktelennel szemben. Feltehetőleg ezeknél kedvezőbb fogadtatásra találna a szaknában a nyereség arányában fizetett kulturális hozzájárulás befizetése - hisz a kulturális vállalkozások egy része irritálóan alacsony színvonalú tevékenységgel ér el feltűnően magas profitokat -, ám a veszteség és a magas kulturális színvonal nem okvetlenül szinonimája egymásnak. Az árbevétel arányában fizetett kulturális hozzájárulás rendszerének pedig, amely minden termékre és szolgáltatásra kiterjedhetne, az erénye is ugyanaz, ami a legfőbb hibája: a minden értékelő mozzanatot kizáró, teljes semlegesség.

A fentiek ismeretében a szerzők egy új, társadalmi kuratórium által irányított Nemzeti Kulturális Alap létrehozását javasolják, amelynek finanszírozásában az állami költségvetési támogatást egy speciális fogyasztási adó is kiegészítené. Az új intézmény átvehetné a jelenlegi Kulturális Alap funkcióit, valamint azokat a minisztériumi feladatokat, amelyek nem a közvetlen intézményfinanszírozással függenek össze. Az Alap legfelső irányító testülete a korporatív alapon szerveződő tanács lenne, melynek feladata az Alap általános politikájának kialakítása, a támogatási arányok meghatározása és bizonyos összehatárok feletti támogatások odaitélése volna. Döntéseit szakmai bizottságok készítenék elő, s egyben a pályázatok szakmai elbírálása is ezekben a bizottságokban történne.

Az Alap költségvetési támogatást kiegészítő forrásaként csakis olyan speciális céladó jöhetne számításba, ami egységes elven épül fel és ugyanazon jogcím alapján adóztat; egyszer már megadóztatott jövedelmet nem fölöz le még egyszer; nem jelent számottevő, új adóterheket a már úgyis agyonadóztatott gazdálkodók számára és kizár minden szubjektív értéktelenségen alapuló zsürizést, kategorizálást. Ezen céloknak egy egységes, alacsony adókulccsal megszabott speciális fogyasztási /forgalmi/ adó felelne meg leginkább, amely terméket és szolgáltatást adóztatna - gyártótól és forgalmazótól függetlenül -, és forgalomarányosan osztaná meg a kultúratámogatási terheket. A javasolt adó beépülne a fogyasztói árba és csak ténylegesen értékesített terméket adóztatna.

Tudomásul kell venni, hogy a kulturális érdekek szolgálata többé nem állami monopólium, de továbbra is az állam felelőssége. A helyi és központi kormányzatnak kell magára vállalnia mindazokat a feladatokat,

amelyeket a piac és a magánmecenatúra nem, vagy csak részben tud megoldani. A folyamatosan jelentkező, állandóságot igénylő központi kulturális feladatok ellátására a kulturális minisztérium látszik legalkalmasabbnak ám az újdonságok, vállalkozások, kezdeményezések támogatását célszerűbb egy más típusú, rugalmasabban működő szervezetre bízni - s ez volna a cikkírók elképzelése szerint a Nemzeti Kulturális Alap.

Czupi Gyula: Ellátási rendszerek jelen helyzete. Létrejöttük és jövőjük = Könyvtári figyelő. 1991. 1. sz. p. 31-37.

A tanulmány az ELTE BTK Könyvtár kiegészítő szakán készült évfolyamdolgozat kiegészítő változata. Szerzője gyakorló módszertani könyvtáros, dolgozatának háttérét főként a Nagykanizsán működtetett ellátó rendszer tapasztalatai adják.

A tárgyalt települések népessége 90 főtől 1200 főig terjed, könyvtáraik gyűjteménye pedig kb. 500 kötettől 8-10 ezerig. Ez a központi akaratból létező, az utóbbi időben értékét rohamosan veszítő könyvtár-réteg az önkormányzatok megalakulásával nehezen kiszámítható helyzetbe került. Lehet belőlük a helyi társadalom működésének tere, de éppúgy lehetnek az újabb pénzügyi kényszerintézkedések áldozatai is. A legfontosabb kérdések a következők:

- Mi lesz azokkal a falusi könyvtárakkal, amelyek ma egy ellátó rendszer tagjai?
- Vannak-e olyan értékei az ellátó rendszernek, amelyek szükségessé teszik létét a továbbiakban?
- Mi lesz az ellátó rendszereket működtető, a falusi könyvtárak szakmai munkáját segítő/felügyelő hálózati-módszertani csoportokkal?

Az utóbbi 10-15 év az ellátó rendszerek létrejöttének kora. A kezdet a letéti rendszer volt, melyben az ún. körzeti könyvtárak látták el letéttel a falusi könyvtárakat, s a letétek vásárlására központi pénzt kaptak. A falvak körzetesítésével együtt a könyvtárakat is körzetesítették, a letéti állományt pedig átletározták. Ez az anyag azután helyi szerzeményezéssel gyarapodott, amelyhez a községi közös tanácsok biztosították a könyvbeszerzési összeget. Az ellátó rendszerek létrejöttükor a helyi szerzeményezés leállt, s az erre szánt összeget a csatlakozó községi közös tanács átutalta az ellátó rendszert működtető könyvtárnak. Ezzel párhuzamosan az iskolai könyvtárakat egyesítették a tanácsi közművelődési könyvtárakkal, így kettős funkciójú könyvtárak jöttek létre. Azóta a könyvtárak az ellátó rendszerek központjából gyarapodnak.

Az ellátó rendszer kiépülése többfajta szakmai probléma megoldását ígérte. Az egyik cél a kettős szerzeményezés felszámolása

volt, ami a kettős funkciójú könyvtárak létrehozását eredményezte. Emellett a szakma azért is szorgalmazta a rendszer létrehozását, mert a falusi könyvtárak módszertani elmaradásait, hiányosságait is így látta könnyebben megszüntethetőnek. Ám az intézkedések ellenére a könyvtár keveset használt, idegen intézmény maradt továbbra is a falvakban.

A viszonyok gyökeresen megváltoznak a helyhatósági választásokkal, hisz a jövőben igaz gazdaként viselkedő fenntartói lesznek a könyvtárnak. A módszertanos munka és az ellátó rendszer működtetése sem keveredhet továbbra is össze. A módszertanosság, ha megmarad, csak tanácsadó, segítő tevékenység lehet. Várhatóan az önkormányzat költségvetése nem fog tartalmazni a könyvtárak középfokú feladatainak ellátására pénzeket. A szűkülő anyagi lehetőségek miatt valószínűleg a B-típusú könyvtárak kényszerülnek majd az ellátó rendszer működtetésénél fontosabbnak érzett feladatok miatt e tevékenységet szűkíteni, esetleg felszámolni.

A szerző szerint az ellátó rendszer a továbbiakban nem profitérdekelte kultúrális vállalkozásként képzelhető el, ami ezt a könyvtári ellátási szisztémát megvásárolható könyvtári szolgáltatásként ajánlaná a környék fenntartóinak. A szolgáltatások között a könyvtári munka és az adminisztráció elkülöníthető részei szerepelnének, úgy mint feldolgozás, katalógusépités, állománybavétel, törlés, leltározás, szállítások stb. Nem volna drágább a teljesen helyi megoldásoknál, de annál szakosítottabb, egyenletesebb minőségű lenne és jobban biztosítaná a kapcsolódást a könyvtári rendszer egészéhez.

A háromezres lélekszám körüli falvaktól elvárható, hogy könyvtárakat tartsanak fenn, főállású könyvtárossal. Néhány alacsonyabb lélekszámú, de értékes gyűjteménnyel rendelkező faluban is az a cél, hogy a gyűjtemény ne kerüljön veszélybe, a helyi szerzeményezés maradjon meg és továbbra is, legalább fél munkaidőben alkalmazzanak szakképzett könyvtárost.

A csupán alsó tagozatos iskolával, vagy ezzel sem rendelkező falvak könyvtárai úgy tűnik, komoly veszélyben vannak. Ezekben a falvakban már nemcsak az ellátó rendszernek, hanem egy államilag szavatolt könyvtári minimum ellátásnak is lehetne szerepe. E legrosszabb helyzetben levő településeknek rendkívül idős a népessége, akik inkább csak olvasnivalóra vágnak, nem meghatározott művekre. Ezért az olvasnivalóval történő ellátásukat kell megszervezni, úgy, hogy a lehető legegyszerűbb módon cserélhessék a könyveket.

A bizonytalan helyzet ellenére jó volna, ha nem a költségvetési megszorítások diktálta kényszerintézkedések sorozata történe csak. Ez valószínűleg csupán a könyvtári tevékenységek folyamatos szűkülését jelentené, s egyre védhetetlenebb színvonalú szolgáltatásokra való visszalépést eredményezne.

Szántó Péter: Könyvtárak a magyar információgazdaságban, különös tekintettel az Országos Műszaki Könyvtárra. = Tudományos és Műszaki tájékoztatás. 1991. 5-6. sz. p.222-227.

Amikor a könyvtárak információgazdasági szerepéről beszélünk, a Magyarországon létező 17-18 ezer szolgáltatóhely közül csak a nemzeti, a szak- és a felsőoktatási könyvtári szférát vehetjük tekintetbe, mert csak ebben vannak meg azok az állománygyarapítási és szolgáltatási funkciók, amelyek a felsőszintű képzést, a tudományos kutatást, kutatásfejlesztést és a termelést érdemben segíthetik. Az e szférában megmutatkozó működési nehézségek oka az a gazdasági válság, amely egy négy évtizede elfogadott korszerűtlen és voluntarista társadalmi-termelési modell kiépülésére és tartós fennmaradására vezethető vissza. A mintegy fél évtizede kipattant válság menedzselése évről évre szigorúbb elvonásokhoz vezetett, s e folyamatnak még korántsem értünk a végére. A jelenlegi helyzet kialakulását egész sor hibás döntés és intézkedés előzte meg.

A szükségletek figyelmen kívül hagyásában az első lépés az volt, amikor a negyvenes évek végén a már bizonyos hagyományokkal rendelkező magyar tudományos és szakkönyvtárügyben szinte hónapok alatt megszüntettek minden magán- és testületi tulajdont és érdekeltiséget. Mivel a legfontosabbnak az emberek tudatának átformálását tekintették, ezért ezekben a könyvtárakban is elsődlegessé vált az ideológiai funkció. Az állam három-négy év alatt végrehajtott könyvtáralapítási kampányba kezdett, amelynek során ezerszám alakultak - minimális működési feltételekkel - a közművelődési és szakkönyvtárak, melyeknek léte egytől egyig különféle központi hivataloktól függött. Az új államtípus szerepvállalása meghaladta teherbíró képességét, ezért az általa amúgy is gyanúperrel kísért szellemi kondíciók fenntartását szolgáló intézményrendszerre tulajdonképpen csak maradványpénzeket fordított. Így az egyébként is elégtelen pénzek túlságosan elaprózódtak, s nem jutott belőlük elég a kulcsfontosságú ellátóhelyek kellő mértékű kifejlesztésére, állomány-nyal, szakképzett személyzettel és technikával való ellátására.

A gazdasági reformot követő mintegy másfél évtizedben történt ugyan néhány ésszerű módosítás a tárgyalt területen, de az időközben lábra kapott információs tevékenységek és a szakkönyvtári munka között nehezen és nem teljes mértékben alakult ki az elvszerű munkamegosztás, ami ismételten diszfunkcióhoz, káros versengéshez vezetett. Bár az állam fokozatosan kivonult a vállalati szakkönyvtárak dotálásából, az így felszabadult pénzeket azonban nem fordította az információs „kulcshelyek” és „kulcsszolgáltatások” megerősítésére-korszerűsítésére. Az ország jelenlegi válságmenedzselése az ismertetett előzményeket követően végül a következőkhöz vezetett:

- a szakkönyvtárak egész sorának megszűnése és még többjük

- vegetálásra készítése,
- az információs szolgáltatások iránti -..amúgy is csekély - kereslet drasztikus csökkenése,
- a vezető szakkönyvtárak állománygyarapításának fokozódó elszegényedése.

Az említett gondok közül a 123 ún. országos hatókörű szakkönyvtár állománygyarapodási elszegényedése a legsúlyosabb. Részben azért, mert ezáltal elszegényedik a hazai információs szolgáltatások szakirodalom-bázisa, részben pedig azért, mert a külföldi online lekérdezésekből keletkező szakirodalomigények mind kisebb hányadát lehet a hazai forrásállományokból kielégíteni.

A szakkönyvtár- és információügy megújulásának a cikkíró szerint két előfeltétele van: egyrészt be kell vezetni és alkalmazni az információgazdálkodás szemléletét és módszereit, másrészt a tevékenységi köröket szervesen be kell ágyazni egy kidolgozandó nemzeti információpolitikába. Ennek keretében meg kell valósítani a vállalati-intézményi információgazdálkodás meghonosítását, a szükségesként megmaradt szakkönyvtáraknak a korszerű technika és szolgáltatáscentrikus szemlélet jegyében való rekonstrukcióját, végül a nagykönyvtárak szakirodalom-ellátó bázisként való kiemelését és ennek megfelelő fejlesztését.

A helyzetelemzést végül az Országos Műszaki Könyvtár állományának és forgalmának ismertetése zárja. Noha az anyaintézmény, az Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár kiegészítő dotálásainak köszönhetően az OMK állománygyarapítása kevésbé szegényedett el, mint a többi hazai szakkönyvtaré, a kedvezőtlen trendek itt is nyomon követhetők. Különösen a nyugati folyóiratok és könyvek előfizetésében/vásárlásában vált feszültté a helyzet, holott a könyvtár anyagi erőforrásainak túlnyomó többségét /96,8 %-ot/ ennek az irodalomnak a beszerzésére fordítja. 1989-ben a könyvtár 30 %-kal kevesebb folyóiratot tudott beszerezni, mint 1975-ben, a könyvek esetében pedig a csökkenés elérte a 60-70 %-ot. A világon megjelenő műszaki dokumentumok óriási száma és a mind korlátozottabb gyarapítási lehetőségek közötti ellentmondás enyhítése érdekében az OMK-ban olvasóellátási koncepcióváltás megy végbe, amelynek keretében a hagyományos állománytezauráló tevékenységen túlmenően olyan könyvtárrá kívánnak válni, amely az állományában meg nem levő dokumentumokat illetően is vállalja mind a tájékoztatást, mind pedig a szolgáltatást.

IRODALOMKUTATÁSOK, BIBLIOGRÁFIÁK a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtárban 1991. januártól májusig

1. Székesfehérvár sporttörténete. /Szakdolgozathoz./ 168 tétel.
Összeállította: Kiri Angéla.
2. A számolási készség fejlesztése. /Szakdolgozathoz./ 15 tétel.
Összeállította: Duhaj Erika.

3. A magyarországi cigányság irodalma. /Tájékoztatóhoz./ 75 tétel.
Összeállította: Horváth Rózsa.
4. Habsburg Ottó. /Tájékoztatóhoz./ 17 tétel.
Összeállította: Magony Imre.
5. A levegő- és vízszennyezés káros hatásai Fejér megyében. /Főiskolai dolgozathoz./ 20 tétel.
Összeállította: Kiri Angéla.
6. Kósa Ferenc munkássága. /Tájékoztatóhoz./ 88. tétel.
Összeállította: Duhaj Erika.
7. A Vörösmarty Színház tevékenysége 1980-1990. /Tájékoztatóhoz./ 138 tétel.
Összeállította: Horváth Rózsa.
8. A gyermek megismerésének lehetőségei a játékokban: az 1985-1990-es évek irodalma. 48 tétel.
Összeállította: Kiri Angéla.

Az irodalomjegyzékeket - kérésre - rendelkezésre bocsájtjuk.

Mikola Katalin

IRODALOMKUTATÁSOK, BIBLIOGRÁFIÁK a Fejér Megyei Pedagógiai Intézetben

1. Osztályfőnöki munkaközösség
24 tétel. Összeállította: Erdősi Erika
2. Innováció a pedagógiában
43 tétel. Összeállította: Erdősi Erika
3. Montessori, Maria és Key, Ellen munkássága
16 tétel. Összeállította: Soós Sándorné
4. Vizsgarendszer Magyarországon /1985-1991/
23 tétel. Összeállította: Soós Sándorné
5. Matematikai logikára épülő anyanyelvi komplex munkaterem módszere
21 tétel. Összeállította: Erdősi Erika
6. Intenzív kombinált olvasástanítási módszer
14 tétel. Összeállította: Erdősi Erika
7. Nyelvi, irodalmi és kommunikációs nevelési program
98 tétel. Összeállította: Soós Sándorné

Soós Sándorné

Búcsú Csanádi Imrétől

„Erdei vadak, égi madarak -
érjetelek oly készen:
szólit halálom: nyugodtnak találjon,
eldőlni ne késsem.”

Tisztelt gyászoló gyülekezet, kedves barátaim! Amitől tartottunk, bekövetkezett. Nem késett eldőlni Csanádi Imre. Megelégette a halál többszöri hívását, arculcsapását, végleg itt hagyott minket. Ahogy versbe foglalta, ahogy kérte a bűgő, sikongó erdei vadaktól, úgy halt meg. Megőrizte emberi méltóságát, a jó, az adó élet jutalmaként a mors bona, a jó, a nyugodt halál kegyelmében részesült, mint azok, akik érclábon tudtak „a zajló időben megállni.”

Tudom, csörög a szó a koporsó mellett, de - bár nem mellőzték életében -, mégis furcsa módon, annyit hallgattak körülötte, hogy most beszélni kell, a sebbel fakadozó fájdalom mondatja ki: igaz férfit, nagy költőt veszítettünk.

Ezt a nagyságot, a testen átsugárzó lélek varázslata nyomán mindenki rögtön megérezte Csanádi Imrében, aki találkozott vele. Én kisdíákként láttam meg. Ott állt a vidéki gimnázium botanikus kertjében egy fának támaszkodva, maga is fiatal, fekete cédrus - egyedül. Kivételes, emlékezetes pillanat volt. Éreztem, tudtam, ez a nagydiák más, mint mi vagyunk, ez a fiú költő, tehát lázadó, tehát magányos.

Ugyanez a magány fogta körül, amikor a laktanyaudvaron süttette arcát a nappal, éppen a fogdából szabadult, vagy amikor hazatért a hadifogságból, és a Múzeum körúton találkoztunk, szemében szomorúság meg remény, de nem sokkal rá már csak - az ő szavaival -: „Hantolt éveink megcsontolt hite.”

Különállásának, magányának fő oka, hogy nála mindig ugyanaz volt a lírában megfogalmazott és a költészet határán kívül eső vélemény, ítélet. Képtelen volt azonosulni a mindig azonosulókkal. Ezt pedig kevesen túrték. Az egyetlen hosszú utcából álló falujából,

* Elhangzott a Farkasréti temetőben 1991. március 7-én

Zámolyból nemcsak a lázadó parasztok dohogását, a falun gyakorlatra átvonuló bakák énekét hozta magával, hanem az érzékenységet, az igazságérzetet, az arcpiritó megalkuvás elutasítását. Erkölcsi erővel fogalmazta meg kitűzött és megvalósított életcélját:

„Nézhessen tisztán, meg ne piruljon
miattam utódom.
s melyből vétettem, nevemre a köznép
el ne komorodjon.”

Most, a század végén látjuk igazából, milyen jellemző, egyúttal jelképes is az első világháború utáni széthulló Magyarországra beleszületett Csanádi Imre sorsa. A történelemtől marcangolt nemzedék legjobbjainak a tragédiáit élte át, viselte el. Szemben állt a két világháború közötti rendszerrel, ahogy az ezt követővel is. „A dölyfös úr, a színváltó kufár” és a térdet-fejet nem hajtó költő közötti szakadékot semmi sem hidalhatta át, így magánya beteljesedett.

Pedig nem volt csigaház-ember, szeretett volna a magát példává, parttá építő lélek kitörni a bezártságából, de hiába. „Torokba gyülemelő farkas-zokogással” volt kénytelen megállapítani: „Alattam mindig billeg a haza”.

Kedvelt kijelentése, már-már ars-poeticája: a régi és a népi. Ezt is félreértették. Csak avatottabb költőtársai tudják, hogy soha nem vett részt mucai civakodásokban, paraszti őseitől örökölt józan mérték-tartással nyitott utat a mérhetetlennek. A régi és népi nála egyszerre jelentette a veretes, megőrzött értéket, a mindig korszerűt, a múltó divatokkal szembeni biztosságot, a távlatot. Fehérvár utcáin a Illesz felé sétálva - arrafelé laktak magántanítványai -, Dantéről beszélt, Babitsot, József Attilát emlegette, s tőle hallottam először Baudelaire nevét. Tizenhat évesen kiforrott költő, a vesrformák egyik legjobb magyar tudója, mestere, ahogy ezt pártfogója, Weöres Sándor is megállapította.

A nála eggyé vált művészi és emberi magatartás és erő játszik közre abban, hogy első hallásra is megítélhetjük: férfias költészet az övé. Zrinyi, Berzsenyi, Vörösmarty szemérmes, mégis nyílt, bátor szavaival rokonok az ő szavai, klasszikussá érlelte őket a vállalt sors, a megszenvedett történelem, a nem mindennapi tehetség.

Tisztelt gyászoló gyülekezet, kedves barátaim! Szeretném hinni, hogy most, ezekben a percekben Zámoly, Fehérvár, Budapest, egy egész ország hajt fejet Csanádi Imre koporsója, élete példája, az elhunyt nagy költő előtt. Író-társai, egykori munkatársai nevében is nehéz a búcsúvétel, nehéz elkiáltani: barátom, elmondani az isten-hozzádot, s talán nem is illendő, mikor te így biztatsz: „Zengesd a fekete, kigyúló szavakat.”

Az igaz művészet, az igaz szellem, ha a halált nem is, de az elmúlást legyüri. Úgy, ahogy a magyar költői feladatot, helytállást tömören megfogalmazó dacos, szép szavaid mutatják:

„Fogyni tilos virágnak, vagy dalnak,
igy szép lenni, mindig fiatalnak:
míg az árnyék fölénk nem fonódik,
bokrétánkat ragyogtatva holtig.”

Isten veled, Imre! Nyugodjál békében.

Jávor Ottó

HATVAN ÉVE JELENT MEG A SZÉKESFEHÉRVÁRI SZEMLE

Hatvan éve jelent meg az 1930-as évek Székesfehérvárának múzeumi kutatómunkáját reprezentáló folyóirat, a Székesfehérvári Szemle. A fejevármegyei és Székesfehérvári Múzeumegyesület közlönye a Székesfehérvári Napló havi mellékleteként indult, majd önállósult. Helyet adott azoknak a tudományos és ismeretterjesztő közleményeknek, amelyek a honismeret szempontjából értéket képviseltek.

A tanulmányok, monográfiák mellett könyvismertetések, sajtószemlék, előadások, kiállítások ismertetései is megtalálhatók lapjain.

Emellett a folyóirat fontos orgánuma volt a Múzeumegyesületnek is. Hivatalos tudósításaik, közleményeik alapján képet kapunk a kor kutatómunkájáról, régészeti eredményeiről, a múzeum gyűjteményeiről.

A folyóirat 1931-től 1933-ig havonta, 1939-ig pedig negyedévente jelent meg. 1939-ben még futotta az erőből egy számra, majd hosszú szünet következett. Az István Király Múzeum 1955-ben tudta ismét megjelentetni, de sajnos ekkor is már csak egy szám születhetett meg.

Az évek során harminckilenc szerző - múzeológus, történész, vagy csak történelemkedvelő - írása kapott nyilvánosságot a kiváló tudós, múzeumigazgató Marosi Arnold szerkesztette folyóirat hasábjain.

A Székesfehérvári Szemle a helytörténet kutatóinak fontos forrása, s egyben a régi Székesfehérvár szellemi életének értékes dokumentuma.

A helytörténet kutatóinak munkáját kívánja segíteni a folyóirat anyagát feltáró repertórium, amelyet a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár adott ki.

A repertóriumban a folyóirat cikkei a megjelenés időrendjében, tételesen kerültek felsorolásra. A mellékletben található a könyvészeti leírás és az illusztrációk felsorolása. A repertórium használatát összevont név-, helynév- és tárgymutató könnyíti meg.

Magony Imre

In memoriam dr. Kerekes András

1907 - 1991

Meghalt a magyar könyvtárügy jeles személyisége. Két évtizedet tevékenykedett ezen a pályán. Az elsőt Somogy megyében töltötte, ahol 1947-től Somogy vármegye szabadművelődési felügyelője, majd 1949-től a körzeti könyvtár vezetője, 1952-ben pedig a megyei könyvtár igazgatója lett. 1957. május elején került Székesfehérvárra a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtárba. A második évtized sokrétű tevékenységéből kiemelkedik a könyvtárak községi kezelésbe adásának kidolgozása, de nevéhez fűződik több módszertani kísérlet is.

Az ötvenes évek elején elsőnek ismerték el könyvtárosi tevékenységét.

Az 1967-es nyugdíjazásával a könyvtárral való közvetlen kapcsolata megszűnt, de nem szűnt meg találkozni a volt kollágákkal. Hetvennégy éves koráig még tanított a dolgozók esti iskolájában, munkát vállalt a földhivatalnál, s tizenkét évig volt egy tsz földügyi előadója.

Gazdag élete 1991. március 13-án lezárult. Nem feledjük mint könyvtárost, pedagógust, közigazgatási szakembert. Hozzá tartozói, tisztelői április 4-én búcsúztatták Székesfehérváron a Sóstói római katolikus temetőben.

1990. december 16. - 1991. június 15.

A MÓRI Radó Antal Városi Könyvtár december-29-én teletextes televíziót, CD lemezjátszót vásárolt. Januárban - a Közművelődési Alap hitelpályázat terhére - IBM PC-AT kompatibilis számítógépet vettek, amelyhez később egy 80 MB-os Winchestert vásároltak. Tárgyi feltételeiket egyéb vásárlásokkal is javították: a stúdió korszerűsítésére videolejátszó magnetofont, fejhallgatókat szereztek be, s vettek kisebb berendezési tárgyakat a folyóiratolvasóba és a felnőtt részlegbe.

ÚJ SZOLGÁLTATÁSAIKAT február 1-jén indították. Mintegy háromezer hanglemezről megkezdtek a kölcsönzést, a stúdióban biztosították a CD lemezek hallgatását, s a folyóirat-olvasóban nézhetik a móriak a teletextadás magyar és német nyelvű híreit.

A MAGYARORSZÁGRA menekültek jobb könyvtári ellátása érdekében még a tavasszal benyújtott közös pályázatra 1990 utolsó napjaiban kedvező válasz érkezett a Fejér Megyei Önkormányzattól. Pár az eredeti igényt csökkentették, a bicskei Vajda János Városi Könyvtárnak 105 ezer forint jutott, melyen 1991 januárjában videolejátszót, magnó- és videokazettákat, elektromos írógépet és könyveket vásároltak; az enyingi Vas Cereben Nagyközségi Könyvtár 90 ezer forintból színes televíziót, videomagnót és videokazettákat vásárolt; a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár pedig 130 ezer forintot az állomány gyarapítására, kiegészítésére használt fel.

KÖNYVPESZERZÉSI keretüknek körülbelül felét bolti vásárlásra fordítja a dunaujvárosi Munkásművelődési Központ Könyvtára. Rendszeresen kapnak bemutatópéldányt a Babits könyvesboltból, s a minta alapján rendelnek. Az így vásárolt könyvek teljes feldolgozását az állománybavétel után azonnal elvégzik.

LAKOSSÁGI szolgáltatásként /bár nem kifejezetten könyvtári feladat/ az idei esztendőttől a vízdíj, áramdíj és gázszámla befizetéséhez is helyet biztosít a gárdonyi, az agárdi és a dinnyési könyvtár. Azok az állampolgárok, akiket a díjbeszedő nem talál otthon, az értekezésben megjelölt időben a könyvtárban fizet-

hetik ki a számla összegét. A „szolgáltatás” sok utánjárástól kíméli meg a polgárokat, akik egyúttal a könyvtárral is megismerkedhetnek.

A TAVALLYI esztendőhöz képest 80 ezer forinttal nőtt a könyvbepeszerzési keret /200 ezer Ft lett/, s másfélszeresére emelkedett a folyóiratok előfizetésére fordítható összeg a gárdonyi városi könyvtárban. Összességében a könyvtári költségvetés 700 ezer Ft-tal magasabb az 1990. évinél, aminek jelentős részét az új agárdi főkönyvtár működtetéséhez használják fel.

25 ÉVES könyvtárosi munkát ismertek el január 14-én Móron a városi könyvtárban. A korábban alapított Radó-díj mellé emlékgyűrűt és jutalmat kapott Fodor Imréné és Nagy Penedekné.

SZERVEZETI és működési szabályzatban rögzítette a gárdonyi képviselőtestület, hogy a testületi ülések jegyzőkönyvelt és az önkormányzati rendeleteket a település könyvtárában kell az állampolgároknak hozzáférhetővé tenni. Bár a testületi ülések nyilvánosak, mégis többen veszik igénybe a tájékozódásnak ezt a lehetőségét. Öröndetes, hogy a megye több településén hasonló döntést hoztak a képviselőtestületek.

A SZÁMITÓGÉPES nyilvántartás és kölcsönzés előmunkálataként a dunaujvárosi MMK-ban megkezdtek az állomány számítógépes feldolgozását. Az idén beszerzett könyvek számítógépes nyilvántartását folyamatosan, az állománybavételt párhuzamosan végzik.

BACH SZILVIÁT látta vendégül február 12-én a móri városi könyvtár. Hetven fő élvezte a Rádió Humorfesztivál egyik győztesének színpadon vidám műsorát.

JÓL SIKERÜLT irodalmi estet rendeztek Martonvásáron az ÁMK Könyvtárában február 20-án. Kányádi Sándor verseiből és műfordításából válogatott műsorban közreműködtek Hlavas Judit előadóművész és Budai Ilona népdalénekes. Jó volt tapasztalni, hogy az emberek ma is figyelnek az igazi értékekre.

AZ IKARUS Gárdonyi Géza Művelődési Ház Könyvtára az IKARUS- és a területi nyugdíjas klub részére Nagy magyarokra emlékeztünk címmel rendezett előadásokat februártól. A nagy sikerrel megtartott foglalkozásokon Eismann Mihályról, Zilahy Lajosról, Németh Lászlóról hallhattak az érdeklődők.

A gyereklklub tagjainak a tavaszi szünetben a hűsvét történetéről, a hűsvéti népszokásokról rendeztek foglalkozásokat.

A TÁRSADALOMTUDOMÁNYI Szakkönyvtár - volt Oktatási Igazgatóság Könyvtára - börsét hirdetett ez év februárjában Marx, Engels és Lenin művek fölsőpéldányaiból. Az eseményt hírül adta a Fejér megyei Hírlap és a Magyar Rádió is. Az első napon csak Lenin műveit forgalmazták és 10,- Ft-os egységáron 1677 db kelt el. A következő napokon Marx és Engels művei kerültek „kalapács alá”. Ezekből 765 kötetre volt kereslet. A több napig tartó kiállítás bevétele 30 075,- Ft volt, amelyet a könyvtár a városi önkormányzat számlájára fizetett be. A selejtezés még tovább folytatódik és ezeket a könyveket is áruba bocsátják a közeljövőben.

CSÖÖRI SÁNDOR szerzői estjét rendezték meg február 25-én a sárbogárdi Madarász József Városi Könyvtárban. A nagy köd miatt később érkező költőt türelmesen várta a közönség, melynek egy része addig a költő előadásában lemezzel hallgatta verseit, más részük pedig az utcán várta őt, hogy el ne tévessze az utat. A türelmes sárbogárdiak nem vártak hiába, s elégedetten távoztak a gazdag programu est után.

UJRA megrendezték - a már hagyományossá vált - borversenyt a mezőgazdasági könyvhónap alkalmából Tabajdon, február 28-án. Balogh István egyetemi tanár és Szakáll Pál, a HUNGAROVIN munkatársa zsűrizte a versenyre hozott borokat az ismét jó hangulatú rendezvényen.

TOVÁBBKÉPZÉS. Március 4-én egész napos továbbképzésen vettek részt a megye érdeklődő könyvtárosai. Elsőként az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtártudományi és Módszertani Központ Könyvtártudományi Szakkönyvtárának szolgáltatásairól és a MANCI /Magyar és Nemzetközi Cikkek/ adatbázisról tartott előadást Pappné Farkas Klára, a szakkönyvtár munkatársa. Majd Escher Ilona és Fülöp Lászlóné rövid tájékoztatót adott Fejér megye közművelődési könyvtárainak 1990. évi munkájáról. Délután az Országos szakkönyvtárak, Információs intézetek tájékoztató kiadványai a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtárban címmel Nagy Károly, 1990-ben indult legfontosabb periodikák címmel pedig Mikola Katalin - mindketten a megyei könyvtár munkatársai - tartottak előadást.

JÖVŐNK PILLÉRE a család címmel öt részből álló előadásorozatot rendeztek Velencén a Szabadidő-központban, az MDF, az egyházak és a könyvtár szervezésében. Az előadások hetente - február 4-től március 6-ig - voltak látogathatók.

MÁRCIUS 5-én a sárbogárdi városi könyvtárban is megalakult a KKDSZ helyi szervezete, amelynek titkárává Zsoldosné Papp Judit gyermekkönyvtárost választották. A könyvtáros kollektíva azt reméli, hogy ez a szakszervezet hatékonyabban tudja a dolgozók és az intézmény érdekeit képviselni. A városi önkormányzat kulturális bizottságában Imréné Szönyegi Hajnalka képviseli a könyvtárügyet.

A GARABONCIÁS Szövetség tavaszi pályázatán 10 ezer Ft-os könyvajándékot nyert a móri Radó Antal Városi Könyvtár.

NEMÉNYI LÁSZLÓ: A reggel igazáért című verseskötetének székesfehérvári bemutatóját március 6-án tartották a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtárban. A kötetet bemutatta Román Károly a Vörösmarty Társaság alelnöke /ld. e szám 28-30. oldalán/, közreműködtek Sz. Csordás Eya, Dombai Zoltán és Pintér Tibor előadóművészek.

A KÖNYVTÁRAK fennmaradási esélyei témakörhöz kapcsolódva Dunaújvárosban a március 7-én megtartott körzeti munkaértekezletet. Hogyan alkalmazkodjunk a változó világhoz, mik a feladataink, mik az esélyeink, milyen új módszereket, eszközöket alkalmazunk. A beszélgetésre meghívták Papp Istvánt, a FSZEK főigazgatóhelyettesét és Rédl Károlyt, az Országgyűlési Könyvtár munkatársát, a KKDSZ elnökét.

A HELYTÖRTÉNETI kutatások támogatására létrehozott, monoki székhellyel működő Kossuth alapítvány kuratóriumi tagjává választották március 14-én a móri Radó Antal Városi Könyvtár két munkatársát, Kleinné dr. Horváth Magdolnát és Benczik Jánosnét, akinek már több helytörténeti munkája jelent meg.

OLÁH ANDOR orvos, természetgyógyász és felesége, Kállai Klára volt a sárbogárdi városi könyvtár vendége március 18-án. A résztvevők nagy száma a bizonyíték, hogy egyre többen szeretnének egészségesen élni. A természetgyógyász házaspár a reforméletmód, az egészséges táplálkozás, a vegetáriánus étkezés és a gyógynövények áldásos hatására hívta fel a hallgatóság figyelmét. Az előadás során a résztvevők elsajátíthatták a relaxálással kapcsolatos tudnivalókat és a gyakorlatban is kipróbálhatták a hallottakat.

DRÁMAI HELYZET alakult ki a sárbogárdi városi könyvtár idei költségvetésében. A tavalyihoz képest százezer forinttal kevesebb pénz jut könyvbeszerezésre az emelkedő könyv-árak ellenére.

A március 19-i közmeghallgatáson a könyvtárosok elmondták problémáikat az önkormányzati testület előtt, de a tervezett költségvetésben nem tudtak változtatni. Így ebben az évben könyvre és folyóiratokra 150 ezer forint jut. A könyvtárosok felajánlották évi jutalmukere-
tüket - 20 ezer forintot -, nélküny olvasó,

valamint a Bogárd és Vidéke lap is kisebb, nagyobb adományokkal támogatja a könyvtárat. Mindez azonban kevés a hiányzó összeg pótlásához.

ÓRIÁSI ÉRDEKLŐDÉS /több mint 200 résztvevő/ mellett tartotta meg előadását Sohonyai Edit természetgyógyász a Velinszky László Városi Könyvtár Zsolt utcai fiókkönyvtárában március 20-án.

PÁLINT ANDRÁS Jászai-díjas színművész volt a vendége a martonvásári ÁMK könyvtárának március 20-án. Vers és próza, levél és tanulmányrészlet találkozott a művész irodalmi összeállításában, hogy egymást kiegészítve és egymásraépülve valljon, hogyan nőtt Babits Mihály életműve századunk magyar irodalmának csúcsára. A könyvtár ezúttal is megtelt érdeklődőkkel.

A Dunaujvárosi Közgyűlés Kulturális Bizottsága által kiírt pályázaton két témához nyert pénzüsszeget az MMK könyvtára. A gyermekrészleg ösztöli kirándulással végződő környezetvédő sorozatot szervez /előadások, vetítés, stb./, s ehhez 30 000 Ft anyagi fedezetet kapott.

Idegen nyelvű szépirodalmi könyvek beszerzésére 25 000 Ft-ot ítélt meg a Bizottság.

SZAPÓ DEZSŐ időszerűsége címmel emlékülést rendezett a Vörösmarty Társaság a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár olvasótermében március 25-én délután. Az emlékülésen öt előadás hangzott el. Horváth Júlia: Szabó Dezső és Fehérvár; Dienes Ottó: Szabó Dezső Gombos Gyula tükrében; Püski Sándor: Az egész látóhatár; Pomogáts Béla: Az elsodort falu; Németh G. Béla: Szabó Dezső mai szemmel. A megyei könyvtárban megtalálható Szabó Dezső művekről Irodalomjegyzéket készített Horváth Rózsa, a könyvtár munkatársa.

FÜLÖSPÉLDÁNYAIBÓL rendezett könyvárúsítást március 27-29. között a Velinszky László Városi Könyvtár. A három nap alatt 3 500 kötetet árusítottak 25 000 Ft értékben.

PALOGH EDIT a szombathelyi Tanárképző Főiskola történelem-könyvtár szakos IV. évfolyamos hallgatója gyermekkönyvtári gyakorlatát végezte márciusban a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtárban.

MÁRCIUS 27-én a Velinszky László Városi Könyvtár szakszervezeti tagsága kivált a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtárral közösen alkotott KKDSZ alapszervezetből. Titkárnak Laky Évát választották, aki korábban a közös szervezet vezetőség tagja volt, a gazdasági ügyeket Rados Gézáé Intézi az új KKDSZ alapszervezetben.

JÁSZAI JOLÁN vendégeskedett április 6-án Mórón. A televízió Tele-tere műsorából

országos hírnévre szert tett Joli nénnel szinte az egész város találkozott. A könyvtárban tartott maratoni közönségtalálkozón számtalan kérdés, történet, vers, epizód, emlék hangzott el az ugyancsak fáradhatatlan hallgatóság örömeire. A 84 éves tanítónőnek a véletlen a legnagyobb szerencséje: Jászai Mari volt a nagynénje!

A **KÖNYVTÁRI** és Informatikai Kamara április 10-i közgyűlésén új alapszabályt fogadtak el, s megválasztották az új elnököt Zalainé Kovács Évát - a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem könyvtárigazgatója - személyében. A közgyűlésen a Fejér megyei tagok képviselői is részt vettek: a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtárból, a Szakszervezetek Fejér Megyei Könyvtárából, a dunaujvárosi Munkásművelődési Központ és Könyvtárból, a Videoton József Attila Művelődési Ház és Könyvtárból, a Velinszky László Városi Könyvtárból.

PROGRAMBÖRZE '91. Több könyvtáros kolléga személyesen érdeklődött a könyvtári számítógépes programok bemutatóján az új technika iránt. A bemutató február 14-15-én volt az Országos Széchényi Könyvtárban. Néhány figyelemre méltó programmal és eszközzel a Székesfehérvári Informatikai Vásáron is találkozhattak április 10-11-én, mely kiállítás és szakmai bemutató a Megyei Művelődési Központ István termében volt. Mindkét bemutató hozzájárult ahhoz, hogy biztonságosabban dönthessünk program és eszközbeszerzéseinkről.

Az **MMK ZÖLD SZALONJÁBAN** a könyvtárakat is érintő, s a könyvtárosok érdeklődésére is számoltartó tájékoztatókra került sor. Március 28-án Ahogy mi látjuk a kormány kultur- és oktatáspolitikáját címmel Jánosi György parlamenti képviselővel, a Szocialista Párt országos alelnökével volt beszélgetés. Április 11-én a megújuló Akadémiáról és a VEAB tevékenységéről tájékoztatót Salánki János akadémikus, a VEAB elnöke. Kár, hogy mindkét tájékoztatót csak igen kevesen hallgatták meg!

NÉMETH LÁSZLÓRA emlékeztek április 18-án Muzszilason. A választott szülőföld bensőséges ünnepségen látta vendégül az íróra emlékező Püski Sándort és Bakonyi Istvánt. Megtisztelte jelenlétével a közönséget Németh László Magda és Ágnes lánya is, s a vendégek között üdvözölték az Iszony című regény Nelli alakjának hősnőjét. Az ünnepséget a klubkönyvtárban rendezték az év születésének 90. évfordulója tiszteletére.

KETTŐ SHARP fénymásológépet /Típ. SF 7880/ vásárolt április folyamán a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár. A gépek 1/3-as nagyságig másolnak, nagyítanak, kicsinyítenek, sokszorozsítanak. Egy gép ára: 237 500,- Ft. A megye legteljesebb gyűjtőkörű könyvtárához igen sok olvasói és könyvtárközi kérés érkezik, mely folyóiratokból, közlönyökből, s egyéb kiadványokból kér másolatot. Sajnos egyre több dokumentumot nem tudnak már nagyobb könyvtárak

sem megvásárolni a drasztikus áremelkedések miatt. A jogos igények kielégítését szolgálja a megyei könyvtár új beszerzése.

VIDBASE - Videokazetta nyilvántartó rendszert működtet a Videoton József Attila Művelődési Ház könyvtára. A program használatával lehetőség nyílt az egyes kazetták nyilvántartására, valamint a kölcsönzés bonyolítására.

MEGSZÜNT a könyvtári szakfelügyelet május 1-től. Április 29-én Mester Gyuláné dr., a Fejér Megyei Önkormányzat Humán Szolgáltatások Osztályának munkatársa köszönte meg a szakfelügyelőket - Fülöp Lászlóné, Hegedüs Éva, Nagy Károly és Szabó Istvánné - munkáját. A könyvtári szakfelügyelet 1974-től működött folyamatosan.

DUNAÚJVÁROSBAN április 15-én a Barsi Dénes Parádi Kör és a központi könyvtár rendezésében Palogh Ferenc nyugalmazott békéscsabai könyvtáros tartott előadást: „A Cirmóka jelenség” címmel. /Cirmókanak nevezte Barsi Dénes feleségét, Rózsa nénit/. Az előadás után megnézték videón a közelmúltban előkerült „És a vakok látnak” című 1949-ben készült filmet, melynek forgatókönyvét Barsi Dénes írta.

PÁPSZAKKÖR működik szeptember óta a székesfehérvári Városi Könyvtár Sziget utcai fiókjában. Farsangkor a szülőknek mutatták be műsorukat, majd április 15-én és 16-án első osztályos gyerekeket szórakoztattak.

SÁNTA FERENC íróval rendezett találkozót április 19-én a martonvásári ÁMK könyvtárán és az MDF helyi szervezete. Az író nem először látogatott Martonvásárra - legutóbb 1987-ben volt - és most is, mint akkor, óriási érdeklődés kísérte a rendezvényt.

POGYAY KATALIN az MTV munkatársa, a népszerű riporter látogatott haza Móra április 22-én. A Dajka és az In memoriam Pilinszky könyvek íróját nagy szeretettel hallgatták a Radó Antal Városi Könyvtárban tartott rendezvényen.

AZ ÁLTALÁNOS ISKOLAI könyvtárosok munkaközössége április 24-én tapasztalatcsere látogatáson vett részt a váci Földes Károly Általános Iskola könyvtárában. A könyvtári foglalkozások és beszélgetések központi gondolat az volt, hogyan lehet a tanulási nehézségekkel küszködő tanulókat a könyv és a könyvtár eszközeivel, több év rendszeres foglalkozásaival a hátrányos helyzetből kiemelni, a tanulás és tudás örömeit is adó érzését megcsillantani, segíteni egy-egy tantárgyban a jobb előmenetelt.

PÁLYÁZAT. Az MSZP Fejér Megyei Koordinációs Tanácsa tavasszal, kiírt pályázata alapján lehetőség volt „egyéb, tartalmában közérdekű és közszolgálatot biztosító tevékenység” segítésére, támogatására pénzt kérni. A csákvári nagyközségi könyvtár élt a lehetőséggel, s ebben a kategóriában pályázatot nyert, azaz

20 ezer Ft-ot kapott. Így a nyári szünetben az általános iskola utolsó évescível, gimnazista- és szakmunkástanuló fiatalokkal helyismereti gyűjtőmunkát indítanak el. A résztvevőknek tartalmas nyári elfoglaltságot jelent ez a munka, a könyvtár helyismereti anyaga is biztosan kiegészül, s valószínű, hogy a munka során a résztvevők jobban megismerik községük múltját, történetét, s talán jobban kötődnek ehhez a szép vidékhez. A munkában résztvevőknek vetélkedőt, kirándulást is szerveznek, s az összegyűjtött anyagból kiállítás készül.

ÁPRILIS végén átadták rendeltetésének a felújított, korszerűsített dinnyési fiókkönyvtárat. Az alapterület nem sok ugyan /16 m²/, de a központi fűtés, korszerű világítás, otthonos környezet és 2 500 kötet könyv várja a városrész olvasóit. Bővült a szolgáltatások köre: a gyerekek meselemezeket hallgathatnak hétfőn és csütörtökön délután.

NÉMETH LÁSZLÓ emlékülést tartottak május 3-án a székesfehérvári városházán a Vörösmarty Társaság, a Németh László Társaság, a Magyar Irodalomtörténeti Társaság Közép-Dunántúli Tagozata, a Magyar Írószövetség Közép-Dunántúli Csoportja és Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata szervezésében. A vendégeket Balsay István polgármester köszöntötte, külön köszöntötte dr. Szemere Gyulát, a Vörösmarty Társaság diszelnökét, aki április 22-én töltötte be 80. évét. Majd Fodor András elnökletével előadások hangzottak el Németh Lászlóról.

TOVÁBBKÉPZÉS. A május 6-án tartott továbbképzés valamennyi témája a könyvtárak mindennapi gyakorlatához kapcsolódott. Dr. Kenyéri Katalin, az OSZK Könyvtártudományi és Módszertani Központjának jogásza a könyvtári alapítványokról, közérdekű kötelezettség-vállalásokról tartott előadást. A közművelődési könyvtárak bevételi lehetőségeiről - a szakirodalom alapján - Duhaj Erika, a megyei könyvtár munkatársa beszélt, majd előre felkéri kollégák mondták el könyvtáruk saját gyakorlatát. Szóba kerültek azok a nem hagyományos könyvtári tevékenységek is, amelyeknek csupán erkölcsi „bevétele” van. Délután nyílt lehetőség néhány számítógépes program bemutatására, valamint - akik még bírták lábbal és elég érdeklődők voltak - megnézheték a megyei könyvtár részlegeit, munkahelyeit, raktárait.

A **TENCER** élővilága címmel vetített képes előadást tartott május 13-án a martonvásári ÁMK könyvtárában 5. és 6. osztályos gyerekeknek Karádi Ilona, a népszerű Búvár zsebkönyvek szerkesztője. A jó hangulatú gyerekfoglalkozást kötetlen beszélgetés és dedikálás zárta.

HISTÓRIA KLUB

A Videoton József Attila Művelődési Ház és Könyvtár História Klubja érdekes előadások sorozatát szervezte meg az év első felében. Január 21-én Kopácsi Sándor, Budapest volt rendőrfőkapitánya emlékezett az 1956-os forradalmi eseményekre és saját szerepére, majd a megtorlás éveire. Február 26-án Gosztonyi Péter, Svájcban élő magyar történész eleventtette fel Budapest 1944-45-ös ostromát a külföldi levéltárakban, katonai archívumokban végzett kutatásai és a harci eseményekben résztvevők személyes visszaemlékezései alapján. Március 18-án Fischer Ferenc történész Jaltától Máltáig c. előadásában áttekintette a nagyhatalmak egymáshoz való viszonyát és befolyását az európai politikai élet alakulására. Április 23-án Pesti János tanár a székesfehérvári Kaszap-legenda és kultusz kialakulásával foglalkozott Válság, csodavárás, világháború c. előadásában. Május 5-én Illusztris vendége volt a História klubnak dr. Habsburg Ottó professzor személyében, aki a XX. század mozgalmas évtizedének nemcsak átélője és kitűnő ismerője, de cselekvő részese is, aki ember tudott maradni az embertelenségben és aki az Európa parlament tagjaként ma is jószolgálatokat tesz szűkebb hazájáért, Magyarorszá-
gért.

Az előadások a könyvtárban meghallgathatók illetve rendelésre átmásolhatók. Megjelent a História klub füzetek 7. száma, amely Veress D. Csaba: A bakonyi végvárok története és Vizi László Tamás: A XVI. századi végvári szervezet a Duna és a Balaton között c. tanulmányát tartalmazza.

Veress D. Csaba
A bakonyi végvárok története

Vizi László Tamás
A XVI. századi végvári szervezet
a Duna és a Balaton között

História klub füzetek

MÉSZÖLY GÉZA élete és munkássága címmel rendhagyó helyismereti foglalkozás volt május 18-án a sárbogárdi városi könyvtárban, a festő születésének 174. évfordulóján. A megemlékezés a református templomban fejeződött be az előtt az úrasztala előtt, ahol megkeresztelték 1844. május 26-án. A vendéglátó Anyagási Istvánné református lelkész volt.

A FOGYATÉKOSOK Általános Iskolájából 3 csoport járt rendszeresen a székesfehérvári városi könyvtár Budai úti fiókjába. Ismerkedtek a könyvtárral és foglalkozásokat tartottak számukra. A gyermeknapra rajzpályázatot hirdetett a könyvtár, s a legjobb 15 rajzot ki is állították.

MÁJUSBAN befejeződött az OSZK Könyvtár-tudományi és Módszertani Központ által szervezett mentálhigiéniai tanfolyam. A hálózatból Mészárosné Ágoston Nikkó /a csákvári kórház könyvtárosa/ és Tóliné Szemes Erzsébet /Szakszervezetek Fejér Megyei Könyvtára/ vegyezte el a tanfolyamot.

A MÓRI VEGYESKAR a városi könyvtárban május 24-én tartotta évadzáró hangversenyét. Vezényelt: Korb Imre. A szépségű közönség középkori dallamokat, népdalokat, Kodály és Petrovics műveket, s még néger spirituálékat is hallhatott az együttestől.

ÁRPÁD NÉPE ELŐTT címmel Fülöp Gyula régész tartott előadást hasonló című kötetek kapcsán általános iskolásoknak május 15-én a Vellinszky László Városi Könyvtár Budai úti fiókjában, május 27-én pedig a Május 1 téri központban. Nagy érdeklődés kísérte az előadásokat, mely segítette a kötet feldolgozását, s tágtította a gyerekek történelmi múltunkkal kapcsolatos ismeretanyagát.

KÖZKIVÁNATRA újra a móri gyerekek vendége volt május 27-én B. Horváth István, aki a Radó Antal Városi Könyvtárban mintegy száz-
húsz gyereket tanított az évszakok szeretetére a Négy testvér című műsorával.

HOMOKI NAGY ISTVÁN fotóiból rendeztek kiállítást május 2-től 31-ig Mórton a Lamberg kastélyban a művelődési ház és a könyvtár közös szervezésében. A kiállítást közel kétezren tekintették meg, zömmel gyerekek. A kiállításához kapcsolódóan a Radó Antal Városi Könyvtárban Homoki Nagy István természet-filmjeit videón tekinthették meg az érdeklődők.

BEFEJEZŐDÖTT a Blatt György tanár által vezetett - a tanévben működő - Miért szép? műelemző kör foglalkozássorozata a székesfehérvári Városi Könyvtár Mészöly Géza úti fiókjában.

TAPASZTALATCSERE látogatáson vettek részt május 21-én és 22-én Szombathelyen és Kaposváron a megyei könyvtárakban a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár munkatársai. Látogatásuk során a könyvtári folyamatok számítógépesítésével ismerkedtek.

ÚJ TECHNIKAI állóeszközökkel gazdagodott a Velinszky László Városi Könyvtár hálózata. Terveik szerint Commodore 64. számítógépre vizsik a folyóiratok nyilvántartását, egy másik C 64 a gyermekolvasók rendelkezésére áll majd. A Sziget utcai fiókkönyvtár videót és televíziót kapott.

PUSZTAVÁM. 1991. májusában megszűnt az IKARUS gyárba kihelyezett letéti könyvtár. A több, mint 4 000 kötetes könyvtárat /szűntén letétként/ a 320.sz. Szakmunkásképző és Szakközépiskola összel induló új átképzési központjának adták át, amelyet a volt orosz iskolában hoznak majd létre.

A KÖNYVTÁRI RENDEZVÉNYEKHEZ többen nyújtottak anyagi támogatást Mórton az első félévben; az ÁFÉSZ, az Ikarus, az Egészségügyi Szakszervezet, a városi kórház, a Vöröskereszt és a helyi kereskedők. Kisebbségi pénzádományokkal pedig többen segítették az állománygyarapítást.

A MAGYAR Műveltség Szolgálaton keresztül az idén két részletben összesen 4 500 kötetet juttatott el a határainkon túli magyaroknak a dunaiújvárosi MMK. /A szolgálat címe: Budapest, Bem tér 3., szervező: Tatár József/.

A VÁROSI KÖNYVTÁR IGAZGATÓI állására írt ki pályázatot Székesfehérvár Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala februárban. Április 6-án a Művelődési Közlöny is közölte a pályázatot a nyugaljazás miatt megüresedett helyre. A pályázatokat előzetesen a Kulturális Bizottság bírálta el, de sem ők, sem a május 30-i közgyűlés nem tudott döntést hozni előbb négy, majd két fennmaradt pályázót illetően. Lapzártakor érkezett a hír, hogy az újratárgyalások, előterjesztések, szavazások eredményeként Neményi László - a várpalotai Krudy Gyula Városi Könyvtár igazgatója - nyerte el a július 4-i közgyűlésen a Velinszky László Városi Könyvtár igazgatói helyét 1996. július 1-ig szóló kinevezéssel.

BUVÁRKODJUNK címmel 7 fordulóból álló rejtvény-sorozatot indított a székesfehérvári Városi Könyvtár. A búvár zsebkönyvekből összeállított kérdéseket 130 általános iskolás gyerek oldotta meg. A helyes megfejtők külön jutalma volt Karádi Ilona diavetítéses, rendkívül érdekes előadása a különleges állatokról június 1-jén.

EBBEN AZ ÉVBEN IS a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár gyermekkönyvtárában rendezték meg a Versegly nyelvművelő verseny megyei döntőjét június 3-án. Négy iskolából tíz nevezés érkezett. Két kategóriából egy-egy versenyző jutott tovább a szolnoki országos döntőbe. Az egy órás írásbeli feladat, majd a szóbeli kérdések után - melynek játékvezetője Árkovics Miklósné gyermekkönyvtáros volt - a zsűri úgy döntött, hogy a 6. osztályos Szekendi Gyöngyvér /Kelemen Béla uti Általános Iskola, Székesfehérvár/ és a 7. osztályos Moldoványi Balázs /Hétevezér téri Ált. Iskola, Szésvár/ tanulók juthatnak tovább.

TERMÉSZETBARÁT általános iskolások számára szakkör működik a székesfehérvári városi könyvtár Széchenyi uti fiókkönyvtárában a könyvtárvezető irányításával. A szakkör tagjai többek között hallhattak a Velencei-tó élővilágáról, videón láthatták az Állatok az Alföldön. című filmet. A témát gazdagította Emering Gábor - a Mezőföldi Erdészet vezetőjének - előadása az erdőkről. Vetélkedővel zárult a szakkör ezévi munkája, mely szeptemberben újra folytatódik.

MŰVÉSZETBARÁTOKNAK szól a fiókkönyvtár másik általános iskolásoknak szóló szakköre, amelynek vezetője Pilipár Nándor tanár.

KÖNYVTÁRKEZELŐI ismeretekből érettségi vizsgát tett június 5-én 14 tanuló a székesfehérvári Vasvári Pál Gimnázium és Szakközépiskolában.

BICSKERE látogatott június 11-én Freud József, Forgács Antal bicskei születésű költő öccse. A városi könyvtár igazgatójának társaságában végigjárta az emlékhelyeket - szülőház, Forgács Antal utca, Malom, 2.sz. Általános Iskola, ahol az úttörőcsapat helyett a Diákönkormányzat ápolja tovább Forgács Antal emlékét. „Józi bácsit” fogadta a polgármester is.

KÜLDJÖN egy történelmi címmel közös irodalmi pályázatot hirdetett a móri Radó Antal Városi Könyvtár és a Móri Ezerszó újság a lap június 12-i számában. Ugyanebben a számban szellemi toltót jelentetett meg a könyvtár.

ALAPFOKU könyvtárosi ismeretekről adtak számot június hónapban a besnyői, az előszállási, a fehérvárcsurgói, gyúrói, jendi, pátkai, sárosdi és tabajdi községi könyvtárosok.

ISMERD MEG önmagadat I - Mentálhigiénés foglalkozássorozatot vezetett a székesfehérvári városi Könyvtár Mészöly Géza utcai fiókjában Tóthné Szemes Erzsébet az Ybl Általános Iskola 7. osztályos tanulócsoportjának február - június között összesen 15 alkalommal.

A VIDEOTON Elektronikai Vállalat területén kilenc fiókkönyvtár szűnt meg az első félévben

a vállalat sorsának bizonytalansága miatt. Veszélyben vannak a többi munkahelyi könyvtárak is, melyek megszűnésével sok aktív olvasót veszített már eddig is a Videoton József Attila Művelődési Ház Könyvtára. A felszámolt fiókkönyvtárak állományát elsősorban az ott dolgozók számára árusították kedvezményesen.

A PUSZTAVÁMI községi könyvtár visszahelyezése a község központjába, a volt tanácsház átalakítása után, megtörtént. Kisebb alapterületen ugyan, de jobb körülmények között nyit ki a könyvtár július 1-jén.

CIMPORA TÁBORT működtet a nyári vakációban a bicskei Vajda János Városi Könyvtár és a Családsegítő Szolgálat. Az I. turnus június 17-től 28-ig, a II. turnus július 1-től 12-ig fogadja a gyerekeket. A tábor programjára és lebonyolításának körülményeire, tanulságaira következő számunkban visszatérünk.

SZEMÉLYI HIREK

Tabajdon január 1-től főfoglalkozású klubkönyvtár vezető került az intézmény élére Major Istvánné személyében, aki a majd három évtizedig tiszteletdíjas könyvtárosként működő Kozma Istvánnét váltotta a könyvtárosi munkában.

Január 15-től a székesfehérvári Velinszky László Városi Könyvtár az olvasószolgálatban alkalmazza Székely-Szücs Ottillát, május 1-től pedig Vati Évát, aki április 30-ig az Alba Velán könyvtárosa volt.

Január 1-től június 30-ig a nyugdíjba vonult Molnár Istvánné helyett Mohácsi Erzsébetet bízták meg a Velinszky László Városi Könyvtár igazgatói teendőitnek ellátásával.

Nyugdíjazások

Szinte hihetetlen, hogy nyugdíjasként köszöntjük e hasábkokon Molnár Istvánnét, Cirmikét, a székesfehérvári városi könyvtár 1990. december 31-ig volt igazgatóját.

Összesen két munkahelye volt, de mindkét helyen alapítóként tartjuk számon. 1953-ban a megyei könyvtárban kezdett. A városi könyvtár és hálózatának kialakítását 1965-ben bízták rá, s e hálózat vezetője volt huszonöt évig. Egész munkásélete összeforrott a könyvtárral, az olvasókkal, az irodalom-pártolással, Székesfehérvárral.

Uj fiókkönyvtárak létesítése, fiatal munkatársak felkarolása, a városban, megyében élő vagy elszármazott művészek megismertetése - s még sorolhatnánk - mind „belefért” könyvtárosi munkájába.

Több évtizedes közéleti tevékenységében azokat a megbízatásokat szerette, ami empátiát igényelt. Legszívesebben az egyszerű emberek gondjaival, problémáival foglalkozott. Ezekre sosem sajnálta az időt, energiát. Társadalmi megbízatásai a könyvtár társadalmi megbecsülését is jelentették. Könyvtárosi elve volt, hogy az olvasóért semmi fáradtság nem elég. Kollégái között a „csapatunkát” kívánta erősíteni, mert azt tartotta: „nem az a fontos, hogy valamit én válaszoljak meg, hanem, hogy a könyvtár választ tudjon adni.”

Fehérváron alig van olvasó ember, aki ne ismerné.

Most, hogy kertet művel, unokára vigyáz, - örülünk, de szellemiségére, a szakmát előbbre vivő gondolataira továbbra is számítunk!

Nyugdíjba vonult március 1-től a dunaiújvárosi MMK Könyvtárának feldolgozó csoportvezetője, Szabó Zoltánné. Így önmagában rövid és szokványos a hír - pedig egy élet munkája van mögötte.

1960-tól dolgozott könyvtárosként Dunaújvárosban. Először a Dunai Vasmű Vörösmarty Könyvtárában volt „könyvtáros-mindenes”. Egy Vasmű úti lakásban működött ez a könyvtár, úgy a „hőskor” második szakaszában. Innen az Építők úti munkásszállóra költöztek. Az előző körülményekhez képest az igazi, minőségi változást az 1974 novemberében történt „nagy fordulat” jelentette a saját és a könyvtár életében, amikor a városi könyvtári és a szak szervezeti könyvtári hálózat összevonásával megnyílt a Munkásművelődési Központ és Könyvtár. Szakmai tapasztalatait méltányolandó, az új, korszerű nagy könyvtárban a feldolgozó csoport vezetője lett. Noha mindig visszahúzott a szíve a kölcsönzésbe - szombatonként ott is dolgozott - nagy körültekintéssel végezte a sokrétű feldolgozó munkát.

Mari szerény és segítőkész ember és kolléga volt, aki nemcsak arra törekedett, hogy ő otthon érezze magát a könyvtárban, hanem hogy a kollégái és az olvasók is otthon érezhessék magukat. Az ő nevükben is kívánunk most nyugodt, békés nyugdíjas éveket és sok örömet az unokákban!

Júniusban lett nyugdíjas Vörös Jánosné, Gitta, a dunaiújvárosi és sárbogárdi körzet általános iskolai könyvtárosainak szaktanácsadója.

Pedagógusként került 1976-ban a közművelődési könyvtári pályára, mint a dunaiújvárosi Munkásművelődési Központ Könyvtárának igazgatója. Új munkaköréhez is rövidesen felsőfokú könyvtárosi szakképesítést szerzett. 1982-ig állt a könyvtár élén. Ezt követően a Dunaújváros és környéke, valamint a sárbogárdi körzet általános iskolai könyvtárosainak szaktanácsadója lett. Változatlan kitartással, tele friss ötletekkel látta el ezt a munkakörét is.

Kollégái mindenütt szerették kedves, közvetlen munkastílusát, becsülték és méltányolták őszinte segítőkészségét. Most, hogy a pihenés évei következnek, őszinte szívvél kívánunk Gittának nyugodt, vidám nyugdíjas éveket és hozzá jó egészséget!

EGYESÜLETI HIREK

Ez év januárjában Székesfehérvár Megyei Jogú Város közművelődési könyvtáraitól készített helyzetkép alapján javaslatot tettünk a területi ellátást arányosan kielégítő városi könyvtári rendszer kialakítására. A javaslatot - részanyagok alapján - összeállította Hegedűs Éva, dr. Berky Éva és Fazekasné Sin Gyöngyi. A városi önkormányzat mellett működő kulturális bizottság január 30-án tárgyalta a vitaanyagot. Az ülésen az összeállító három vezetőségi tagon kívül a bizottság három könyvtáros tagja és még 11 könyvtáros vett részt a városból. A javaslatról döntés nem született, de ígéretet kaptunk arra, hogy szakmánk ügyében a szakma előzetes meghallgatása nélkül nem hoznak döntéseket.

Március 4-én, a könyvtárosok megyei továbbképzésének napján, taggyűlést tartottunk. Megtárgyaltuk az MKE Fejér Megyei Szervezetének 1991. évi programtervezetét és a költségvetést. A vezetőség javaslatát az elnök terjesztette elő, amit a tagság egyhangúlag elfogadott.

Április 10-től szervezetünk öndílló számlatulajdonos lett. Nincs akadálya most már, hogy egyének, intézmények, szervezetek stb. anyagiilag is támogassanak bennünket. Az egyesületi tagdíj is befizethető csekken erre a számlára. Az elszámolást számla elnevezése és száma: Magyar Könyvtárosok Egyesülete Fejér Megyei Szervezet, 679-023355-4. Számlavezető hely: OTP Fejér megyei I.sz. fiókja, Székesfehérvár, Várkörút 1.

Május 6-án, a továbbképzés alkalmából, tájékoztattuk a tagságot az MKE Tanácsának február 28-i alakuló üléséről, az elnökség 1991-es munkatervéről, a az MKE XXIII. vándorgyűlésének várható programjáról, s kiosztottuk a jelentkezési lapokat.

Június 12-én a szervezet vezetősége döntött a pécsi vándorgyűlésen résztvevők anyagi támogatásáról. Beniczky Péterné, Herczigné Kemény Ágnes és Katona Zsuzsanna költségeihez járul hozzá a Fejér megyei szervezet.

Június 13-án értesítést kaptunk, hogy a Fejér Megyei Önkormányzati Hivatal 1991-ben 5 000,- Ft-tal támogatja szervezetünket.

Felhívjuk tagjaink figyelmét, hogy az MKE Tájékoztató az idén már nem jelent meg. Helyette a HIRLEVÉL a Magyar Könyvtárosok Egyesülete tagjaihoz című kiadványt a Könyvtáros minden példányában - 1991. 2. számtól kezdve - elhelyezik. Így a hírek gyakoribbak, tehát frissebbek lesznek. Reméljük, hogy valamennyi tagtársunk valamilyen módon hozzájut a laphoz, az egyesület ügyéről így, szervezetünkéről pedig e kiadványból, s a továbbképzések alkalmával tájékozzódik.